

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**  
**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ,**  
**TABIİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE**  
**TEKNOLOJİ KOMİSYONU**  
**TUTANAK DERGİSİ**

6'ncı Toplantı

*16 Aralık 2021 Perşembe*

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

**İ Ç İ N D E K İ L E R**

Sayfa

**I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR**

**II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**

**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4018)

**III.- AÇIKLAMALAR**

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal'ın, İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Samsun Milletvekili Fuat Köktaş'ın, Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu ile Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci madde önermeleriyle ilgili yaptıkları konuşmalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4. - İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması



# SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

## 6'ncı Toplantı

16 Aralık 2021 Cuma

### I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu saat 15.04'te açılarak iki oturum yaptı.

Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4018), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamamlanarak kabul edildi.

Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal, İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Fuat Köktaş, Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu ile Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci madde önermeleriyle ilgili yaptıkları konuşmalarında geçen bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 21.26'da toplantıya son verildi.



16 Aralık 2021 Perşembe

**BİRİNCİ OTURUM**

Açılma Saati: 15.04

**BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)**

**BAŞKAN VEKİLİ: Fahri ÇAKIR (Düzce)**

**SÖZCÜ: Ahmet ÇOLAKOĞLU (Zonguldak)**

**KÂTİP: İffet POLAT (İstanbul)**

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri, kıymetli Bakan Yardımcıları, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; bugün Komisyonumuzun 19’uncu birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz. (\*)

**II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**

*A)KANUN TEKLİFLERİ*

*1.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4018) (\*\*)*

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Kıymetli arkadaşlar, Komisyonumuzun gündeminde Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 milletvekilimiz tarafından 13/12/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (2/4018) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Gündemimizde yer alan kanun teklifiyle ilgili olarak imza sahibi Ahmet Bey kardeşimiz detaylı açıklamalarda bulunacaktır. Ancak kendisine söz vermeden önce birkaç hususun altını çizmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, hepimizin bildiği gibi dünya köklü bir değişim ve dönüşüm sürecinden geçiyor. Önce, tüm dünyanın ortak sorunu hâline gelen iklim krizi, ardından coronavirüs salgını küresel tedarik zincirlerinin kökten sarsılmasına sebep oldu. Dünyanın dört bir yanındaki enerji tedarik güvenliğine ilişkin gelişmeler bize bu dönemde enerji güvenliğinin hayati derecedeki önemini hatırlatıyor. Ekonomik büyüme ve kalkınma için âdeta bir oksijen niteliğindeki enerji alanındaki olası sıkıntılar ülkelerin ekonomik aktivitesini olumsuz etkiliyor. Küresel iklim değişikliğiyle mücadeledeki samimi ve kararlı duruşumuz ve dünyaya örnek tavrımız Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın işaret ettikleri “Yeşil Kalkınma Devrimi” vizyonumuza uygun bir şekilde yenilenebilir enerji kaynakları alanında büyük bir atılımla yoluna devam ediyor. Güneş, rüzgâr, jeotermal, biyogaz gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kurulu gücünde büyük bir gelişme kaydeden ülkemiz enerji arzının güvenliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamak için daha çok yerli, daha çok yenilenebilir şiarıyla çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Bu kapsamda, kanun teklifinde yer alan kapasite artışları yapılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerinin yerli aksam desteklerinden faydalanabilmesiyle ülkemizin yerli aksam kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir. Öyle ki 2013 yılında sadece 14 civarında olan yerli aksam üretici sayısı aradan geçen zaman boyunca yerli ve yenilenebilir enerji

\* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

\*\* (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi bu Toplantı tutanağına eklidir.

kaynaklarıyla birlikte, yerli ve millî maden politikamız çerçevesinde 100 civarında üreticiye ulaştı. Bu kazanımımızı daha ileriye taşımak için kanun teklifinde yer alan düzenlemeyle birlikte kapasite artışlarının yerli aksam desteğinden faydalanmasının ve bu alandaki gelişimimizin önünün açılmasının hedeflendiğini görüyoruz.

Bugün Komisyonumuzda görüşeceğimiz kanun teklifi çerçevesinde düzenlenen bir başka alan ise LPG depolama alanı. Teklifteki düzenlemeyle birlikte rafinerilerin rafineri sahası dışında LPG depolama ihtiyaçlarının karşılanmasını temin etmek üzere 5307 sayılı Kanun'da yer alan tanıma rafinericilerde eklenmektedir. Böylece, düzenleme kapsamına Petrol Piyasası Kanunu kapsamında aldıkları rafinerici lisansı çerçevesinde LPG üretimi yapan rafineriler de düzenleme kapsamına alınmaktadır.

Yine bu düzenlemeyle birlikte önemli bir enerji kaynağı olan LPG'nin depolama kapasitesinin ihtiyacının karşılanmasının hizmet alımı yoluyla da karşılanabilmesini temin etme amacı güdüldüğü değerli arkadaşlar. 5307 sayılı Kanun'da yer alan depolama tanımının piyasa faaliyetlerinde bulunan ve rafinericiler de dâhil edilerek genişletilmesiyle LPG dağıtıcılarının veya kullanıcılarının talebinin etkin olarak karşılanması sağlanmış olacaktır.

Yine bu imza sahibi olduğum ve Genel Kurulun takdiriyle kanunlaşan düzenlemeyle birlikte akaryakıt kaçakçılığı başta olmak üzere, haksız kazanç elde edenlerle etkin mücadelemizi sürdürme konusunda Meclisimizin katkısıyla etkin düzenlemeler hayata geçirildi malumlarımız. Söz konusu düzenlemeyle uyumlu şekilde bugün görüşeceğimiz kanun teklifinde yer alan hükümlerle de kaçakçılıkla mücadele kapsamında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olanların lisans almasının da önüne geçiliyor. Piyasa dinamiklerini en iyi şekilde tesis etmeye, kaçakçılık yoluyla oluşan rekabet eşitsizliğini ortadan kaldırmaya ve vergi tahsilatını güvence altına almaya yönelik bu düzenlemeyi de Komisyonumuzda hep birlikte görüşmüş olacağız.

Değerli arkadaşlar, küresel dış ticaret istatistiklerine baktığımız zaman -hepinizin bildiği gibi- tedarikin ve lojistiğin yüzde 90'ının deniz yoluyla olduğunu görüyoruz. Bu bağlamda ekonomik büyümenin ögelerinden olan dış ticaret ve lojistik alanlarında olduğu kadar tedarik zincirlerinde de önemli değişimler ve gelişimler oluyor. Bunun yanında liman performansları, yeni yatırımlar küresel tedarikte öne geçme alanında çok önemli bir manivela, çok önemli bir argüman ve enstrüman olarak kullanılıyor. Konuşmamın başında da ifade ettiğim gibi kökten değişen tedarik zincirlerinin yeniden yapılanmasında deniz yolu taşımacılığının ve limanların önemi o ölçüde artmış oluyor. Bu kapsamda kanun teklifinde yer alan düzenlemeyle birlikte Türkiye ekonomisine katkı sağlayacağını düşündüğümüz, dış ticaretteki rekabetçi gücümüzü geliştirecek ve ekonomik büyümeyi ve kalkınmayı hızlandıracak yatırımların geliştirilmesi ve büyütülmesi amaçlanıyor.

Düzenlemede yer alan bir başka teklif unsuruyla da piyasa dinamiklerini bozan, piyasaların etkin işleyişine engel teşkil eden faaliyet ve aktörlerin eylemlerinin önüne geçmek hedefiyle birtakım hükümler getiriyoruz. Düzenlemeyle birlikte ürün tedarik zincirini aksatan ve engelleyen faaliyetleri bir anlamda engellemeyi amaçlıyoruz. Bu çerçevede değerli arkadaşlar, bugün teklifle ilgili hususları hep birlikte görüşüp, olgunlaştırıp inşallah Genel Kurula göndermek istiyoruz.

Bugün aramızda bakanlıklarımızdan Bakan Yardımcılarımız var. Enerji Bakan Yardımcımız Abdullah Tancan Bey burada, Ticaret Bakan Yardımcımız Sezai Uçarmak Bey burada ve Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız Yunus Elitaş Bey burada -bugün kendisi Bakan Yardımcılığına atandı- kendisine hayırlı olsun diyoruz, tebrik ediyoruz. Yine, Özelleştirme İdaresi Başkanımız Bekir Bey burada. Bu arada yine bakanlıklarımızdan genel müdürlerimiz, hukuk müşavirlerimiz ve diğer bürokratlarımız aramızda. Ayrıca kamu kurum, kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinden katılımcı arkadaşlarımız var. Ben bugünkü görüşmemizin hayırlı olması dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, teklifle ilgili açıklamalarını yapmak üzere 1'inci imza sahibi ve Komisyonumuzun da üyesi Sayın Ahmet Çolakoğlu'na, kıymetli kardeşimize sözü bırakıyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz, çok değerli milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli bürokratları, Sayın Bakan Yardımcılarım, değerli basın mensupları; öncelikli olarak hepinizi saygıyla selamlıyorum.

9 maddeden oluşan kanun teklifimizin inşallah hayırlara vesile olmasını diliyorum.

(AK PARTİ sıralarından “9 madde değil 8 madde.” sesleri)

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - 8 madde.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – 9'a, 10'a çıkar.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Çıkar.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Demek ki bir öngörü var, bakin yani öngörülü olmak önemli.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Değerli Komisyon üyeleri, dünya ticaretinin farklı boyut kazandığı, lojistik ve taşımacılığın her geçen gün öneminin arttığını görmekteyiz. Bu hızlı değişim ve süresinde oluşan fırsatları değerlendirme kabiliyeti olan ülkeler gelecek yıllarda dünya ticaretinde söz sahibi olacaklardır. Bu kapsamda özelleştirme kapsamında olan liman işletmelerimizin işletme yatırımlarının bu hıza, bu değişen dünya ticaretine ayak uydurabilmesi için gerekli ortamların hazırlanması gerekmektedir. Limanların sosyoekonomik çerçevede Türkiye ekonomisine ve dış ticaretine katkısı dikkate alındığında limanların herhangi bir zaman kaybı yaşanmadan küresel rekabet güçlerini korumaları için bugünden yatırımlar yaparak büyümeleri gerekmektedir. Maddeyle 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilen Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait bazı limanların işletme hakkı verilmesi, devri yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirilmesi uygulamaları neticesinde imzalanan kırk dokuz yıldan az süreli sözleşme sürelerinin başvuru gerçekleşmesi ve sözleşmeden kaynaklanan tüm yükümlülüklerin yerine getirilmesiyle davalardan vazgeçilmesi hâlinde sözleşmelerin süresinin kırk dokuz yıla kadar uzatılmasını amaçlanmaktadır. Maddede süre uzatımına karar verilmesi hâlinde taraflar arasında ek sözleşme düzenlenmesi öngörülmekte ve sözleşme bedelinin de 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre değerlendirilmeye yetkili en az 2 kuruluş tarafından belirlenmesi öngörülmektedir. Ayrıca nihai karar mercisi olarak da Özelleştirme Yüksek Kurulu görevlendirilecektir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifimizin bir diğer maddesinde de -Başkanımızın da belirttiği gibi- rafinericilerin sektördeki depolama tanımından dolayı yaşadıkları sorunu çözüme kavuşturmayı da hedefliyoruz. Tanımda yer alan “LPG dağıtıcıları” yerine “piyasa faaliyetinde bulunanlar” ifadesi eklenerek tanımın kapsamı diğer lisans sahiplerini de kapsayacak şekilde genişletilmektedir. Rafineriler, 4/12/2003 tarih ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında aldıkları rafinerici lisansı kapsamında LPG üretimi yapmaktadırlar. Rafinerilerin rafineri sahası dışında LPG depolama ihtiyaçları da artık ortadadır ve bu çerçevede bu kanun metninde de bir çalışma yaptık.

Diğer taraftan, teklifimizde akaryakıt piyasasında lisans alıp da değişik yol ve yöntemlerle kaçakçılık faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler ne yazık ki tespit edilmiştir. Bir amacımız da hakkaniyet içinde ticaretini gerçekleştiren lisanslı tüzel ve gerçek kişilere kanunlar içinde suçlunun cezasız kalmayacağını göstermektir. Farklı yol ve yöntemler denense dahi suçlular kanunun içinde bir boşluk bulmamalıdır. Bunun için maddeyle atf yapılan Türk Ticaret Kanunu'nun mevcut tarihi ve

numarası işlenerek güncelleme yapılmakta, ayrıca kanuna eklenen fıkayla petrol piyasası mevzuatı ve uygulamayla ilgili mevzuatın uyumlulaştırılması da hedeflenmiştir. 21/3/2007 tarih ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olanların lisans alması da önlenmektedir.

Teklifte koyduğumuz bir diğer maddeyle yerli üretime verdiğimiz önemi ve desteği tekrar gösteriyoruz. Birçok sanayi alanında yerli üretime ve yerli aksamla sağlanan teşvikler var olduğu gibi enerji alanında bunun uygulamaya devam ediyoruz. 2013 yılında 14 civarında olan yerli aksam üretici sayısı yerli aksam destekleri sayesinde 2021 yılında yaklaşık 100'e çıkmıştır. Kapasite artışları yapılan santrallerin yerli aksam desteğinden faydalanması mevcut yerli aksam üreticilerinin üretimlerine devam etmesi ve başka akşamların da ülkemizin yerli üretim envanterine katılmasına destek olacaktır. Bu sebeple maddeyle kapasite artışlarının yerli aksam desteğinden faydalanmasıyla bu gelişimin önünün açılması da amaçlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifimizde kamu kurumları arasında gerçekleşmesi gereken tesislerin devri işlemlerinin ek yük getirmeden devrinin kolaylaştırılmasını da hedefliyoruz. Bu çerçevede teklifimizde mülga ETİBANK, mülga Türkiye Elektrik Kurumu, Türkiye Elektrik Üretim İletim AŞ ve özelleştirilen elektrik dağıtım şirketleri adına tapuda tescil edilmiş olan ve aynı zamanda bu tescil esnasında geçmişte harç, döner sermaye ve benzeri hizmet bedelleri ödenmiş olan mülkiyet ve mülkiyetten gayriyani hakların faaliyet alanlarına göre TEİAŞ veya TEDAŞ'a devrinin mükerrer harç ve döner sermaye hizmet bedeli ödenmeden sağlanması, bahse konu devir işlemlerinin harç ve döner sermaye hizmet bedelinden muaf tutulması suretiyle devri yapılacaktır.

Değerli milletvekilleri, teklifte önemli bir maddemiz de son zamanlarda gündem olan piyasayı bozucu, darlık oluşturuca faaliyetler alanındaki düzenlememizdir. Var olan bu düzenlememizde cezalar ve cezaların miktarında değişikliğe giderek caydırıcılığın da artırılmasını hedeflemekteyiz. Bu çerçevede, 6585 sayılı Perakende Ticaret Düzenlemesi Hakkında Kanun'un ek 1'inci maddesinin 2'nci fıkrasıyla üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasanın dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunulması yasaklanmıştır. Bu çerçevede uygulanacak müeyyidenin muhatabı olan üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin ekonomik büyüklükleri, faaliyet alanları ve ticarete konu ürünlerin ekonomik değerleri birbirinden çok farklı olabilmektedir.

Değerli milletvekilleri, yapılan değişiklikle bu faaliyetlerde bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyide ağırlaştırılarak cezanın etkinliğinin ve caydırıcılığının artırılması amacıyla bir düzenlemeyi burada gerçekleştirerek rakamsal bir değişikliğe gidiyoruz.

Değerli Başkanım ve değerli Komisyon üyeleri, bu kanun değişikliği metnimizde yaptığımız çalışmalarda Muğla Milletvekilimiz Sayın Yelda Erol Gökcan'la bir çalışma yaptık. İnşallah, bu kanun metnimiz Komisyonumuzda oyladığı takdirde bölgemize ve ülkemize hayırlı olacağını düşünüyorum, gelen talepleri de yerine getirecek kanun maddeleri olduğunu düşünüyorum.

Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ahmet Bey, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, aramızda Ahmet Bey'le birlikte teklife imza atan Muğla Milletvekilimiz Yelda Erol Gökcan Hanımefendi de var; kendisine de "Hoş geldin." diyoruz. Ayrıca, Komisyonumuz üyesi olmayan milletvekillerimiz var Komisyonumuzu katkı ve katılımlarıyla zenginleştiren.



Kendilerine de “Hoş geldiniz.” diyoruz, teşekkür ediyoruz bu katkı talepleri nedeniyle. Bu nedenle bugün hızlı ve etkin bir çalışma yapacağız inşallah arkadaşlarımızla. Sadece istirhamım, eğer sizler de uygun görürseniz, konuşmaları mümkün olduğunca teknik, öz ve az yaparsanız mutlu oluruz.

Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, teklifin geneliyle ilgili görüşmelere geçiyoruz. Ben istem sırasına göre söz vereceğim.

Önce Tahsin Bey’e veriyorum.

Buyurun Tahsin Bey.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Gidiyorum gündüz gece, bilmiyorum ne hâldeyim.” Bir kanun çıkarıyoruz, o kanun maddesi bir ay sonra tekrar Komisyonumuza geliyor, tekrar görüşüyoruz. Bir kanun geçiriyoruz, o kanun Genel Kurula gidiyor, Genel Kurulda geri çekiliyor, tekrar Komisyona geliyor. Demek ki bu yeni sistem, Başkanlık sistemi işlemiyor. Milletvekillerinin burada aldığı kararlar kapalı kapılar ardında tekrar yeniden değerlendirilip yeniden Komisyonumuza geliyor. İnşallah milletimiz her şeyi görür, gerçekler de ortaya çıkar.

Çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, siz torba yasa yapmaktan bıkmadınız, biz de torba yasalara ilişkin usul itirazımızı dile getirmekten bıkmadık. Vatandaşın aciliyet bekleyen bu kadar sorunu varken hâlâ ülkenin gerçeklerinden uzak teklifler önümüze getiriliyor. “Millî” kelimesini ağzımızdan düşürmeyip millî limanlar tek tek yabancılara teslim ediliyor. İktidarınızın “Ben yaptım, oldu.” anlayışıyla ülkeyi bugün bu hâle getirdiniz, gördüğünüz gibi kurlar yükselişte, devam ediyor. Biz yine burada aynı itirazlarımızı yineleyeceğiz, çok açık ve net bir şekilde bu düzenlemeye karşıyız. Bu düzenleme Anayasa’ya çok yönlü olarak aykırıdır. Daha önce de söyledik, özelleştirmeye dair yargı kararları bu düzenlemeyle yok sayılmaktadır. Yargı kararlarını uygulamak, dikkate almak Anayasa’nın 2’nci ve 138’inci maddesine aykırıdır. Sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikli kamu yararının gözetilmesi Anayasa’nın 43’üncü maddesi gereğidir ama bu düzenleme Anayasa’nın bu maddesine de aykırıdır çünkü hâlihazırda işletme hakkı sahibi olan firmalara ihalesiz bir şekilde süre uzatımı sağlamanın bir kamu yararından ziyade firma yararına olduğu açıktır. Örnek verelim: Trabzon Limanı’nın işletmesi 2003 yılında özelleştirilirken bu limanı otuz yıllığına işleteceklerini düşünerek bu ihaleye giren ve belki de otuz yılı az bulup girmeyen firmalar vardır. Şimdi siz bu süreyi kırk dokuz yıla uzattığınızda otuz yılı kısa bulup o dönem ihaleye girmemiş olan firma için haksız rekabet oluşturmaktadır. Hatta, şimdi o firmalara ihaleye girme şansı da tanımıyorsunuz. Mevcut sözleşmesi olan firmaya diyorsunuz ki: “Al sana ek süre.” Firmanın karşısında teklifi yükseltecek bir rakip yok. Hani rekabet, hani kamu yararı, hani Anayasa’nın 2’nci maddesinde tanımlanan hukuki belirlilik, öngörülebilirlik, hani hukuk devleti? Bu düzenleme bu şekilde teşebbüs hürriyeti ve özel teşebbüslerin fırsat eşitliği içinde rekabet edebilmelerini de engelliyor. Bu yönüyle de Anayasa’nın 48’inci maddesine aykırı.

Değerli arkadaşlar, Anayasa’ya açıkça aykırılığını gerek önceki Komisyon görüşmelerimizde gerek Genel Kurulda açıkça ortaya koyduğumuz bu düzenlemede ısrar neden, niçin? Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı Raporu’na göre, liman işletmesi yirmi yıldan az süreli olduğunda verimli bir yatırım yapılamıyor ancak yirmi beş yıldan uzun süreli işletme hakkı devrinde de bu kez yatırımlar verimsiz oluyor çünkü işletme hakkı sahibi yatırımı öteliyor, yıllara yayıyor. Bizim limanlarımız hepsi yirmi beş yıldan uzun süreli işletme devirleriyle özelleştirilmiş, Şimdi de daha fazla uzatmaya çalışıyorsunuz. Limanlar bu ülkenin uluslararası ticaretinin ve lojistik ağının merkezi altyapı

unsurlarındandır. Dolayısıyla, limanlarla ilgili olarak alınacak her türlü kararın ve yasal düzenlemenin bir ülkenin ticaret ve lojistik stratejisi, sanayisi ve daha önemlisi dış politikasıyla uyumlu olması ve makropolitikalarla bütünlük arz etmesi önemlidir. Aksi takdirde, tutarlı ve sürdürülebilir bir dış ticaret stratejisi uygulamak ve sonuç almak mümkün olamaz. Dolayısıyla, önce şunu sormamız lazım: Bizim bir dış ticaret stratejimiz var mıdır, varsa nedir? Limanlarımız bu dış ticaret stratejisinin neresinde duruyor?

Bugün, Çin'in bütün dünyada hayata geçirdiği küresel ticaret ve lojistik stratejisiyle çok sayıda ülkenin altyapı tesislerine âdeta çöktüğünü görüyoruz. Neden? Çünkü limanlar ve altyapı tesisleri Çin'in dış ticaret stratejisinin en temel boyutunu oluşturuyor. Aynı Çin, bugün Akdeniz çanağında ülkelerin limanlarını tek tek satın alıyor, Akdeniz'i bir Çin gölü hâline getiriyor. Hatta, bu durum iktisat literatürüne "Sri Lanka Sendromu" olarak yerleşmiş durumda. O yüzden hem ekonomik güvenliğimizi hem de ülke ekonomisinin gelecek hedeflerini yakından ilgilendiren böyle bir konuda ince eleyip sık dokumamız gerekiyor değerli Komisyon üyeleri. Bu süre uzatımı konusundaki değişiklik hazırlanırken gelecekteki riskler açısından Ticaret, Ulaştırma ve Dışişleri Bakanlıklarından herhangi bir etki analizi talebinde bulundunuz mu? Biz bu değişikliği hangi kamu yararı açısından gerçekleştireceğiz? En azından bunu hem bizlerin hem de kamuoyunun bilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Yani şeffaf bir süreç içerisinde bunları hayata geçirmemiz gerekiyor.

Avrupa Birliği, tedarik zincirini pandemi sonrası yakın coğrafyasına kaydırmayı planlıyor. Kara yoluyla taşıma maliyetleri arttı, deniz taşımacılığına yöneldi ve limanlar değer kazandı. Bunun sonucunda limanlarımızın değerleri artacakken özelleştirme sürelerini uzatarak aslında siz, kamunun çıkarlarına zarar vermiş oluyorsunuz. Siz özel çıkarlarınızı kamu genel çıkarlarına tercih ediyorsunuz yani siz, milleti değil, yandaşı tercih ediyorsunuz. Şunu unutmayın: Süre uzatımından sonra şirketler limanları tek tek yabancılara satacaklar, burada not düşünüyorum, limanları tek tek yabancılara satacaklar, ileriki süreçte millî güvenlik sorunu hâline dönüşecek. Son dönemlerde tartıştığımız, işte, limanlarda kontrol altına alamadığımız kokain taşımalarını da görüyorsunuz. Bu konuda bugünden önlem almamız gerekir. Otuz yıl, otuz altı yıl ve otuz dokuz yıl işletme hakkını alıp bu zamana kadar yatırımlarını tamamlamayan firmalara şimdi kırk dokuz yıllık süre veriyorsunuz.

Değerli Komisyon üyeleri, daha bu firmalar vadettikleri yatırımları gerçekleştirdiler mi, henüz onu bilmiyoruz. Siz bunun denetimini ne kadar yaptınız? Şimdi bu düzenlemeyle "Kimine on dokuz, kimine on üç ve kimine on yıl ek süre verelim." diyerek yatırımları yapmalarını öteliyorsunuz. Hopa, Giresun, Rize, Sinop, Antalya, Marmaris, Tekirdağ, Trabzon, Kemerköy, Dikili, Salıpazarı, Alanya, Çeşme, Kuşadası, Bandırma, Derince, İskenderun, Mersin, Samsun Limanları... Örneğin, getirdiğiniz düzenlemeyle Mersin Limanı'nın özelleştirme süresini on üç yıl daha uzatmak istiyorsunuz. Mersin'de özelleştirmeyi kazanan şirket on dört yılda vadettiği yatırımların bugüne kadar ne kadarını gerçekleştirdi ki şimdi süresini on üç yıl daha uzatıyorsunuz? Gelin, bunları konuşalım.

Mersin Limanı, Doğu Akdeniz çanağındaki en büyük limandır. 2007 yılında tamamını -buraya dikkat edelim- 755 milyon dolara devrettiğiniz Mersin Limanı'nın 2017 yılında Akfen sadece yüzde 40 hissesini 869 milyon dolara Avustralya yatırım fonuna devretmiştir. Sözleşme süresinin biteceği 2043'te bu limanı daha yüksek ve daha rekabetçi fiyatlarla özelleştirme imkânımız varken neden bunu 2056 yılına öteliyoruz? Nerede kamunun yararı, nerede vatandaşın çıkarı? "Stratejik vizyon" diye çıktığınız yolda geldiğiniz nokta, limanlarımızı ranta kurban etmek mi? Türkiye'nin lojistikteki rekabetçiliğini artırmak için Çandarlı ve Mersin'e ana konteyner limanları yapacaksınız. Bunları

bugüne kadar yapmadınız, şimdi de gelmiş, özelleştirme sürelerini uzatıyorsunuz. On yıl önce dışarıdan liman almayı planlayan ülkemiz, bugün limanların özelleştirmesinin uzatılmasını konuşuyor. Ülkemizi getirdiğiniz durum ortada.

Özelleştirilen limanlardan biri Kocaeli Derince’de bulunan Safiport Limanı’dır. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına aitken 2015’te işletmesi özelleştirilen limanda otuz dokuz yıl olarak belirlenen işletme hakkı bu düzenlemeyle otomatik olarak on yıl daha uzayacak. Böylelikle, 2054’te bitecek olan işletme hakkı 2064 yılına kadar uzatılıyor. Bu liman Kocaeli Körfezi’ni “yatırım” adı altında betonlaştırdı. Havadan uçakla giderken şöyle bir bakın, neler olduğunu görürsünüz. Çevre katliamına neden olan bu liman denizi öldürdü, bunun sonucu olarak balıkçılığımıza darbe vuruldu. Bu düzenlemeye karşıyız, teklif metninden kesinlikle çıkarılmasını talep ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, madde 2’yle, LPG piyasasında faaliyet gösteren aktörlere depolama imkânı verilmesine ilişkin düzenleme getiriliyor. Bu düzenlemeye neden ihtiyaç duyulduğunun açıklanmasını istiyoruz.

Sayın Milletvekili, dinlersen yani imzalayıp getiriyorsun da...

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Dinliyorum Başkanım.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – LPG’yle ilgili bu düzenlemeye neden ihtiyaç duyuldu, talepler nedir? Bir açıklama getirilirse iyi olur.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – En sonda açıklama getiririz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Madde 3’le ise kaçakçılıktan mahkûm olanlara LPG piyasasında lisans verilmesi yasaklanıyor. Yasak ne kadar doğru? Bunun yerine cezanın artırılması gerektiğini düşünmüyor musunuz? Yani yasaklarla nereye varabiliriz? Mühim olan, o suçu işleyenlere büyük cezalar vermektir yoksa sadece yasakla başka bir firma adı altında yine bu işe devam edecek.

Madde 5’le ise Elektrik Piyasası Kanunu’nda değişiklik yapılıyor. Düzenlemeyle; Etibank, TEK, TEAŞ kapandı, onların mülkiyet ve mülkiyetten gayri hakları -ilgisine göre- TEİAŞ ve TEDAŞ’a devrediliyor. Bu konuyu da merak ediyoruz. Yapılan bu düzenleme akıllara şu soruyu getiriyor: “Acaba TEİAŞ ile TEDAŞ özelleştirilecek mi de bilançosu güçlendiriliyor, bu kamu arazileri bu şirketlere aktarılıyor?” diye kamuoyunda genelde bu tartışmalar var. Buna da açıklık getirirseniz iyi olur. “2022 yılında TEİAŞ özelleştirilecek mi?” Böyle bir tartışma var, bu konuyu da biraz açarsanız memnun oluruz. Bu gayrimenkuller belli mi? Bir de elinizde bu gayrimenkullerin listesi var mı? Ne kadar gayrimenkul var? Hangi şirkete hangi gayrimenkuller aktarılacak? Buna da bir açıklık getirirseniz bizi de aydınlatmış olursunuz.

Madde 4’le, yenilenebilir enerji kaynaklı enerji santrallerine yerli girdi aksam desteği düzenlemesi getiriliyor. Burada önemli nokta, tüketicinin üzerine bu uzatmayla ilgili ek mali yükler yüklenmeden destekler verilmesidir yani burada tüketicieye ek bir yük getirecek mi? Bunlara da açıklık getirirseniz iyi olur.

Öte yandan, ülkemizin en önemli yenilenebilir enerji kaynağı olan rüzgâr ve güneş enerjisine yatırım imkânlarının artırılması gerektiğini düşünüyoruz biz. Aslında, desteklememiz gereken bu gibi rüzgâr ve güneş enerjileridir, diyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Asgari ücret de 4.250 lira olmuş, milletimiz açısından hayırlı olsun ama AK PARTİ Genel Başkanı “Asgari ücreti yükselteceğiz.” diyor, sanki cebinden verecekmiş gibi heyecanla anlatıyor. Bugün üreticilere, esnaflara bu asgari ücretin vergi yükünün ne getireceği, bunu nasıl karşılayacakları konusunda bununla ilgili de cümleler kursa...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – O zaman Genel Kurulda niye o kadar malzeme yaptınız “Artırın, artırın.” diye?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Vergiden muaf tutun.” dedik biz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sanki asgari ücreti Hükümet veriyor ve iktidar veriyor, Cumhurbaşkanını veriyor.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Aramızda üreticiler var, onlara da söz verimiz sonra.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Üreticinin, sanayicinin, esnafların verdiği asgari ücretle şov yapmaya da gerek yok.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, teşekkür ediyoruz.

Asgari ücretimiz Cumhurbaşkanımız tarafından açıklandı, hayırlı olsun inşallah.

Arkadaşlar, gündemimize dönüyoruz.

Şimdi Yasin Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Yasin Bey.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – 1’nci maddeden başlayayım fakat 1’inci maddeye geçmeden önce de bütün kamu ihaleleri için genel olan bir hükmü, 4734 sayılı Kanun’un 5’inci maddesinin birinci fıkrasını burada olan bürokrat arkadaşlara özellikle hatırlatmak isterim.

“Temel ilkeler, Madde 5- İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.”

Şimdi, bu temel ilkeden niye yola çıktık? Sonuçta, geçmiş dönemlerde bu liman ihalelerini Kamu İhale Kanunu’nun...

(Uğultular)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Hatibi dinleyelim ama arkadaşlar, böyle olmaz ki.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, müsaade edin.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – ...temel ilkesi çerçevesinde yaptık ve o günkü şartlarda ihaleye giren firmalar, dolayısıyla o dönemdeki şartlara göre maliyet hesabını yapmışlar ve ona göre de fiyat tekliflerini yapmışlardır. Sizlerin, böyle bir zamanda kimine on üç, kimine on dokuz yıllık ihale uzatması vereceğinizi bilselerdi, eminim ki bu ihalelerin fiyatları farklılaştırdı. Dolayısıyla, bu sebeple, özellikle bürokrat arkadaşlar, kamu zararı oluşturduğunun farkındalar mı?

Haricinde, herhâlde bu değişiklikten, eminim ki şu andaki mevcut limanlarımızdan -bu kendileri açısından faydalı olduğu için- özelleştirilen yerlerden bütün hepsi faydalanacaktır, hiçbir tanesinin, bu uzatmayı istemediğine dair bir kanaatinin olduğunu sanmıyorum.

Ahmet Bey kanun teklifini açıklarken içinde şöyle ince bir nokta gördüm orada “...davalar geri çektiildiği takdirde...” diye. Bu firmaların sizlere açtığı, devlete açtığı davalar nelerdir? Aynı zamanda, bu firmalar, uzun süreli bu yatırımlarda vermiş oldukları taahhütleri yerine getirmişler midir, bunlarla ilgili denetim mekanizması doğru çalışmış mıdır, denetim sonuçları nelerdir? Biz bunları merak

ediyoruz. Bugün kanun teklifinin bütünlüğüyle ilgili Komisyon Başkanımız güzel açıklamalarda bulundu; evet, dünyada limanlarla ilgili şartlar değişti. Limanlarla ilgili şartlar değişti ama bizim coğrafyamız değişmedi. Coğrafi anlamda şartlar değişmeyeceğine göre Türkiye'deki limanlar da çok daha stratejik ve önemli hâle geldi. Böyle bir ortamda, Covid'den sonra limanların öneminin, navlun fiyatlarının artması ve bunlarla birlikte, liman sirkülasyonunun artmasını da göz önüne aldığımızda; 2007 yılında -Mersin Limanı'ndan örnek verdi Tahsin Bey- 755 milyon dolara vermiş olduğunuz, 2017 yılında yüzde 40'ını 869 milyon dolara -bütününe baktığımızda da 2 milyar 150 dolara tekabül ediyor o hissenin tamamı- devretmiş olan Akfenin... 2017'den bu yana Covid'le birlikte bu rakamın, oranın bugünkü şartlarda bile ne kadar değiştiği belli, malum. Dolayısıyla, böyle bir ortamda, ihale süresinin bittiği zamanda çok daha uygun fiyatlara ihale edilebilecekken bugünden bunun yapılmasını size amiyane bir tabirle örneklere çalışayım: Bundan on sene önce Ankara'da, o günkü şartlarda doğru dürüst evi damı ve imarı olmayan bir yerden bir arsa satın aldığınızı, mülkiyet hakkını kullandığınızı veya bir ticarethaneyi devraldığınızı düşünün. Bugünkü şartlarda, emin olun ki orası katbekat büyüdü. Bugünkü şartlarda, o geçmiş dönemdeki, on sene önceki fiyattan orayı devralabilir misiniz? Ve buranın bir on sene sonra daha da büyüyeceğini düşünürseniz, bunu şimdiden devretmeyi düşünür müsünüz? Limanlarımızın durumu bu arkadaşlar. Limanlarımızın devir kira sözleşmeleri bugünkü şartlarda aslında çok komik kaldı. Rakamın o dönemde çok daha büyüyeceği de hepimizin malumu, sizlerin de gerekçe olarak açıkladığınız konular.

Bir yandan Çin lojistik firması bölgede bölgesel yatırımlar yapıyor, 300 milyar euroluk yatırımlardan bahsediliyor. Bir yandan, Hayfa'da dev liman tesis ediliyor, Sina Çölü'nde devasa transfer merkezleri kuruluyor. Evet, o anlamda, Akdeniz'de limanlarımızın önemi çok daha önemli hâle geliyor ama bu limanlarımızla ilgili sözleşmelerin bugünden uzatılmasının... Ki sözleşmesi en yakın bitecek olanın süresi 2027. 2027'yle ilgili şimdiden önlem almak adına şunu dersiniz ki amenna: Limanlarda genişletme yapabilecek misiniz? Limanlarda, örneğin yeni bir rıhtım yapabilecek misiniz? Ki limanlarımızın en büyük sorunlarından biri de yer darlığıdır. Dolayısıyla, bunu da şöyle örnekleyelim: Mesela, Mersin'deki Akfen ilk alındığında 400-450 bin elleçleme yapılırken bugünkü şartlarda 2 milyon elleçleme yapılıyor. Orada yapılan yeni yatırımla, yeni bir rıhtımla 3 milyon 600 bin elleçleme yapılacağı öngörülüyor yani piyasa değerinin katbekat arttığını göz önünde bulundurmak gerekiyor.

Şimdi 2 tane bağımsız denetim kuruluşu vasıtasıyla yeni fiyatlandırma yapacağınızı söylüyorsunuz. Bunları yeniden ihaleye çıkarsanız ne olur? Bakın bakalım, fiyatlar nasıl değişecek; fiyatların en azından 10 katına çıktığını göreceksiniz. Böyle bir ortamda kamuya bunu alelacele getirdiğinizde ben şunu anlıyorum: Bunun arkasında başka durumlar da söz konusu. Evet, ekonomik yönden bir krizin içindeyiz, dolayısıyla yeni kaynaklar bulmamız gerekiyor; bu kaynakları buradan, limanlarımızın işletme devir hakkını uzatarak almayı düşünüyor olabilirsiniz ama -aklıma geldiği için söylüyorum- Birleşik Arap Emirlikleri'yle, yeni prensle 10 sözleşmeli bir mutabakat yaptınız. Bu mutabakatlardan bir tanesi Birleşik Arap Emirlikleri'nin resmî şirketlerinden olan Abu Dabi Liman Şirketiyle. Dolayısıyla, burada açıkça söyleyin -yani ticari sır anlamında fiyatını sormuyoruz- Abu Dabi Liman Şirketine hangi limanı vermeye düşünüyorsunuz?

Burada Denizcilik İşletmelerinden kimse var mı bilmiyorum ama... Yani Bakanlık temsilcileri "Var." dediler ama Ulaştırma Bakanlığında kimseyi görmedim, Denizcilik İşletmeleri, Ulaştırma Bakanlığına bağlı.

Var mı?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Denizcilik İşletmelerinden kim var arkadaşlar?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Denizcilik İşletmelerinden var mı? Demiryollarını da soracağım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, ayağa kalkar mısınız, bir kendinizi takdim edin.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FEVZİ TEZEL – Ben varım efendim, Genel Müdür Yardımcısıyım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – TCDD’den kim var?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – TCDD’den kim var?

TCDD GENEL MÜDÜR YARDIMCISI İSMAİL HAKKI MURTAZAOĞLU – Ben varım efendim, Genel Müdür Yardımcısıyım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tamam, 2 Genel Müdür Yardımcımız burada Yasin Bey.

Buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Şimdi, şu anda ihalesi ve işletme devri özel şirketlerde olanların dışında ayrıca, Varlık Fonunda Alsancak liman şirketimiz; aynı zamanda, Denizcilik İşletmelerinin uhdesinde bulunan 7 veya 8, belki de 9 limanımız daha var. Buraları da yeniden özelleştirmeye açacak mısınız? Arkadaşlar, böyle bir ortamın içinde, Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulurken biz limanlarla ilgili kapitülasyonların kaldırılmasının ve Kabotaj Yasası’nın yürürlüğe girmesinin en büyük kazanım olduğunu söylerken emin olun, bu madde burada geçerse vereceğimiz de en büyük taviz olacaktır. Bunun ileride başımıza çok büyük sıkıntılar yaşatacağını da görmemiz gerekir. Evet, dünya piyasasına ayak uydurmak gerekiyorsa bunu devlet olarak kendimiz niye yapmıyoruz? Devlet olarak kendi limanlarımızı kendimizin revize etmesi, modernize etmesi, rıhtımlarını geliştirmesi, genişletmesi daha uygun değil mi?

“PSA bölgeye geliyor.” diye söyleniyor, zaten PSA, Mersin’de yüzde 50 var. Ambarlı Limanı’na verdiği yeni fiyat bile rakamların ne kadar büyük olduğunu belirtiyor; yaklaşık 2-2,5 milyar dolar gibi rakamlardan bahsediliyor, sadece bir tek limanımız için. Bunları dikkate almanızı söylüyorum.

Düşünceniz rahmani ise eyvallah ama açık söylüyorum...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şeytani...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) - Şeytani iş olmaz bizde.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Şeytani demiyorum ama inandırıcılığımız kalmadı, güvenilirliğiniz kalmadı; sıkıntı o, inandırıcılığınız kalmadı. Böyle bir ortamda burada piyasa şartlarına uymakla ilgiliyse eyvallah ama piyasada güven kalmadığı yerde dış yatırımcının buraya gelirken çok uygun fiyatlarla limanlarımıza el koyacağını da unutmamak lazım.

Diğer maddelerle ilgili de birkaç kelime söyleyeyim. Bu arada 6 tane ana maddemiz var, içinde kabul edebileceklerimiz bile var, bunda sıkıntı yok fakat hepsini böyle torba hâline getirdiğinizde bu defa kabul edilen, kabul edilmesi mümkün olan, hep birlikte oy birliğiyle geçmesi gereken maddeleri de tartışılır hâle getiriyorsunuz. Bu torba kanunun güzelliğine hâlâ devam ediyorsunuz.

Evet, özelleştirme kapsamında bulunan TEİAŞ’a mülga durumdaki kuruluşlarımızın gayrimenkullerinin devrini, ciro düzeltilmesi ve TEİAŞ’ın rakamsal boyutta kendini toparlaması pozisyonunda görüyoruz. 6’ncı madde cezai hükümlerle ilgili, stokçulukla ilgili. Arkadaşlar, kanunu hatırlayın, biz bunu Şubat 2020’de -daha bir sene geçmedi, Şubat 2020’de- covid yasası kapsamında yaptık. Covid yasası kapsamında birinci fıkradaki olan cezai hükümler aynı duruyor, ikinci fıkradaki cezai hükümleri artırıyoruz. O dönemde de stokçuluğa ve stokçulukla mücadele kapsamında bu cezai hükümleri yine katbekat artırmıştık ama sizin bu stokçuluktan anladığımız Reiscumhurun üç harflileri suçladıktan sonra sadece üç harflilerle ilgili yeniden bir yasa düzenlemesi yapalım maksadıyla mı yoksa dönem dönem, bir dönem gelecek patatesçiyi, bir dönem gelecek soğancıyı, bir dönem gelecek

araç alım satımını... Bir şekilde yine stokçuluk kapsamında cezai hükümlere bağlama noktasında büyük organizasyonları olan ve dağılımı bulunan şirketler için belki 2 milyon ceza çok büyük bir ceza olmayacak ve kapasite olarak kaldırılabilir bir rakam olacak. Ama bunu, güvenilirliğiniz kalmadığı için tekrar tekrar söylüyorum: Ufak bir şirkete böyle bir cezayı verdiğimizde de o şirketi yaşamını bitirmeye yönelik de bir tehdit olarak gördüğünüzü... Madem stokçulukla ilgili bir yasa düzenlemesi yapıyoruz, niye burada sadece cezai hükümlerin artırımını düşünüyoruz? Cezai hükümlerle ilgili baktığımızda Türk Ticaret Kanunu'nda da Rekabet Kanunu'nda da başka kanunlarda da zaten o cezai hükümler söz konusu ve buradaki cezai hükme de rakamsal olarak baktığımızda öyle yadsınacak bir cezai hüküm yok mevcuttaki oranda yani değiştirmeye kalktığımızda. Dolayısıyla, bu kanun teklifiyle ilgili, kanun teklifinin özellikle 1'inci, 5'inci ve 6'ncı maddeleriyle ilgili çekincelerimiz söz konusudur. Maddeler gelince tekrar konuşuruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Yasin Bey, teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Komisyonumuz üyesi olmayan...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkan, grup adına...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Yani kabul ederseniz, Ömer Fethi Gürer Bey, bir işi olduğunu ve Komisyon üyesi arkadaşlarımızın rıza göstermesi hâlinde kısa bir katkı vermek istediğini söylüyor. Eğer sizlerce sıkıntı yoksa ben söz vereceğim.

Ömer Fethi Gürer Bey, CHP Niğde Milletvekili.

Buyurun, Ömer Bey.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkan.

Bu torba kanun teklifinin bütününe baktığımız zaman yine özelleştirmenin ruhu içinde geziyor. Özelleştirmeye AKP döneminde kamu varlıkları sata sata bitirilemedi. Hani bazen diyorlar ya “Cumhuriyet Halk Partisinin dikili ağacı var mı?” diye, satılanların kuruluş tarihine baksalar bunların önemli bölümünün cumhuriyetin ilk yıllarında kamucu anlayışla yapılmış olan fabrikalar olduğu görülür.

Ne yazık ki 110 kuruluşun ve ona bağlı diğer getiri sağlayan mülklerin satışıyla 67 milyar dolarlık gelir sağlandığını Naci Ağbal Bey Maliye Bakanı iken yazılı soru yanıtında vermişti bana. Onlar da bugün kalmadı, onlar da tükendi herhâlde yeni süreçte de satır aralarına konulan ifadelerle yeni özelleştirmelerin yolu açılıyor ama benim değinmek istediğim esas konu şu stokçulukla ilgili madde.

Kamuoyunda öyle bir beklenti yaratıldı ki “Stokçuluk yapanın kafasına inilecek, stokçuluğun önü kesilecek, bununla ilgili bir düzenleme gelecek.” diye. Gele gele ceza artırımını geldi. Oysa TCK'nin 240'ıncı maddesinde “Belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınarak kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.” diyor, hapis cezası var. Parasal anlamda da stokçuluk yapanlara uygulanacak ceza var. Buradaki artırım, bu işi yapanların elde edecekleri kârın önüne geçecek bir parasal artırım değil. Bu artırım, soğanı, patatesi, onun yanında -bizde “zahire ambarı” derlerdi- buğdayı, arpayı belli bir dönem için stoklamak zorunda olan yurttaşın gözünü korkutmaya yönelik düzenleme gibi duruyor. Çünkü niye? Öncelikle şu bilinmiyor: Stoklama ne demek? Bir fabrikada üretim varsa burada çok çeşitli ürünlerin yanı sıra marka zenginliği için farklı ürünler de üretilir, bu ürünlerden bazıları piyasada tutmaz, depoda kalır. Depodaki bu ürün, satış noktalarını zorunlu olarak üreten firma tarafından verilir. O da şöyle olur: “Çok iyi satışı olan ürünün yanında bunu da alacaksınız.” der. O ürünü alır götürür kendi deposuna koyar, bir yıl boyunca hareket görmez. Şimdi bu stok mu? Stok, tanım olarak stok. E, şimdi bu, burada sizin değerlendirmenizde



nereye giriyor? Patatesin, soğanın ise ekim, kasım ayında hasadı yapılır, elli yıldır da bu böyledir, daha sonra borcu olan çiftçi hemen ürünü satar, borcu olmayan da “Ben bunu biraz depoda tutayım ve buradan da gelir elde edeyim.” duygusuyla depoya koyar. O depoya konan ürünü vaktinden önce satışa verdiği zaman ürün açığı oluşur. Bu ürün açığı oluştuğu için stoktaki patates ve soğan basıldığı dönemin sonunda Türkiye’de patates kalmadığı için Mısır’dan patates ithal edildi çünkü yanlış bir uygulamayla stok yapıyorsunuz diye patates, soğan deposu basılınca o ürün piyasaya çıktıktan sonra tekabülünde, bir yıl sonrası mart, nisana kadar devam edecek süreç ortadan kalkınca Mısır’dan patates ithal etmek zorunda kaldık.

Buradaki planlama ve uygulamada bizim en büyük açığımız, kesinlikle öngöründen uzak, planlamaya dayanmayan tarım politikalarının varlığı; ürün desenleri bölgelere göre doğru oluşturulmuyor, bunun için hangi üründen ne zaman, ne kadar lazım olduğuna bakılmıyor, pamuk tarlasına soğan ekiliyor, işte, patates ekilecek alanlar doğru saptanmıyor. 2000 yılında 6,5 milyon ton patates üretilen ve nüfusu 70 milyonlarda olan ülkede, şu an 5 milyon patates üretildiği hâlde geçen yıl depoda kalıp çürüdü. Bu yıl da az olduğu için patatesin kilosu şu anda 4 lira, böyle giderse 6 liraya, 7 liraya kadar da o çıkacak. Geçen yıl maliyetinin altında satamadık. İşin özü, hedef olarak marketi, üreticiyi göstererek bu sorun çözülemez. Bütün sorunun temelinde yatan, kamucu bir yaklaşımla sorunlara bakılmayışı, girdi maliyetlerinin düşürülmeysi, üreticilerin gerekli desteklerinin zamanında ve doğru biçimde verilmeyişi, desteklerin bir yıl sonra değerini yitirdikten sonra üreticiye çiftçiye verilmesi. Bunun için de sıkıntılar devam ediyor.

Bu anlamda, taklit ve tağşişle ilgili de geçtiğimiz dönem içinde bir ceza artırımına gidildi. Taklit ve tağşiş ceza artırımıyla ilgili Bakanlık bugüne kadar bu konuda bir tek açıklama yapmadı. Oysa 2012’de çıkarılan yasal düzenlemeyle taklit ve tağşiş ürünlerin düzenli olarak kamuoyuna bildirilmesi gerekirken bir yıldır açıklama yapılamıyor. Çünkü bunlarla ilgili uygulanan cezalarda da itiraz hakkını kullanan firmaların varlığı ülkede insanlara taklit ve tağşiş ürünlerin yedirilmesinin ne yazık ki önünü kesmedi. Bu anlamda stokçuluk tanımı doğru yapılmadan, neye göre, niçin ve nedeni aranmadan yapılacak bir düzenleme kamuoyunda yalnızca bir algı yaratmaktan öteye gitmez. Yani “Stokçular fiyat artırıyor.” algısı, gerçekçi bir algı değildir çünkü Türkiye’de girdi maliyetleri, elektrik de, doğal gaz da, su da, mazotta, tohumda, gübrede, ilaçta böyle arttıktan sonra bu fiyatların geriye gelmesi olası olmadığı gibi, belli periyotlarla piyasaya verilmesi gereken ürünler de zamanından önce çıkarsa anca ithal ürün aranır. İthal üründe de aranacak olay... 1.800 lira olan üre gübre 14.700 liraya çıktı, 2.450 lira olan DAP gübre de 14.700 lira, belki bugün 15 bin lira oldu. Bu şartlarda zaten üretici üretmiyor haberiniz olsun; buğdayı ekemiyor, tohumu tarlada toprakla buluşturamıyor, onun için de stoklayacak ürünü yok ama market stokçuluğu diyorsanız, market stokçuluğunda da firmalar yılbaşında bağlantı yapar -bunu ticaretle uğraşan herkes bilir- ne kadar kamyon mala ihtiyacın varsa onu bildirirsin, senedini verirsin, o kadar malı bağlarsın ki ileride fiyat oynaklığında para kazanayım diye. Burada hedeflenen nedir? Bu cezalar kime kesilecek? Yoksa yalnızca âdet yerini bulsun, böyle bir değerlendirmeye kamuoyunda “Stokçular varmış.” mantığı yaratılarak “Suçlu biz değiliz.” olgusuyla olayın içinden sıyrılmaksa maddenin 2 milyon olması az, 10 milyon yapalım, doğru dürüst olsun, işe yarasın. Bu kadar yapmak da düşük, eğer birisi stokçuysa niye 2 milyon ceza veriyoruz, 10 milyon verelim. Yani vatandaşın gıdaya erişiminde sorun yaratan, sıkıntı yaratan, gerçek anlamda stokçuluk yapanlara bu maddedeki verilen ceza az, daha fazlasını uygulamaya koyalım hatta hapis cezasını artıralım ki bu adamların gözü bir korksun yoksa büyük bir kuruluş için 2 milyon nedir? Bunlar eğer, yumurtayı, tavuğu çiftliklere çekmek amacıyla vatandaşa “Kuş gribi geldi.” diye tavuğunu öldürme projesinin benzeri biçimde, küçük esnafı, küçük üreticiyi, kırsal kesimi yok etmek için düzenlendiyse bu anlamda da söyleyecek sözüm yok, kamuoyunun takdirine bırakıyorum.



Benim söylediğim, bu madde kamuoyundaki beklentiye uygun bir madde değil. Âdet yerini bulsun diye getirilmiş bir madde olduğunu belirtiyorum, verdiğiniz söz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Fethi Bey, katkınız için çok teşekkür ediyoruz. Anladığım kadarıyla siz cezanın artırılmasını istiyorsunuz, onu Komisyondaki arkadaşlarımızla birlikte değerlendireceğiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tanımıyla birlikte, “Stokçuluk ne demek?”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tamam. Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Abdurrahman Başkan’a söz veriyorum.

Buyurun.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarımız, kıymetli Bakan Yardımcılarımız ve kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu stok maddesiyle ilgili Fethi Bey’in söylediklerine ben de bir katkı sağlayayım. Şimdi, bu stok konusu suistimale çok açık bir konu. Bunun büyük ihtimalle genelgelerle düzenlenmesi gerekecek yani büyük ihtimalle bu kanun çıktıktan sonra genelgelerle düzenlenmesi gerekiyor. Şimdi, bir sürü sanayiciyi düşünün, belki de kendisi ham madde sorunu yaşamamak için deposunda ürün olacak. Yarın herhangi bir vergi memuru gittiğinde, onun deposundaki ürünü gördüğünde bu ürünü “stok” diye değerlendirebilir mi ve siz ona bu durumu anlatana kadar...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bürokrat arkadaşlar, dinleyiniz, bu konuda söz verdim.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Arkadaşlar, bu konu önemli, özellikle bürokrat arkadaşlar; ticaretin içinden de birisi olarak, hem tarım hem sanayici olarak bunu ifade ediyorum. Bu “stok” kavramı, eğer amaç, deposunda malzeme durup da piyasada da o malzemenin yokluğu çekiliyor ve fiyatı yükselecek diye o malzemeyi piyasaya vermiyorsa bunun adı stokçuluktur.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Gelen müşteriyi geri çeviriyorsa...

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Evet, gelen müşteriyi de geri çeviriyorsa -tabii ki aynı, ondan bahsediyorum- bu bir stokçuluktur ama insanların... İşte, neden soğuk hava depoları yapılıp? Ürünü zamanında ucuza satmamak için soğuk hava depoları yapılıp ki -ya da lisanslı depoda daha sonraki dönemlerde deposundaki ürünün fiyatının artacağını düşünen çiftçilerin ya da tarımla iştiğal edenlerin düşüncesidir. Bunun için de zaten bir para öderler, lisanslı depoculuk için ya da soğuk hava depoları için.

Şimdi, burada tabii ki memurlara bazen “vur” dediğinde öldürme kısmı olabilir yani özellikle taşradaki memurlar, siz ona söyleyene kadar, tuttuğu tutanak düzeltilene kadar o firmayla ilgili sıkıntılar yaşanabilir. Bu yüzden de bu düzenlemenin amacının çok doğru yani stoktaki hedefe ulaşması lazım yoksa bir sürü sanayicinin ya da bir sürü üreticinin bundan mağdur olmasına vesile olunabilir. O yüzden, bu konunun açıklanması ki özellikle değerli Ticaret Bakan Yardımcımız burada, konusunda son derece de deneyimlidir yani birikimlerine biz inanıyoruz -bu konunun özellikle genelgelerle düzeltilmesi lazım- Sezai Bey bu konuda deneyimlidir. Bu konu özellikle bu süreçte... Bazen bir de şöyle bir şey var: Ürün fiyatı arttığı için satılmayan mal da var depoda yani hiç hareket görmeyen firmanın malları da vardır deposunda. Satılan müşteriye gelmiyorsa ve deposunda bu mal duruyorsa bu da “stok” olarak tabir edilir mi, bunu da iyi belirtmek lazım. Bir de stoklarda “ham madde” ve “mamul madde” diye... İkisini ayrı değerlendirmek lazım. Stoktaki ham maddeyle, herkes stokuna mümkün olduğu kadar ham madde alarak önündeki dönemde ürün üretiminde bir sorun yaşamamayı hesap eder. Bu, ham madde anlamında stokuna aldığı şey bir stokçuluk değildir. Ürettiği bir ürünü bir müşteri

talep edip de ona “yok” çekiyorsa ve “yok” çekildiği ispat ediliyorsa ve piyasada o malın yokluğu da hissediliyorsa ve bu konuda bir talep varsa işte bu tam anlamıyla stokçuluktur. O yüzden hassas bir nokta olduğunu düşünüyor ve bu konuyla ilgili özellikle düzenlemede inisiyatifinin oradaki birkaç tane memura bırakılmamasını yani onlara bu konunun çok açıklayıcı genelgelerle iletilmesinin ticaretin... Ki yani hedefimiz 300 milyar dolara, 500 milyar dolara çıkan bir ihracatsa üreticinin de bu deposuna bu malzemeleri çekme sorumluluğu var. Bu üretmezse nasıl ihraç edecek? Yani diyelim ki Almanya’yla bir bağlantı yaptınız ve bununla da siz dediniz ki: “Bir yıl boyunca size ben bu malı bu fiyattan vermeyi düşünüyorum.” Diyelim ki Çetin Osman Bey’den böyle bir talep oldu, Çetin Osman Bey gitti stokuna bu malzemeyi koydu çünkü onun her ay yükleyeceği konteynere bu ürünü vermesi gerekiyor. Bunu biz bire bir yaşayan insanlar olarak ifade edelim, hem masanın bu tarafında hem de masanın öbür tarafında olanlar olarak kısa bir uyarım istedim. Özellikle Sezai Bey deneyimi çok yüksek bir bürokratımız, aynı zamanda Bakan Yardımcımız; bu konuyu kendisi de biliyor ama gerekirse bizlerden de bu konuda destek alabilirler.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi söz sırasına göre devam edeceğim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, gruplar adına konuşmaları tamamlayalım, ondan sonra vekil arkadaşlara söz verirsiniz bence.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Ali Bey.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Önce teamülleri uygulamamız gerekiyor, gruplar adına sözleri tamamladıktan sonra...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ya, doğrusu uyuyoruz da burada yani çok zorunlu bir şey değil.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yok, mazereti olan arkadaşlar hariç tabii.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Söz verdik, dolayısıyla bir sıkıntı olmaması lazım.

Buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yok, yok, tamam.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller, kıymetli hazırım; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, şimdi bu kanun 8 madde olarak geldi, 2’si yürürlük maddesi, 6 tanesi esasa ilişkin maddeler. Bu 6 maddede 6 değişik kanun var yani her bir madde farklı bir kanunu kapsıyor. Dolayısıyla 6 kanunda değişiklik öngören bir torba kanun yani mini bir torba kanun şeklinde düzenleniyor.

Yani kanun yapma ve kanun kalitesi açısından eleştirilerimizi tekrar edeceğim bazı konularda. Çünkü şu anda burada, limanların ihalesiz kiraya verilmesi, kira süresinin uzatılması konusu esasında şu anda Mecliste bulunan yani henüz daha görüşmeleri tamamlanmayan, henüz daha kanunlaşmayan, Meclise sunulan kanun teklifindeki bir maddenin geri çekilmesiyle birlikte henüz süreç tamamlanmadan tekrar buraya getirilen bir kanun.

Diğer taraftan, yine sağlıkla ilgili, doktorlarla ilgili düzenlemeler de aynı şekilde; henüz daha kanun tamamlanmadan, yasalaşmadan, Genel Kuruldan geçmeden birtakım maddeler geri çekildi ve tekrar Komisyona geldi, “Tekrar, yeniden görüşülecek.” denildi, “Başka bir Komisyona gidecek.”

denildi. Ya bütün bunların hepsi şunu gösteriyor: Esasında hani şuna da üzülüyoruz yani “Adalet ve Kalkınma Partisi yirmi yıl...” filan diyoruz ya da siz bununla övünüyorsunuz filan da yani yirmi yıldır hani; bir kaliteli kanun nasıl yapılır yani bir kanun nasıl çalışılır, bunun hesabı kitabı nasıl yapılır, etki değerlendirmesi nasıl yapılır, neye tekabül eder, neye yol açar, kimler bundan ne oranda etkilenir, bu yapılan doğru mudur, değil midir; bunun hesabı kitabı nasıl yapılmaz da böyle ezbere getirilir, komisyonlara ve arkasından da paldır küldür Genel Kurula götürülür. Yani bu, akıl almayacak bir durum yani hiç mi tecrübe edinilmedi ya da tecrübesi olan kimse mi kalmadı aranızda? Sürekli bir şey mi var yani etrafında boşalma mı var, değişme mi var? Hani bunu da ifade etmek isterim burada çünkü hakikaten, kaliteli kanun yapamıyor Türkiye Büyük Millet Meclisi yani yapılan kanunlar daha bizim dönemimiz tamamlanmadan yani 27’nci Dönem içerisinde daha henüz yasama yılı tamamlanmadan aynı kanunda değişiklikler yaparak devam ediyoruz sürekli. Şimdi, bu, hakikaten, bizler açısından da son derece sıkıntılı. İnsanlar zaman zaman bizim ne işe yaradığımızı sorguluyor, biz de zaman zaman kendimizin ne işe yaradığımızı sorguluyoruz yani. Böyle paldır küldür, kafamıza estiği gibi önümüze gelen kanunu getirip arkasından “Olmadı, bir daha değiştirelim.” şeklinde bu iş yürütülecekse o zaman vatandaş da doğal olarak bunları sorguluyor.

Şimdi, tabii, buradaki bütün bu kanunun sebebi belli esasında yani 8 madde, 6 madde filan diyoruz ama tümüyle bu limanlarla ilgili düzenlemenin tekrar getirilmesi ve kanunlaştırılması üzerine kurulu bir şey. Şimdi bu kadar, Genel Kuruldan kanun çekilip henüz çalışması yapılmadan tekrar Komisyona getirilmesinin acaba Genel Başkanınızın Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri’yle olan görüşmeleriyle, oradaki ziyaretleriyle bir bağlantısı var mı, bir ilgisi var mı, verilen sözler mi var? Bu da açıkçası bizim tarafımızdan ve kamuoyu tarafından soruluyor.

Şimdi burada, bu kanunun Anayasa’ya aykırılığını yani 1’inci madde açısından da değerlendiresek Anayasa’ya aykırılığı da dile getirildi burada, ben de bunu tekrar etmek istiyorum. Çünkü bir defa burada bir ihale yapılmış, bu ihalelerin henüz süresi dolmamış ve arkasından süresi dolduktan sonra ihale aşamasına gelmesi gereken bu limanlarla ilgili olarak ihalesiz süre uzatımı yapıyor. Demin arkadaşlar da dile getirdi yani bu limanlar ihaleye çıkarılırken, bu ihaleye giren şirketler bütün bu süreyi düşünerek girdiler. Ya, kimisi dedi ki: “Ya, bu on sekiz yıldır...” kimisi dedi ki: “On üç yıldır...” “Ben bunun için şu kadar yatırımı göze alamam, bu kadar yatırım bence fazla.” Risk analizi yaptı belki kendince ve buradan kaynaklı olarak da bu ihaleye girmede belki. Böyle olacağını bilseydi belki birçok şirket bu ihaleye daha fazla teklif verecekti, daha fazla üzerine düşecekti. Ya, bu, esasında hani bizim reddettiğimiz ama sizin savunduğunuz bu kapitalizmin bütün kurallarını, bu serbest piyasa ekonomisinin bütün kurallarını da altüst eden bir şey ya yani kapitalizmin de kendi içinde bir kuralı vardır, bu kuralları dahi altüst eden bir durumla karşı karşıyayız. Yani teşebbüslerin eşitlik ilkesini ortadan kaldıran bir durum var, onların haklarını hukuklarını ortadan kaldıran bir durum var. Yani ihaleye giren şirketlerin neye göre karar vereceklerini bilemedikleri bir süreçle karşı karşıyayız şu anda. Dolayısıyla, hani bu sadece Anayasa’ya aykırı değil, bütün piyasa kurallarının tamamına birden aykırı. Tabii, bize göre limanların kesinlikle kamu eliyle işletilmesi gerekir çünkü limanlar önemli yerlerdir ve dolayısıyla özel şirketlere, onların para hırslarına teslim edilmemesi gereken yerlerdir. Şimdi, bir bakıyorsunuz 2050 yılı, 2060 yılına kadar uzatma söz konusu. Vallahi bilmiyorum, herkese Allah uzun ömür versin ama biz o yılları... Yani birçoğumuz açısından göremeyeceğimiz yıllar da var. Şimdi, biz, bir geleceğe ipotek koyuyoruz yani insanların geleceğine, çoluğumuzun çocuğumuzun geleceğine, onların bu konudaki söz haklarına da ipotek koymuş oluyoruz. Kaldı ki bir seçim var yani 2023’te, erken olmadığı takdirde, 2023’te seçim var. Yani bu ihaleleri yeni iktidarların, yeni hükümetlerin yapabilecekleri sürece denk gelecek bir süreç var. Yani yeni iktidarda siz olur musunuz, olmaz mısınız bilemem ama yani siz olsanız bile...

İFFET POLAT (İstanbul) – 2071’e kadar devam edecek.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 2071’den sonrası yok mu?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sıkıntı yok ya, doğru yapın, devam edin.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Oldukça eğlencelisiniz, çok güzeldi, sayenizde gülmüş olduk biraz.

Dolayısıyla, bütün bu süreçlerde esasında bir geleceğe ipotek koyma, gelecekteki iktidarların haklarına ipotek koyma var. Diğer taraftan da akla şu soruyu getiriyor. Ya, birtakım sözler verildi ve bu sözlerin yerine getirilmesi için mi bu kadar uğraş? Yani seçimler geliyor, ola ki siz kaybedebilirsiniz, anketler de böyle gösteriyor. Ya, gelin o yüzden ey hükümet, bir tedbir alalım ve şu kanunu geçirin ve bu uzatmayı sağlayalım ki bizim haklarımız kayba uğramasın, bize vermiş olduğunuz sözler yerinde dursun ya da yerine getirilmiş olsun üzerinden bir durum mu söz konusu, bunu da sormak gerekiyor. Tabii, şimdi diğer taraftan, bu limanların şirketler üzerinden, özellikle de emperyalist şirketler dediğimiz uluslararası şirketler üzerinden yönetiliyor olmasının getirdiği sıkıntılar var. Yani Mersin Limanı’nın... Sayın Başkan, ben konuşuyorum, lütfen...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şimdi Ali Bey, önergeyle ilgili bir şey konuşmam lazım, bunu zaman zaman yapıyorsunuz. Başkan bu konuda, uyarma konusunda... Sizi biraz uyarıyorum, lütfen.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yalnız ama şöyle bir şey var.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Özellikle söylüyorum, müsaade edin...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, yani...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Müsaade edin, bakın, müsaade edin. Şimdi, önerge getirdi arkadaşımız. Deminden beri dinliyorum bak, önerge getirdi, hemen söylüyorsunuz. Önergeyi gözlemek, imzaya açmak ve yürütmek zorundayım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Eyvallah.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arada zaman zaman, bunu gördüğünüz zaman, lütfen, söylemeyin. Ben ne yapacağımı biliyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yani şunu söyleyeyim: Bakın, salonda mütemadiyen bir konuşma var arkadaşlar.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Uyarıyorum arkadaşlarımızı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yani bu konuda bürokrat arkadaşlar da bunu yapıyorlar, vekil arkadaşlar da bunu yapıyorlar.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, bu konuda gerçekten hassasiyetinizi rica ediyorum. Bu konuda sürekli uyarı yapıyorum.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Evet, lütfen yani Sayın Başkan, benim esasında söylemiş olduğum da şahsınızla ilgili değil...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Lütfen, tamam.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ama burada sükûneti sağlamak da size ait.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yani uyarım biraz bunun üzerine kurulu, şahsınızla ilgili olmadığını ifade etmek isterim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, dolayısıyla, bu limanlarda... Örneğin hani Mersin Limanı çok tartışılıyor; kokain merkezi hâline dönüştürüldüğü yönündeki iddialar, orada yakalanan uyuşturucular, çeşitli maddeler filan üzerine de çok tartışılan bir yer ve dolayısıyla bütün bunlar başka soru işaretlerini, başka sıkıntıları da ortaya koyuyor. O nedenle limanların kesinlikle kamu eliyle işletilmesi gerektiğini ifade etmek isteriz; bu ülkenin bütün güvenliği, huzuru, ve bütün bu sonuçları açısından da son derece önemli etkisi olduğunu ifade etmek isterim.

Şimdi, burada değinildi, bir 5'inci madde var. 5'inci maddede... Bir de şu var: Bu 1'inci maddeyle ilgili bir soruyu da ifade etmek isterim. Şimdi bu 1'inci maddede bir önceki teklifte bir süre vardı yani işte, dört ay içerisinde başvuru ve benzeri gibi bir şey vardı yanılmıyorsam. Şimdi, burada bir süre de söz konusu değil yani bu nasıl oluşacak. Yani diyelim ki sözleşmenin ya da kanunun yürürlüğe girdiğinden itibaren ne kadar süre içerisinde buna başvurma hakları olacak bu işletmelerin? Ya da ihalenin şu kadar süresince mi ya da ihale şartlarında mı bu var?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bu konuda bir açıklama alırız.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Evet, bir açıklama o konuda olursa iyi olur.

Şimdi, diğer taraftan, bu 5'inci maddedeki konu yani birtakım mülga kurumların mal varlıklarının TEİAŞ'a ve TEDAŞ'a devri mevzusu da bilançoyu şişirmek ve esasında çok önemli yerler -özellikle deniz kenarında bulunan- özellikle Etibank'ın denize sıfır noktasındaki birtakım tesisleri ve benzeri var. Bütün bunların özelleştirme kapmasına alınmasını da sağlayan bir durum ve bu konuda kamuoyunda oluşmuş birtakım kaygılar da var. Bunlara da burada dikkat çekmek isterim.

Tabii, diğer taraftan, stokçuluğa değinildi. Stokçuluk meselesi şöyle bir şey değil yani iktidar zaten fiyat artışları karşısında sürekli bu fiyat artışlarının kendisinden kaynaklanmadığı, iktidarın uygulamalarından kaynaklanmadığı algısını yaratarak bunu stokçular oluşturuyor, dış güçler oluşturuyor işte, şunlar oluşturuyor, bunlar oluşturuyor üzerinden bir algı operasyonu yürütüyor. Bugün Türkiye'de yaşanan bütün bu fiyat artışlarının sebebi ekonomiyle ilgili politikalarınızdan kaynaklıdır, üretimdeki girdi maliyetlerinden kaynaklıdır. Bunu durduramadığımız sürece stokçuluk ve benzeri konularda esnafın üzerine suç yükleyerek sonuca varamazsınız.

Son olarak Komisyona bir çağrım var. Bizim Komisyonumuz Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını da bağlayan bir komisyon. Şimdi, çeşitli yerlere gezi yapıyor, sanayi kuruluşlarımızı ve benzeri yerlere geziler düzenleniyor. Şimdi biz, burada çeşitli kanunlar yapıyoruz, işte, maden kanunu özellikle. Şimdi, son yakın zamanda, kasım ayında ve birkaç gün önce de başka bir yerde 2 tane önemli felaket oldu. Bu felaketlerden bir tanesi Şebinkarahisar'da 18 Kasım'da kurşun-çinko-bakır madeninin atık havuzu patladı ve kimyasallar suya karıştı. Şimdi, bir bu var, sonuçlarını bilmiyoruz. Bununla ilgili herhangi bir çalışma yapılmadı; nelere yol açtı, ne durumda, hangi akarsulara karıştı, hangi sonuçlara yol açtı, bununla ilgili ortada bir çalışma yok.

İkincisi ise -çok yakın- birkaç gün önce Ayvalık'ta meydana geldi. Ayvalık'ta meydana gelen patlamayla Karaayıt köyünde faaliyet gösteren madencilğe ait yine zehirli metal atıklardan oluşan bir havuz çöktü ve dereye karıştı. Söz konusu dere, bölgenin sulama ihtiyacını karşılayan ve aynı zamanda Ayvalık için ileride içme suyu sağlaması da hedeflenen Madra Barajı'nı besleyen bir dere.

Şimdi, biz bu kanunları çıkarıyoruz, bunların takipçisi de olalım. Ben, buralara Komisyon olarak bir gezi düzenlememizi tavsiye ediyorum, öneride bulunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, teşekkür ediyorum.

Bu konuda Enerji Bakanlığı temsilcisi arkadaşlarımızdan birazdan cevap isteyeceğiz. Arkadaşlarımız notlarını aldılar herhâlde.

Şimdi, geneliyle ilgili görüşmemize devam ediyoruz.

Müzeyyen Hanım'a söz veriyorum.

Buyurun Müzeyyen Hanım.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli Bakan Yardımcıları, basın temsilcileri, uzman arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, yine, henüz 287 sıra sayılı Kanun Teklifi tamamlanmamışken, son 2 maddesi beklerken, doktorların ve dış hekimlerinin durumlarının iyileştirilmesine ilişkin 5-6 maddelik yeni kanun maddeleri ihdas edilmişken ve bunlar pazartesi günü geri çekilirken, 16'ncı maddeyle ilgili bizim tepkilerimiz ve kamuoyunun tepkileri neticesinde 16'ncı madde geri çekilmişken yine bir klasikle karşı karşıyayız. Yine, burada defalarca gündeme getirmemize, kaliteli kanunların oluşması için öncelikle dört başı mamur bir şekilde bunun, tüm tarafların gözetiminde tartışmalar tüketildikten sonra bu kanunların, kanun maddelerinin buraya gelmesiyle ilgili, buna ilişkin uyarıları defalarca yapmış olmamıza rağmen ne yazık ki yine bir kanun apar topar hazırlanmış. İşte 8 maddelik bir kanun teklifi karşımızda.

Değerli Başkan, burada özellikle size biraz sitemimiz var. Bu Komisyonun daha kaliteli kanunlar yapması için -teknik bir komisyondur- böyle iki güne sıkıştırılmış -neredeyse dün görüşülecekti bu kanun- bu maddelerin yeterince incelenmeden önümüze getirilip sunulması konusunda Komisyonun haklarını sizin korumanız gerektiğini düşünüyorum açıkçası. Onunla ilgili de bir küçük şey yapmak durumundayız.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tabii ki, Komisyonun tüm haklarını hep birlikte koruyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Hep beraber ama bunun için bizim de inceleme yapmamıza olanak sağlayacak bir sürenin de tanınması gerekiyor muhakkak.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti kaynaklarının öz sermayesini korumak hepimizin birincil görevi elbette. Vatandaşlarımızın hâli ortada, perişan; insanlar ucuz ekmek kuyruklarında saatlerce beklerken, halkımız sokakta iş yerlerinin önünde kuru ekmek arar hâle gelmişken, ülkemizde tüm bu olumsuzluklar yaşanırken, özellikle komşu ülkelerden gelen insanlar vatandaşımızın gözlerinin içine baka baka, güle oynaya alışveriş yapıp bir de üstüne dalga geçerken bizim vatandaşımız kendi ülkesinde âdeta mülteci konumunda şu anda.

Şimdi, tabii, bu yetmiyormuş gibi, bütün karşı çıkmalarımıza rağmen yeniden kırk dokuz yıllığına limanları... Orman, doğa, çevre, doğal enerji kaynakları hiçe sayılarak bu memlekette har vurup harman savrulacak bir hâle getirildi ne yazık ki. Böyle bir memleket değil burası, bunun korunması gerekiyor.

1'inci maddeye baktığımızda, bu maddede öngörülen düzenlemeyle, işletme hakkı verilerek ya da devredilerek özelleştirilen limanların işletme sözleşmelerinin süresi kırk dokuz yıla çıkarılmakta. Tabii, burada altını çizmem gerekiyor ki yapılmak istenen bu düzenleme Anayasa'ya aykırı, bunu geçen sefer de dile getirmiştik, bu Komisyondaki daha önceki konuşmalarımızda da dile getirdik. Yine, tekrar edelim, peki biz Anayasa'ya uygun davranmak durumunda değil miyiz, yasalar Anayasa'ya uydurulmak durumunda değil midir? Kaldı ki her şeyi özelleştirmekten, kiraya vermekten, işletme hakkını devretmekten vazgeçmek zorundasınız. Kusura bakmayın ama AKP iktidarlarında bu uygulamalar bir alışkanlık hâlini aldı, ülkenin kamu kaynağı kalmadı neredeyse, işletmeleri kalmadı.

Şimdi, burada bakmamız gereken şey, Türk limanlarını mı koruyacağız, Türkiye vatandaşlarının haklarını mı koruyacağız? Yani bunu şu anda devretmeyi neyle izah ediyorsunuz? Gerçekten ben anlayamadım, kırk dokuz yıl daha uzatmanın mantığı nedir, bize bir anlatan çıkarsa çok memnun oluruz yani biz ikna olamadık bu konuda hâlâ.

Gittiğiniz belli, bir kere, gittiğiniz ortada da giderayak bir taraftan da bu döviz kurlarına bir türlü müdahale edilemiyor. Türk lirası pul edilirken, yani tüm bu mallar ucuzlatıp haraç mezat satışa çıkarılırken bir de kırk dokuz yılına bu limanların devredilmesi ne Rekabet Kurumuna uygun, ne İhale Kanunu'na uygun, her yönüyle tartışmalı bir konu. Doktorlarla ilgili iyileştirmeyi apar topar geri çekerken ısrarla yılbaşı öncesi yeniden bu konuyu gündeme getiriyorsunuz; bunu anlamakta gerçekten güçlük çekiyoruz.

Türkiye, üretimle, işletmeyle, kendi öz kaynaklarının potansiyelini harekete geçirmekle kalkınacak bir yapıya sahipken siz bunların hiçbirini göz önüne almadan, bir kısır döngüye gidip ne var ne yok elden çıkarma gayreti içerisinde görünüyorsunuz. Taşıma suyla değirmen döndürmeye çalışıyorsunuz. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk bu memlekette balık yemeden önce balık tutmanın önemini ilmek ilmek işletmiş, küllerinden bir ülke oluşturmuşken bugün geldiğimiz noktada neredeyse bütün varlıklarımızın yabancılara peşkeş çekildiği bir sürece girmiş durumdayız.

Bu 1'inci madde gerçekten üzerinde çok düşünülmeli gereken ve bence mutlaka geri çekilmesi -bu buna ilişkin önergemiz var zaten- gereken bir madde çünkü Türkiye Denizcilik İşletmeleri limanlarının bir kısmının özelleştirilmesine ilişkin özelleştirme kararları Danıştay tarafından iptal edilmişti. Söz konusu iptal kararları kesinleşmiş olmasına rağmen -geçen sefer de bunlardan bahsettik- bu mahkeme kararları yerine getirilmemiştir. Maddeyle getirilen bu düzenlemeyle bu hukuksuz durum hukukileştirilmek istenmekte ve yeni sözleşmeler yoluyla hem süre uzatılmakta hem de daha önceki mahkeme kararlarının uygulanmaması için bir altyapı oluşturulmak istenmektedir.

Öte yandan, liman işletme hakkı devirleri ihaleyle yapılmıştır. İhale şartnamesinde yer alan sürenin daha sonra uzatılması mümkün değildir arkadaşlar yani ihaleyle iş yapan herkes bunu bilir; bu, ihaleyi baştan kadük duruma düşürür. Liman için ihaleye giren diğer kişiler aleyhine ve limanı alan kişi açısından haksız bir rekabet unsurudur bu. Bu da rekabet hukuku açısından sorunlu bir durumdur. İhaleye katılanlar fiyat tekliflerini şartnamedeki süreye göre hesapladılar ve ona göre teklif verdiler. Örneğin, mevcut işletme süresi otuz yıl olan bir limanın ihale şartnamesi kırk dokuz yıllık süreye göre hazırlansaydı ihaleye gelecek teklifler ona göre olacaktı, farklı olacaktı elbette. Bunun yaşanmışlıkları var. İskenderun Limanı için, benzer şekilde, işte 180 küsur milyon dolarla ihaleye çıkılmışken pazarlıklarla 389'a ihalenin kaldığı bilinen bir gerçek.

Öte yandan, liman işletmeleri hakkı devirlerinin gerekçesi limanların modernizasyonu olarak gösterilmiştir. Dolayısıyla işletme hakkı süresinin uzatılmasının da bir gerekçesi olması lazım. Burada herhangi bir haklı ve makul bir gerekçe, kullanıcıya ilişkin bir yükümlülük getirilmemektedir

Madde kapsamında Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketine ait 13 liman ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne ait olan 5 limanın sözleşme sürelerinin kırk dokuz yıl olması planlanıyor. Bu teklif kabul edilirse yine kamu ihaleleri gözde şirketlere çıkacak, böyle kaygılarımız var. İsimlerini saymayayım burada. Antalya Limanı'nın işletmesini devralan şirketlere on, on üç ve on dokuz yıl olmak üzere yeni işletme süreleri verilecek. Yani arzu edilirse bu isimler sayılabilir ama burada saymak istemiyorum ben.

Yine, sözleşmesi 2029'da sona erecek bir şirketin 2047 yılına kadar işletmesi sürecek.



Yine, 9 şirketin devraldıkları limanlar kırk dokuz yıl süreyle işletilecek. İsimleri var burada, okumuyorum ben; evet, yani şirketlerin hepsinin adı var. Otuz, otuz altı ve otuz dokuz yıl işletme sürelerinin yeni ihaleye çıkarılmadan ya da pazarlık yapılmadan kırk dokuz yıl daha uzatılmasını öngören bu düzenlemeye karşı çıkıyoruz ve bu maddenin tekliften yine çekilmesi gerektiğini iddia ediyoruz buradan çünkü bu ülkenin limanlarının peşkeş çekilerek içinden daha çok çıkılmaz hâle gelmesinin önünü açmakla ilgili göz yummayacağımızı, buradan gerekli tüm yasal işlemleri de yapacağımızı ifade etmek isteriz. Sizleri de buradan vicdanlı ve ülkenin çıkarlarını düşünerek hareket etmeye davet ediyorum arkadaşlar. Gerçekten ben anlamakta güçlük çekiyorum yani. Bu ülkenin tüm malları böyle haraç mezat satılmak ya da kırk dokuz yıllığına, hiçbir kural kaide dinlemeden... Hani ne yapılmaya çalışılıyor, gerçekten anlamakta güçlük çekiyoruz.

4'üncü maddeyle yenilenebilir enerji kaynaklı santrallerde yerli girdi aksam desteği düzenleniyor. 30 Haziran 2021'den sonra işletmeye girecek tesisler için kapasite artışı yapılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim santrallerinin yerli girdi aksam kullanımları hâlinde yerli aksam desteğinden yararlanabilmesine dönük bir istisna sağlanıyor. Yerli girdi aksam desteği kanunun 6/(b) maddesinde öngörülen yerli katkı fiyatına eşitleniyor. Bu desteğin birim fiyatında 30 Ocak 2021 tarihli ve 3453 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla açıklanmış olan YEKDEM destekleme fiyatlarının esas alınması ve her yıl bu karardaki formüle göre güncellenmesi öngörülmüyor. Yerli aksam kullanımına verilen destek de YEKDEM gibi elektrik tarifelerine de yansıtılıyor. Öncelikle, içinde bulunduğumuz ekonomik kriz koşullarında YEKDEM, yerli aksam kullanımı, yerli kömür, kapasite destekleme mekanizması gibi elektrik enerjisi alanında özel sektöre sağlanan desteklerin tüketicilerin tarifelerine yansımaya miktarlarının en aza indirilmesi şarttır. Türkiye'de kurulu güç, 100 brüt ağırlığı, gigavata geçmiş durumdadır. Ancak bu kurulu güçteki her teşvikli artışın kullanıldığında tüketiciye ek maliyeti, kullanılmayıp atıl kaldığında da ekonominin geneline bir maliyeti olacaktır. Bu maddeyle öngörülen kapasite artırımlarının ülkemizde kurulu güce ve elektrik üretim miktarına olası yansımalarının daha da netleştirilerek konunun müzakeresi şarttır. Yani hangi tesisin ek kapasite imkânının bulunup bulunmadığının ve ek kapasite miktarının bilinmesi, tüketicilere yansıtılacak olan ek yükün boyutunun öngörülmesi için şarttır.

Öte yandan, 2014-2020 yılları arasındaki yedi yıla ilişkin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Sayıştay raporlarında, özelleştirme işlemlerinin tamamlanmasının akabinde, değer tespitlerinin kamuoyuna kanuna aykırı bir biçimde açıklanmadığına dikkat çekilmiştir. Yani özelleştirilen 57 adet 280 megavat kapasiteli küçük HES ve 34 adet 1.135 megavat kapasiteli HES'e ilişkin yapılan değerlendirmenin tutarı ve içerikleri kamuoyu tarafından bilinmemektedir. Daha doğrusu, yapılan değer tespitinde kurulu gücün -örneğin 5 megavat olan HES'e biçilen değer- olası kapasite artırımını içerip içermediğini bilmiyoruz. Muhtemelen de kapasite artırım imkânları değerlendirmelere dâhil edilmemiştir. Devredilen HES'lerin birçoğunda var olan kapasite artırım imkânları özel sektör tarafından değerlendirilmiş ve kapasiteleri arttırılmıştır. Yani 5 megavat kurulu güçlü ve ona göre fiyatlandırılmış bir HES'in değeri aslında kapasite artırımıyla artmış ancak kamu kesimi, özelleştirme sürecinde bu değer artışından payını almamış durumdadır. Sonuç olarak, bu kanun hükmünden yararlanması muhtemel kapasite artırım imkânı olan santrallerin ve olası kapasite artırım miktarlarının bilinmesi gerekmektedir. Diğer yandan, kamunun ucuza sattığı HES'lerin kapasite artırımından kaynaklanan değer artışları kamuya yansımamıştır, üstüne de tüketicilerin tarifesine ek yük bindirilerek bu kapasite artırımlarının finansmanı da halka yüklenecektir. Yani sizin anlayacağınız, burada da kaybeden yine halk olacak, kaybeden yine Türkiye Cumhuriyeti devleti olacaktır.



Değerli arkadaşlar, 5'inci maddede kaldırılan Etibank, TEK, TEÜAŞ'ın eski mülk ve haklarının TEDAŞ ile TEİAŞ'a devredilmesi öngörülmekte; kaldırılan Etibank, Türkiye Elektrik Kurumu ve TEÜAŞ'ın tapuda kayıtlı mülkiyetlerinden ve mülkiyet dışındaki aynı haklarından elektrik dağıtımıyla ilgili olanlar TEDAŞ'ın başvurusu üzerine bedelsiz olarak TEDAŞ'a, elektrik üretimleriyle ilgili olanlar TEİAŞ'ın başvurusu üzerine TEİAŞ'a devrolacak. Şimdi, sormak gerekiyor: Yukarıda belirttiğim gibi, özelleştirme furyası almış başını gitmiş. TEİAŞ'ın da 2022 yılında halka arz yoluyla özelleştirileceğini göz önüne alırsak, bu mülkler, bu haklar yok pahasına devletin, milletin elinden uçup gitmeyecek mi? Arkadaşlar, önünüzü mü temizliyorsunuz? Yani bu mülkler şimdiden oraya verilip özelleştirme kapsamına alınacak yani böyle bir süreç mi işletiliyor? Yine, TEİAŞ'ın özelleştirilmesi süreci öncesinde yapılmak istenen bu düzenleme bir tür evrak temizliği ve halka arzı öncesinde olası hukuki ihtilafların giderilmesi işlemi midir? Madde, eski tapu kayıtlarının düzeltilmesi olduğu kadar, esasen, bu şirketlerin 2022'de halka arz yoluyla özelleştirilmesi bağlamında getiriliyor görünmektedir. Madde, eskiden beri kurumlar arasında süren teknik bir mülkiyet sorununu çözmekle beraber, 2022'de gündeme gelmesi öngörülen özelleştirme, halka arz projesinin bir basamağı olarak da tartışmaya açıktır ve bunu bu Komisyonunda enine boyuna tartışmamız şarttır; lütfen, bilen varsa da bu konuda bizleri aydınlatın.

Evet, bu madde kapsamında stokçulukla ilgili maddeye geldiğimizde -6'ncı madde- 1 Ocak 2022'den itibaren cezanın alt sınırı 50 bin liradan 100 bin liraya, üst sınırıysa 500 bin liradan 2 milyon liraya yükseltiliyor, alt ve üst ceza sınırı böylece 10 kattan 20 kata çıkarılıyor. Yani bu derin ekonomik kriz varken, bu buhran varken bunu bu yöntemle mi çözeceksiniz arkadaşlar? Bataklığı kurutmak yerine yani stokçu... Tabii ki stokçuluk yapılmasın, elbette ama yani bugün çiftçiye destekleme vermek yerine, ne bileyim, insanların önünü açmak, tüketimden ziyade üretimi daha etkin hâle getirmek yerine sadece stokçulukla mı baş edilecek? Bu da ayrı bir handicap elbette. 4 Şubat 2021'de sektör görüşüne açılan Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Taslağı hâlâ sonuca bağlanmadan -bu, gündemdeydi- bu kapsamlı taslak gündemde ertelenmiş ve ne yazık ki bu, bir cezai müeyyide getirmekten öteye geçmeyen bir maddedir. Dolayısıyla, stokçuluğun cezası katlanırken ve cezaların alt ve üst sınırları artırılırken fahiş fiyat artışında bulunanlara uygulanacak cezaların alt ve üst sınırı değişmemiştir. Oysa, yılbaşında sektör görüşüne açılmış taslakta fahiş fiyat ve stokçuluk hususunda şu somut öneriler getirilmişti: Kanun teklifi fahiş fiyat artışı hususunda bir değişiklik getirmezken sektör görüşüne açılan taslak fahiş fiyat artışı yaptığı tespit edilenler için, her bir mal ve hizmet çeşidi için 20 bin lira ceza öngörmüştü; bu ceza işletmenin büyüklüğüne göre katlanacaktı. Yani bir kriter getirmişti işin doğrusu. Yine kanun teklifinin (b) bendinde stokçuluk hususunda ceza aralığı 50 ila 500 bin liradan 100 ila 2 milyon lira aralığına yükseltilirken, sektör görüşüne açılan ancak sonuca bağlanmayan taslakta her bir mal çeşidi için 100 bin lira ceza öngörülmüştü. Bu ceza işletmenin büyüklüğüne göre katlanacaktı. Şimdi böyle bir tarif yok yani bu maddede böyle bir tarifleme yapılmıyor. Dolayısıyla, rafa kaldırılan taslakta hem ceza birim tutarları belliydi hem de işletmelerin büyüklüğüne göre cezalar katlanıyordu. Taslağa göre, stokçuluk veya fahiş fiyat artışı ihlali eğer büyük bir mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından gerçekleştirilirse ceza miktarı 5 kat, AVM tarafından işlenirse 10 kat uygulanacaktı. Bugün getirilen teklifte bu derecelendirmeler yok maalesef. Bunun açık olarak kanunla dercedilmesi gerekiyor mutlaka. Mevcut kanuna dokunulmamıştır, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu ceza tutarını takdir edecektir.

Stokçuluk hususunda suçun tanımı TCK ve Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun arasında tartışmalı olduğu gibi, teklifte ihlale karşı cezai yaptırım da 20 kata kadar, 100 binden 2 milyon liraya kadar çıkarılmak suretiyle ölçülülük ve orantılılık ilkelerine aykırılık söz konusudur. Teklif, Şubat 2021'deki taslaktakinin aksine, mevcut kanundaki hükmü korumaktadır. Stokçuluk tespit edildiğinde

uygulanacak ceza tutarının belirlenmesinde, herhangi bir mal, hizmet çeşidi için kanunda açıkçası ne kadar ceza yazılacağı, hangi birim tutarının esas alınacağı bilinmemektedir. Stokçuya kesilecek idari para cezası mevcut kanun hükmü korunarak Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulunca takdir edilecektir.

Hal Yasası değiştirilmeden, lisanslı depoculuk düzenlemesi tartışılmadan, yapısal reformlar hayata geçirilmeden sadece stokçuluk konusunda cezai miktarlar artırılarak fiyatların kontrol altına alınacağı öngörülmektedir. Bu da aklımıza “Sayın Cumhurbaşkanının ‘Stokçularla uğraşacağız.’ talimatından sonra mı bu madde konuldu?” sorusunu akla getirmekte işin doğrusu. Evet, stokçuluk ve fahiş fiyat artışları hususunda, salgının ilk aylarında, 2020’de çıkarılan 7244 sayılı Kanun’da 6585 sayılı Kanun’un 181’e ek 1’inci maddesi eklenmiş, zincir marketlere ve piyasaya stokçuluk ve fahiş fiyat artışı denetimleri kapsamında cezalar kesilmiştir Sayın Ruhsar Pekcan döneminde. Bakanlık buna rağmen fiyatların yükselişini engelleyememiştir, yine de her ay, kaç firmaya, ne kadar ceza kesildiğini siteden düzenli duyurmuştur. Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu eliyle üretici, tedarikçi ve perakende işletmelere cezalar kesilmiştir.

Sorun, uygulanan tarım ve ekonomi politikalarında, faiz ve enflasyon yaklaşımında, üretim maliyetlerindeki artışta, eksik desteklemelerde, yerli üretime verilmeyen önemde, kurumların özerkliğinin yitirilmesinde ve liyakatin çöküşünde gizlidir arkadaşlar yani sadece cezalar getirerek bunun çözülmesi mümkün değildir. Sorunu önce kendi politikalarında değil, zincir marketlerde ve üreticide, tedarikçide arayan iktidarınız, her geçen ay bir başka sektöre ve işletmeye sorumluluk yükleyerek, cezaları artırarak temel ihtiyaçlarda enflasyonu, fahiş fiyat artışı ve stokçuluğu dizginleyeceğini sanma hatasına düşmektedir. İhlal-ceza dengesindeki ölçülülük ve orantılılık ilkelerini öngörmeden getirilmiş bu teklif, kesilecek cezalarla belli piyasa aktörlerini sektör dışına itme tehlikesini de tartışmaya açar, tekelliliğin de önünü açacaktır arkadaşlar. Bazı büyük firmaların rahat rahat bu konuda -o cezai müeyyide belki onu çok etkilemeyecek- tekelleşmesinin de önünü açan bir unsur olacaktır.

Bitiriyorum Sayın Başkan.

Ticaret Bakanı Sayın Mehmet Muş, Plan ve Bütçe Komisyonunda “Yasa gündemimizde, yakında getireceğiz.” demişti ama şimdi bakıyoruz, gele gele önümüze sadece stokçuluk cezasını artıran bir rakam değişikliği geldi arkadaşlar. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati’nin açıklamalarını duyuyoruz, ekonomide atılan adımların altı ay sonra etkisini göstereceğini belirtiyor. Yirmi yıllık iktidarınızda bu işleri düzeltmediniz arkadaşlar, son altı ayda mı yani bu son altı ayda mı düzelecek. Yirmi yılda düzelmeyen şey gerçekten altı ayda nasıl düzelecek? Geçmiş Olsun diyoruz bu konuda.

ORHAN SÜMER (Adana) – 2071’de düzelecek(!)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun defalarca söylediği gibi, Ekonomik Sosyal Konsey 2009 yılından bugüne kadar toplanmadı arkadaşlar, neden toplamiyorsunuz Ekonomik Sosyal Konseyi? Günübirlik düzenlemelerle gemiyi yüzdüremediğiniz apaçık ortada, halkımızın gerçek gündeminden uzaksınız. Esnafın, çiftçinin, köylünün, işçinin, emeklinin, öğrencinin derdiyle dertlenmiyorsunuz. Sokağa çıkıp insanlarımızın vaziyetini görmekten çekiniyorsunuz. Artık zamanı geldi, tüm bunlarla yüzleşmek durumundasınız. Yangından mal kaçırma sevdasından vazgeçin diyorum.

Uzattım biraz, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Müzeyyen Hanım’a teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, zaman hepimizin, mümkün olduğunca etkin kullanma konusunda sizlerden istirhamım var.

Müzeyyen Hanım’a da teşekkür ediyorum hassasiyeti için.

Söz almak isteyen?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hepimiz sıraya girdik Başkanım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Burada söz istedik sevgili Başkanım. Sıra yok mu, var değil mi?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet, şimdi, Komisyon üyelerimize söz vereceğiz, sonrasında inşallah.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bizim sıramız var ama değil mi Komisyon üyelerinden sonra?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Var, var.

Çetin Osman Bey, buyurun.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, arkadaşlar her şeyi söyledi ama birtakım detaylar var, onları da konuşmak lazım. Şimdi, geçtiğimiz hafta biz burada saatlerce liman meselesini konuştuk, bir taraftan da Plan ve Bütçe devam ediyordu orada. Sonra da ne olduysa Plan ve Bütçede bütçeyi konuşurken bizden giden öneriyle kanun teklifini geri çektiniz. Biz de dedik ki: “Ne güzel ya, yani buradaki yanlışı düzeltiyor, AK PARTİ ve AK PARTİ’nin yöneticileri bu yanlışı düzeltiyor.” Hoşumuza da gitti, gerçekten bu, iyi bir adım.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Biz de teşekkür ettik.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Evet, teşekkür de ettik. Bu, iyi bir adımdı çünkü hatadan dönüldü.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkürleriniz bizde saklı.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Benim hoşuma gitmemişti.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Boşa gitmedi, yanılmadınız gene.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Hatadan dönülüyor dedik çünkü burada çok büyük hatalar işleniyor.

Şimdi, biliyorsunuz, son dört beş yıldır, pandemiden önce dünyada ticaret savaşları, özellikle de Çin ve Rusya arasında çok şiddetlendi ve mal fiyatlarına da bu, bir şekilde yansdı. Dolayısıyla, dünyadaki bütün tüketicilere aynı doğrultuda bu yansımıştı. Bir de üstüne pandemi geldi, pandemiyle birlikte ticaret savaşları başka bir boyut kazandı. Bir anlamda pandemiden dolayı tüketim gerilemiş olsa da birçok üretim araçları devrede, devam ediyordu ve pandemiden sonra da işler beklemediğimiz boyuta gitti. Öncelikle -ilk işaret fişeği- lojistik fiyatlarının, özellikle konteyner fiyatlarının inanılmaz bir şekilde, 2 bin dolardan 14 bin dolara çıktığını gördük ve bu, dünyadaki bütün dengeleri yerle bir etti, altüst etti, tabii ki bizi de etkiledi. Aynı zamanda, tabii ki Türkiye’deki ekonomik koşullar da son derece önemliydi. Konteynerden sonra başka bir şey konuşulmaya başlandı; enerji fiyatları. Bütün ürünlerin döviz bazında fiyatları artmaya başladı. Dışarıdan biz ithalatçiyız, net ithalatçiyız. Neredeyse bütün sanayimizi ithal ettiğimiz ürünlerle bir şekilde idame ettirip ihracat yapıyoruz. Hem lojistiğin hem enerjinin aynı zamanda etkilemesi bir başka şeyi de tetikledi; Türkiye’deki enflasyon. Döviz üzerinde son bir ayda yüzde 50 gibi... Bunun adına “dalgalı kurda devalüasyon” diyorlar. Literatürde böyle bir şey yok, dalgalı kurda devalüasyon olmaz ama alınan yanlış kararlar, Merkez Bankasının bağımsızlığının ortadan kalkması sonucunda maalesef, dalgalı kur rejiminde devalüasyon yapıldı yani bu inanılır gibi bir şey değil. Dünya ekonomi literatürüne böyle bir şey soktuk.

Şimdi, buradan da başka bir savaşa evriliyor bu ekonomik savaş, dünyadaki ekonomi savaşı, ticaret savaşları; o da limanlar. Dünyadaki limanlar o kadar önemli bir noktaya geldi ki biz onunla birlikte, eş zamanlı bu kararı çıkarıyoruz yani Komisyonda bize önerdiğiniz bu teklif eş zamanlı bir şekilde buraya geldi. Bakın, sadece Trabzon Limanı'nda geçen seneden bu seneye değer artışı döviz bazında yüzde 155 olmuş arkadaşlar. Bundan sonraki süreçlerde -biraz önce Mersin Limanı örneğini verdi arkadaşlar, ben bunu tekrarlamak istemiyorum ama- bundan sonraki gelebilecek fiyat artışları, limanları çok daha fazla önemsenecek bir duruma getirecek. Akdeniz çanağındaki en önemli limanlar buradaki saydığımız limanlar; bir ucu Hopa, öbür ucu İskenderun, Türkiye'deki bütün limanlar. Şimdi, o listeyi çıkarmıştık, bir de Varlık Fonunda olanlar var. Varlık Fonunda Sarayburnu Limanı, Kuruçeşme Rıhtımı, bunlar İstanbul'da, Kabatepe, Gökçeada Kuzu Limanı, Gökçeada Uğurlu Limanı, Çanakkale'de, bunlar da Varlık Fonunda; Paşa Limanı Su İskelesi ve Taşucu Limanı bu sene özelleştirildi ve kırk yıllığına. O da listede var, kırk yıllığına.

Şimdi, arkadaşlar, bu limanların... İddia şu: Burada geçtiğimiz hafta bu konuyu konuşurken Maliye Bakanlığının Bakan Yardımcısı vardı, şu anda burada yok.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Bakan Yardımcımız burada.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yeni bir arkadaş gelmiş, hayırlı olsun, yeni göreve başlamış.

O zaman demişti ki: “Bunların durumlarını iyileştirmek üzere biz bunu getirdik.” Ben de demiştim ki gene diyorum: Arkadaşlar, Galataport Limanı 2043'e kadar Doğuş-Bilgili ortaklığına verilmiş yani buna yirmi beş sene var ya. Yani eğer durumunu iyileştirmek, yatırım yapılması isteniyorsa yirmi beş yıl yetmez mi? Dünyada liman özelleştirmeleri, işletme devir hakları ortalama yirmi ila yirmi beş yıl arasında, en verimli yıl olarak düşünülüyor. Daha kısa yapılırsa özelleştirildiği takdirde “Buna yatırım yapılmaz.” kaygısı taşınıyor, yirmi beş yılın üstünde de yapılırsa “Daha çok zaman var.” deyip yine yatırım yapılmıyor, buna biraz sonra örnek vereceğim. İskenderun Limanı 2048 yılında bitiyor, 2048 yılında; 2021'deyiz, daha yirmi yedi sene var. Bunu da Limak almış, yeni almış 2012'de, dokuz sene önce almış. Ya, burada 2061'e kadar uzatılacak ve ihalesiz. Bugün ihaleye çıksak... Örnek vereceğim ona da, Antalya Havalimanı. Antalya Havalimanı'nda 2026'ya kadar Fraport TAV'ın işletme hakkı vardı; bugünden ihaleye çıkıldı geçtiğimiz haftalarda, ihale 4 milyar eurolar civarında noktalanmıştı; tekrar, bir daha açık pazarlığa yönelindi. Arkadaşlar, altı yıl daha olmasına rağmen 7 milyar euroya Antalya Havalimanı tekrar aynı işletmeciyeye verildi. Bugün ihaleye çıkılsa -ben sizi temin ediyorum-bugünkü bildiğimiz değerlerin döviz bazında en az 2 katına biz bunları ihale ederiz çünkü daha, içinde oturanın otuz senesi var, kırk senesi var; daha birçok liman var bu şekilde.

Antalya Limanı'nı gene örnek vereceğim, kendi memleketimden Antalya Limanı'nı örnek vereceğim. Çok şikâyet ediyorduk, sanayici arkadaşlar, ihracatçı arkadaşlar, daha önceki Ortadoğu Liman İşletmeleri AŞ'den çok şikâyet ediyordu, “Fiyatları fahiş, bu fiyatlarla ihracat ya da ithalat yapamıyoruz.” diyorlardı ve Antalya Ticaret ve Sanayi Odası, Antalya İhracatçılar Birliği, Rekabet Kurumuna gitti, şikâyette bulundu; burasıyla ilgili geçtiğimiz yıl 12,5 trilyon lira Rekabet Kurumu ceza kesmişti ve 1998'de işletmeye açılmıştı bu liman; 1 kuruşluk yatırım yapmadı, biliyor musunuz? 1 kuruşluk yatırım yapmadı ve geçen sene cezayı yedikten sonra Katarlı QTerminals liman işletmeciliği firmasına 140 milyon dolara yedi yıllığına -yedi yıl süresi kalmış- burayı devretti. O zaman dedik ki: “Arkadaşlar, bu işte bir iş var, bu iş de şudur: Bu limanların özelleştirme süreleri uzatılacaktır; devir işletmeleri, özelleştirme süreleri uzatılacaktır.” Yani biz kâhin falan değildik; durum çok açık, ortada; yedi yılı kalmış bir firmaya, Katarlı bir firma geliyor, 140 milyon dolar veriyor ve alıyor.

O ara başka tartışmalar da vardı Antalya’da, tartışma da şuydu: Antalya’nın en değerli sahillerinden biri, bu bahsettiğim limanın olduğu yer -herkes bildiği için söylüyorum- Konyaaltı Plajı’nın batısında kalır, batısından sonra da aşağı yukarı 3,5-4 kilometrelik bir sahil vardır; bu sahil dünyanın en güzel sahillerinden biridir, bir ada vardır karşısında, arkasında Beydağları, işte, falan filan. Oraya 1.100 metrelik bir rıhtım yapılacağıyla ilgili haberler ortaya saçıldı -Abdurrahman Vekilim de gayet iyi bilir- ve oraya o rıhtımın yapılmasının bir tek amacı vardı: Bu limanın Katarlılara kiralanması ya da işletme devrinin verilmesi ve o rıhtımın, o güzelim sahile boydan boya yapılacak 1.100 metrelik rıhtımın bir şekilde bu limanın kapsama alanının içine alınacağını söylemiştik; buradan da uyarıyoruz: Bakın, önümüzdeki dönemde, önümüzdeki günlerde ya da aylarda bu tartışmayı siz de duyacaksınız. Limanın genişletilmesiyle ilgili -buradan eğer artış yapılacaksa- Antalya’nın en değerli sahili bir şekilde peşkeş çekilecektir, buradan da not düşelim.

Şimdi, böyle olunca, Komisyona getirdiğiniz hangi kanun teklifi varsa biz şüpheyle bakıyoruz arkadaşlar çünkü bunun arkasında ne olduğunu biz biliyoruz. Eğer siz bu süreleri artırırsanız, bu süreler arttığı zaman buranın satış kolaylığı olacak. Biraz önce maliyetleri söyledim, Trabzon Limanı bir sene içinde yüzde 155 değer kazanmış. Bundan sonra, kırk dokuz yıllığına verilmiş bu limanları istedikleri şekilde devretme hakkını da ellerinde bulunduyorlar. Örnek mi? Örnek: Antalya Limanı, geçtiğimiz yıl devredildi hem de Katarlı firmaya devredildi 140 milyon dolara; inanılmaz bir rakam gibi geliyor, yedi yıllığına bu niye alınıyor? Neticede çok büyük bir liman değil Antalya. Bundan sonra, bu artacak olan Taşucu Limanı, İskenderun Limanı, Mersin Limanı, biraz önce saydığım Varlık Fonundakiler -onu da okuyacağım biraz sonra- bunların hepsinin daha büyük sermaye gruplarının eline geçme ihtimali var; ne olacak o zaman? Başta söyledik: Ticaret savaşından sonra limanlar savaşı demiştik, bu limanlarda biz ticaret yapamayacak duruma geleceğiz arkadaşlar. Fiyatları biraz önce söyledim; Antalya Limanı’nda bu Globalin, Ortadoğu Antalya Liman İşletmelerinin uyguladığı fiyat politikasından dolayı Antalya’lı ihracatçılar ve sanayiciler ya Mersin Limanı’nı ya İzmir Limanı’nı kullanıyordu. Burada, Abdurrahman Başkanım da bunu biliyor, kendisi de Antalya’da sanayici ve ihracatçı.

Şimdi, limanlar meselesini -gene başa dönüyorum- aynen, geçen gün Meclis Genel Kurulunda geri çektiğiniz gibi, gelin, şu Komisyonda çekelim bunu çünkü bu, limanlarla ilgili yapacağımız bir tasarruf geleceğimizi, ülkenin geleceğini, ülkenin birlik ve beraberliğini, sınırlarının birliğini, çocuklarımızın, torunlarımızın geleceğini etkileyecek bir karardır; bunlar haraç mezat satılacaktır. Bakın, bu kadar net söylüyorum: Bu süreler arttığı zaman haraç mezat bunlar işletmecileri tarafından, şu anki içinde bulunan işletmeciler tarafından satılacaktır, devredilecektir, net olarak söylüyorum.

Şimdi, biraz önce Varlık Fonunun elindekileri söyledim. Varlık Fonu da çıkarken buradaki bütün arkadaşlar Varlık Fonuna itiraz etmişlerdi. İsveç, Norveç gibi ülkelerde, siz petrol üretiyorsunuz, fazlanız var, fazlanızı gelecek nesiller için değerlendirmek üzere bir fon kurarsınız, o parayı da çalıştırarsınız dünyanın başka yerlerinde. Biz bu Varlık Fonuyla ilgili çekincelerimizi söylemiştik, “Yapmayın; bu, Varlık Fonu ancak varlık üreten yerlerde yapılır.” dedik. İşte şimdi görüyoruz durumu, şu anda görüyoruz. Daha detayına girmeyeceğim, uzatmayacağım Varlık Fonunu. Burada 7-8 tane liman var -biraz önce vekilim de söyledi- hiçbir şekilde denetime tabi değil, uluslararası bağımsız denetim; denetim raporlarını hiç gören var mı bugüne kadar? Yok. Denetime girmeden... 24 Kasım’da, Abu Dabi Velihaht Prensi Şeyh Muhammed bin Zayed Al Nahyan’ın Türkiye ziyareti esnasında, Türkiye Varlık Fonu ve Abu Dabi Liman Şirketi arasında liman ve lojistik yatırımlarını öngören bir mutabakat muhtırası imzalandı; ne kadar açık değil mi, ne kadar net değil mi? O kadar kör gözün parmağına ki, ya hiç kimse aptal değil yani bunu görüyor insanlar.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Buradan ne çıkarıyorsunuz?

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Buradan şunu çıkarıyorum: Burada 7 tane liman -buraya gelmesine de gerek yok, Varlık Fonu var- Varlık Fonunda o mutabakatla Abu Dabi'ye yani daha doğrusu Birleşik Arap Emirlikleri'ne devredilip gidecek ve o kadar önemli ki 2'si İstanbul Boğazı'nda, 3'ü Çanakkale Boğazı'nda.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Şu anda özelleştirilmeyenlerden mi bahsediyorsunuz?

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bunlar -Taşucu özelleştirilmiş- Varlık Fonunda olanlar, Varlık Fonunda. Bir tanesi özelleştirilmiş, ondan haberimiz yoktu, sonra araştırdık, bulduk. Taşucu Limanı, konteyner limanı, 2021'de yani bu yıl orası özelleştirilmiş kırk yıllığına; o gitmiş, bir tanesi oydu.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Kırk beş...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Öyle miydi? Ben, belki notlarımda... Kırk beş yıllığına bu yıl verilmiş.

Bakın, başından beri söylüyorum yani bir iş insanı olarak söylüyorum, başımıza gelenleri bildiğimiz için bir iş insanı olarak söylüyorum ve bu uyarılarımı yapıyorum; sizi de elinizi vicdanınıza koymaya davet ediyorum.

Şimdi, arkadaşlar, şu stok meselesiyle ilgili de... Hakikaten, gerçekten, yani tamam, arttıralım.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Tamam “Arttıralım.” diyorsunuz, bir şey yok bunda.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Arttıralım bence de ama bu böyle olmaz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Lafın üstüne laf söylemeyin ağabey, onun üzerine...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bakın, ağabey, üstüne söyleyelim; arttıracaksanız ama kuralları koymanız lazım. Şimdi, arkadaşlar, vatandaş da ne yapacağını şaşırıyor; ya maaşını alıyor ya da eline para geçiyor, doğru döviz bürosuna gidiyor, doğru. Yani, Türk parasına hiçbir güveni kalmamış. Bakın, bu çok tartışıldı, esprileri de yapıldı da markete gitse, bugün gitse, 10 paket makarna alsa, onu da atsa kenara, yirmi gün sonra gitse aynı mahalle bakkalına, onu satsa adam para kazanacak, yüzde 10, yüzde 20. Böyle geliyor zamlar yani inanılmaz bir şekilde zamlar geliyor. Vatandaş da stokçuluk yapıyor, onu demek istiyorum.

Yani, yapısal sorunlarınızı çözmeden ekonomide gerçek anlamda... Ama “Efendim, faiz sebep, enflasyon neticedir.” diyerek değil, yani literatürde böyle bir şey yok, dünyada da böyle bir şey yok. Gördük sonucunu, işte, bugün 100 baz puan faizler indirildi; peki, faizler gerçekten indi mi? Ha, devletin borçlanma tahvil oranlarına bakıyoruz; gerçekten, yüzde 22,7'yle devlet borçlanıyor, bizim faiz şu anda yüzde 14. İş dünyası... Geçen gün arkadaşlara “Bir yıllık spot -rotatif de değil- kredi sorun bakalım.” falan dedim; arkadaşlar, yüzde 28,7 geldi ya, banka adını vermeyeyim.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Uzun vadeli krediler...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bir yıl spot; öyle değil mi?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Rotatifler 17 ile 20 arası değişiyor.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Rotatif faizler... Tamam ama bu faiz işte. Ya, ihtiyacınız var, bir yıllık iş yapacaksınız, bir yıllık spot kredi kullanacaksınız, bu orandan kullanılacaksınız; yatırımcı adam gidecek, bu orandan kredi kullanacak. Rotatif de yüzde 18 ile yüzde 22 arasında. Bilmiyorum, şimdi faiz düştü, üç dört gün sonra bu gelir ama artar.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Artacak.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Faizi indirince... Dünyada böyle bir şey yok arkadaşlar. Faizi indiriyor, Merkez Bankası politika faizini, reel sektör bankalardan yüksek faizle kredi kullanıyor. Yani, faizi düşürürken faiz nasıl artar; bunu birisi bize izah etsin.

O yüzden, stokla ilgili doğru dürüst tanımlar yapılması lazım. Bir de şöyle olması gerekiyor; biraz önce vekilim söyledi: Bir ölçü oranı olması lazım bu işin, bir yerde 4 kat artarken bir yerde 20 kat artmaz. Bu rakamlara bir bakın, Komisyon bitmeden bu ceza rakamlarına bir bakın arkadaşlar. Yani, eğer 100 bin liradan 2 milyona çıkıyorsa, alt limit de işte 50 binden 100 bine çıkıyorsa alt limiti de 50 binden 200'e çıkartın da 10 kat olsun, daha önceki oran da böyleymiş.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ona biz karar veririz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bir değerlendirelim.

Stokçuluk için cezaları... Daha önce de bu 2021'in başında gelmiş böyle bir kanun, bizim arkadaşlar çalışmışlar; fahiş fiyat artışıyla ilgili –bak, hâlâ yürürlükten geçmedi- fahiş fiyat artışına dair mevcut düzenlemede 10 bin lira ila 100 bin lira aralığındaki idari para cezası değişmiyor bu kanunla. Buna da bakmamız lazım.

Şimdi, “fahiş fiyat”ı tanımlamanız gerekiyor; stokla ilgili, stok, stokçuluk... Biliyorsunuz, iş dünyasından gelenler bilir; “minimum stok maksimum stok seviyeleri” diye teknik bir terim vardır. Elinizdeki minimum stok seviyesini de bilirsiniz, maksimum stok seviyesini de. Yani, bunları nasıl tanımlayacaksınız? Bir şeyin stokçuluk olduğunu, fahiş fiyat olduğunu nasıl hesaplayacağız? Bunları tartışmamız lazım. Minimum stok seviyesinde çalışıyorsanız sipariş üstüne çalışıyorsunuzdur, minimum stok tutarsınız ama seri üretim yapıyorsunuzdur, maksimum stok seviyesi sınırlarında stok yapmak durumundasınız. Ya, ne yapacaksınız şimdi? O stoku tutan “Gözünün üstünde kaşın var.” deyip... Biraz önce söylendi, taşrada bir memur gitti “Gözünün üstünde kaşın var.” dedi, “Arkadaş, sen stokçuluk yapıyorsun.” dedi, yapıştırdı cezayı, en üst sınırdan da verdi; ne yapacaksınız? Onun için, kanun böyle paldır küldür geleceğine, birazcık önceden verilse de çalışsak...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Stokçuluğun tanımı bellidir; bellidir yani piyasada, ekonomide sebepleri, nedenleri.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bellidir de nedir? Biraz önce anlattım; burada cahil insanların elinde bu iş istediğin yere çekilebilir, daha kibarca söylüyorum, art niyetli insanların elinde bu iş olmayacak yerlere eğrilebilir. O yüzden tanımlamaları net ve doğru yapmak gerekir.

Şimdilik bu kadar, teşekkür ediyorum dinlediğiniz için.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, teşekkür ederiz.

Arkadaşlar, şu an itibarıyla geneli ile ilgili görüşmelere başlayalı iki saati geride bıraktık. Konuşmacı arkadaşlarımız var, sizlerden istirhamım zamanı iyi kullanma konusunda hassasiyettir.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırası... Ayhan Hocam, siz istiyor musunuz? Ayhan Hocama veriyorum, buyurun Hocam.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Burada söylenmesi gereken her şey hemen hemen söylendi ama bir de benim ağzımdan söylensin diye düşünüyorum.

İlk madde tekliften çıkarılmalıdır çünkü bu madde çok fazla sorun barındırıyor.



ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Çok sert dedin Ayhan Hocam.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Evet.

En başından “Özelleştirme sözleşmesinden kaynaklı olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü aleyhine açılmış davalar var ise bu davalardan tüm yargılama gideri üstlenilerek, kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi” ifadesi; bu bence hukuk devletine yakışmıyor. Yani, burada bir baskı mı var, hukuki haklarından vazgeçmesini zorlamak mı var ya da bu davaları birileri bize karşı, devletimize karşı bir tehdit unsuru olarak mı kullanıyor? Önceki sözleşmelerde ne gibi hukuksal zayıflıklar vardı? Aklımıza birçok soru geliyor. Yani, bu konunun, bir kere, açıklığa kavuşturulması lazım.

Ayrıca, bu limanlar 1997, 1998, 2000, 2001 yılında özelleştirilmiş, çeşitli yıllarda. En erken bitene, bitecek olana altı yıl var. Bu kadar acil olan nedir? Gerekçede “Limanların herhangi bir zaman kaybı yaşamadan küresel rekabet güçlerini korumaları için bugünden yatırımlar yaparak büyümeleri gerekmektedir.” denilmektedir. Bir kısmı Sayın Vekilimin bahsettiği gibi çok yeni satın alınmış, bu sene var yani bunu uzatmanın anlamı ne? Ayrıca, yakında, en geç bir buçuk yıl içinde seçim olacak; o zaman niye acele ediyoruz? Seçimleri kazanırsanız bir sonraki dönem uzatırsınız, bir şey kaybetmiyorsunuz. Ama seçimleri kaybederseniz yeni iktidar yapar bunun hesabını; uzatmak gerekiyorsa uzatır. Ayrıca neden hepsini bir anda uzatıyorsunuz? Kaldı ki maddede sözleşmelerin hangi şartlar altında uzatılabileceğine dair kriterler yeterince net belirlenmemiş. Açık ihale yapılmadan yapılacak olan uzatmalar şeffaf olmayacak ve suistimale açık olacaktır. Ayrıca, bu sözleşmelerin devir hakları var mı, yapılan uzatmalardan sonra bu firmalar haksız kazanç elde edecekler mi? Bu soruların cevaplanması gerekiyor. Acilen dövize ihtiyacınız olduğunu biliyoruz; 128 milyar doları 6-7 liradan sattıktan sonra sıfırı tükettiniz; şimdi, para bulmak için kırk dokuz yıllık geleceğimizi satıyorsunuz. Yani, yirmi yıllık geleceğimizi zaten satmıştınız, o yetmedi; şimdi, bunu kırk dokuz yıllığa uzatmak istiyorsunuz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz satmadık Ayhan Hocam, 1997’de satılmış, özelleştirilmiş.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Evet, o yetmedi, şimdi satıyorsunuz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Düzeltmek için diyorum ben, yanlış anlamayın.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Kamu-özel iş birliğini kastediyor belki Ayhan Hocam.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kamu-özel iş birliği...

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Kamu-özel iş birliği, birazdan açıklarız.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ne yaptığınızı bilmeyebilirsiniz ama...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Limanlar meselesi çok önemli. Limanların özellikle yabancılara satılması modern kapitülasyon. Kabotaj Bayramı’ni niye yapıyoruz?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yerli Malı Haftası da yapıyoruz.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Atatürk’ün Lozan’da en çok ısrarcı olduğu husus kapitülasyonların kaldırılmasıydı. Yeri gelince Lozan’ı küçümsüyorsunuz ama Çin’in bugünkü uygulamalarına bakınca ne kadar ileriye gördüğünü anlayabiliyoruz. Çocuklarımızın, torunlarımızın geleceğini birilerine taahhüt ediyoruz. Peki, arkadaşlar, sizin çocuklarınız, torunlarınız bu ülkede yaşamayacaklar mı; hepimiz mi çocuklarınızı yurtdışına göndereceksiniz, orada yaşatacaksınız? Yani bunun sağlam hiçbir mantığı yok diye düşünüyor, bir an önce hepimizi akliselime davet ediyorum.



2'nci, 3'üncü ve 4'üncü maddelerde aslında önemli bir itirazımız yok. LPG depolama alanlarının genişletilmesi elzemdir, bunlar yapılırsa çok faydalı olur. Yenilenebilir enerji kaynaklarının yerli aksamlarla inşa edilmesi de zaten desteklediğimiz bir husus olabilir ama burada tüketiciye yansıtılacak bir şey olmaması -az önce Tahsin Bey'in belirttiği gibi- yüklenecek bir yük olmaması gerekiyor.

5'inci maddeye gelecek olursak; Etibank, Türkiye Elektrik Kurumu EÜAŞ, elektrik dağıtım şirketleri adına kayıtlı tesislerin faaliyetlerine göre TEİAŞ ve TEDAŞ'a devri öngörülüyor. Değerli arkadaşlar, TEİAŞ'ın özelleştirme kararını daha yeni aldınız. Bakın, bu özelleştirmeyle ilgili aynen şu cümleleri kurmuştum. "TEİAŞ stratejik bir kurumdur, bir tekeldir, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Tarifesi yatırım ve işletme giderlerini karşılayacak şekilde EPDK tarafından düzenlenir. TEİAŞ'ın kâr amaçlı olması EPDK'nın düzenlemesini de anlamsız hâle getirecektir. Kâr amacı gütmeyen stratejik öneme sahip bir kuruma yatırımcı neden borsada yatırım yapsın?" O zaman da amacımızın TEİAŞ'ın varlıklarını satmak olduğunu biliyorduk. Şimdi, kendiniz bunu kanıtladınız. Siz TEİAŞ'ı öyle özelleştirmiyorsunuz, siz TEİAŞ'ın mallarını satmak istiyorsunuz. Gayrimenkul varlığını artırarak satmak istiyorsunuz, belki de daha cazip görünsün diye. Yerli ve millî olduğunu her fırsatta dile getiren iktidar partili arkadaşlara bu maddeyi yakıştıramıyorum.

Şimdi, stokçuluk konusuna gelecek olursak. "Stokçuluk" tanımı fahiş fiyat artışının önüne geçmek olarak kullanılıyor. Zaten Türk Ceza Kanunu'nda da suç olarak tanımlanıyor. "Belli bir mal ya da hizmeti satmaktan kaçınarak kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olan kişilere ceza verilir." diyor; hapis cezası. Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 25'inci maddesi de bir tanım yapıyor; "üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetler olarak nitelendiriyor. Aynı kanunun 18'inci maddesinde de stokçuluk için 50 bin liradan 500 bin liraya kadar para cezası öngörülmektedir. Bu kanun teklifiyle de bu ceza 100 bin Türk lirasından 2 milyon Türk lirası olarak değiştirilmek ve artırılmak istenmektedir.

Öncelikle "stoklama" tanımı konusunda bir muğlaklık var. "Stoklama" ile "depolama"yı ayırmak lazım, net bir şekilde. Aslında serbest piyasa ekonomisinde depolama ekonominin doğru işlemesi için kullanılan yöntemlerden biridir. Yani insanlık aslında tarih boyunca depolamayı kullanmıştır; barajlar yapmıştır, suyu depolamıştır çünkü ihtiyaçlar gerektiğinde kullanılmak üzere onu depolamıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi eskiden buğdayları depolardı, ihtiyaç olduğu sırada piyasaya verirdi, piyasayı düzenlemenin en önemli araçlarından biridir. Zaten bu teklifte de LPG depolama alanlarından bahsediyoruz. Dolayısıyla, depolamaya karşı olmamız lazım ama stokçuluk konusunda düzenleme olabilir.

Yalnız, şuradaki tanıma göre "serbest rekabeti bozucu" ifadesi ne demek? Bunun için bir ceza artırımına ne gerek var? "Rekabet Kurumu" diye bir kurumumuz var, ne güne duruyor? Rekabeti bozucu faaliyetler zaten onların konusu. Piyasada anlaşarak kartel oluşturup fiyatı yükseltmek de onların konusu. Dolayısıyla, ayrıca bir cezaya ihtiyaç yok diye düşünüyorum; tekrar yasa çıkarmanın anlamı ne? Rekabet Kurumu görevini yapmıyor mu, yapamıyor mu? Öncelikle bize onları söylesinler. Kısacası, hemen kanun çıkarmaya sarılmak yerine bu meseleyi dikkatle irdelemek gerekiyor.

Bu stokçuluk maddesini tetikleyen esas konu otomobil satışıysa onu iyice irdeleyelim. Yani birkaç galeri Hükûmetin bazı modellerde yaptığı vergi indirimini kendi ceplerine atmak için yol bulmuşlar; gelen indirimli aracın ÖTV'sini yatırırmuş, plaka takıyormuş, plaka takılan araç ikinci el olarak satılıyor. Böylece sıfır kilometre araçla ikinci el piyasası oluşuyor ve galeri satışa sunuyor. aslında sıfır kilometre araç alamıyorsunuz teorik olarak yani sıfır kilometre aracın fiyatı 250 bin liraysa ikinci

el olarak 300 binden satıyorlar. Bu konuyu Grup Başkan Vekilimiz Erhan Usta gündeme getirdi. Dolayısıyla, burada sorunun cezayla halledilmesi gerekmiyor. Aslında sorunun başlangıcı Hükümetin vergi politikasındaki tutarsızlık gelin; onu çözelim.

Olay bununla da sınırlı değil; vergi politikasından bahsederseniz alkol satışında konulan aşırı vergiler dün 22 hayata mal oldu. İçkiyi, sigarayı tavsiye etmem ama bu can kayıplarına da “Oh olsun!” diyemeyiz. Vicdanı olan her insan da bu kadar ciddi ölüm olaylarının çözümüne destek olmak zorundadır. Sorun vergilendirilmedir.

Şimdi, stokçuluk meselesi... Demin arkadaşlar da bahsetti; iki sene önce Polatlı’da devlet teşviikiyle yapılan soğan depoları basılmış, depolardaki soğanları ATV televizyonu göstermiş, depoda soğan tutan çiftçileri “stokçu ve terörist” ilan etmişti. E, şimdi ne olacak?” Bugün yaşanan ekonomik sorunların, gıda fiyatlarının artışında sadece stokçuluk var.” diyemezsiniz. Esas mesele, üretimin maliyetli ve dolayısıyla yetersiz olmasıdır. Üretimi polis zoruyla, cezayla halletmek yerine ekonomik koşulları iyileştirelim diyor, bir an önce de seçimin önünü açalım diyoruz.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ayhan Hocaya teşekkür ediyorum.

Şimdi İffet Hanım’a söz veriyorum.

Buyurun İffet Hanım.

İFFET POLAT (İstanbul) - Sayın Başkan, çok kıymetli Komisyon üyelerimiz, Bakan Yardımcılarımız ve değerli bürokratlar; öncelikle hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Ben de bu kanun teklifiyle ilgili görüşlerimi beyan etmek istiyorum bazı maddelerle ilgili olarak.

Türkiye ticaretinin can damarlarından olan limanlarımızda yatırım ve genişlemelerin idamesi için mevcut teknolojiyi iyileştirme, hızlı ve güvenilir bir lojistik imkânı tanımak adına yatırımcıların süreçlerini uzatmanın doğru bir karar olacağını düşünüyorum. Ayrıca, dünya ticaretinin yavaşladığı pandemi döneminde, ticaretin âdeta durduğu bu dönemde inkitaya uğrayan ticarete rağmen yatırımlarına devam eden liman işletmecilerimizin zararlarının da bir nebze telafi edileceğine inanıyorum.

Şimdi, tabii ki muhalefetteki arkadaşlar kategorik olarak her şeye karşı çıkıyorlar.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – 2’nci, 3’üncü ve 4’üncü maddelere taraftarız.

İFFET POLAT (İstanbul) – Peki, sizi tenzih ediyorum o zaman Hocam.

Hem serbest piyasayı savunmak hem serbest piyasanın içerisinde var olmak hem de bir demir perde ülkesi gibi kanun yapmayı istemenin de doğru olmadığını düşünüyorum. Çünkü özellikle birçok milletvekilimizin, birçok Komisyon üyemizin bahsettiği üzere, limanların ileride Abu Dabi’ye, Katar’a peşkeş çekileceğine dair bir niyet okuyuculuğu yapıyorlar ve ben, bunu, şahsen doğru bulmuyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Mevcutta öyle zaten.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Doğru bulmadığınıza, gelin, beraber karşı olalım.

İFFET POLAT (İstanbul) – Nedense İslam ülkelerine ve Orta Doğu’dan gelen yatırımcılara karşı çok mesafelisiniz. Yani İngilizlerin, Almanların, Hollandalıların getirdiği para para da yani gelip Katarlılara veyahut da Birleşik Arap Emirlikleri’ne niye karşı çıkıyorsunuz? Ben bunu anlayamıyorum şahsen.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bizim limanlarımızı almasınlar, yeni yapsınlar. Satmayalım, yeni yapsınlar.

İFFET POLAT (İstanbul) – Yeni de yaparlar çünkü yatırım sürekli olan bir şeydir Sayın Vekilim, tamam mı?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Satmayalım, yeni yapınlar.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, konuşmacının sözünü kesmeyelim lütfen.

İFFET POLAT (İstanbul) – Yani, bakın, biraz evvel Çetin Osman Bey şöyle bir şey söyledi, ben de UNCTAD’ın yani Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansının verilerine göre baktığımda, ROI’si yani bir liman yatırımının dünyada dönüşü ortalama otuz beş yıl, yirmi beş yıl değil. Bir de pandemiye, birtakım ticari durgunlukları eklediğinizde bu sürenin daha da uzun olacağını, liman yatırımı...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Otuz beş yılda kendini amorti eder, ben onu demedim.

İFFET POLAT (İstanbul) – Ben, o zaman...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – En fazla yirmi beş yıl kiralınmalı dedim.

İFFET POLAT (İstanbul) – Pardon, özür dilerim ama...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yoksa otuz beş yılda da kendini amorti etmez, daha fazla.

İFFET POLAT (İstanbul) – Yani, onun için, bu sürelerin uzatılmasının da bence ticareten yatırımcıların yatırımlarının geri kazanımları açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Diğer bir husus ise, ülkemizin enerji arzıyla ilgili tüm girişimleri, yatırımcıları desteklemek ve süreçlerini iyileştirmek adına tüm düzenlemeleri yapmanın ve yatırımların desteklenmesi, kapasitelerinin artırılmasını desteklemenin kanun yapıcılar olarak bizim için önemli bir görev olduğunu düşünüyorum. Bu noktada da LPG depolama alanlarının rafinelerin kendi alanlarının dışına taşınmasının da böyle bir alternatifin sunulmasının da çok isabetli olduğunu düşünüyorum.

Bunun dışında, Sayın Başkan, Türkiye’nin elan ve gelecekte en önemli tesislerden birisi enerji arzı ve iklim değişikliğinin getirdiği zaruretleri, enerji kaynaklarımızı yenilenebilir ve çevreye zarar vermeyen kaynaklara yönlendirmek olmalıdır. Enerji üretme teknolojilerinde devletimizin de katkı vermesi ciddi bir destek olacaktır. Yerli aksamın teşvik edilmesinin hem enerji üretim sektörünün hem yan sanayinin gelişmesine hem de maliyetlerin, tüketici maliyetlerinin düşmesine ve ilintili, sektörlerin de gelişmesine canlılık getireceğine inanıyorum.

Bir diğer husus da dünyanın yaşadığı pandemi ve iklim değişikliğiyle, gıda ve temel ihtiyaç maddelerinin arzında dünyada bir kriz yaşanmaktadır. Avrupa’da ve Amerika’da da gıda enflasyonu ciddi rakamlarla artmaktadır. Türkiye gibi gelişmekte olan ekonomilerin de bu tür olumsuz değişimleri daha sert hissetmesi, maalesef, olmaktadır. Birtakım fırsatçıların, stokçuluktan kaynaklanan arz ve fiyatlarının manipüle edilmesinden kaynaklanan sıkıntıları gidermek ve stokçuluğu engellemek adına caydırıcı bir ceza sisteminin altyapısını kurmamız bir görevdir bizim için. Bu noktada da bu kanun teklifinin çok ciddi bir yaptırım altyapı için gerekli olduğunu düşünüyorum.

Ben Komisyonumuzu, herkesi saygıyla selamlıyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Biz karşı değiliz ama kanun yazma şekli yanlış, okursanız yanlış.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – İffet Hanım’a teşekkür ediyorum katkıları için.

Şimdi, Vehbi Bey, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şu an tartışmakta olduğumuz kanun teklifi yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte toplam 8 maddeden oluşmakta; 6 maddede 5 kanunda değişiklik yapılmak istenmektedir.

Geçen hafta görüştüğümüz bir kanun teklifi vardı. 287 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde 38 maddede 22 kanunda değişiklik öngörülüyordu, daha sonra madde ihdasları da oldu, hatta bu kanun teklifine herhangi bir isim bulunamamıştı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” diye verilmişti. Bu durumu gerek Komisyon çalışmalarında gerekse Genel Kurulda eleştirmiştik. Şimdi, gene bir bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız yani bu kanunun da herhangi bir adı yok. Ancak şunu belirtmek gerekir ki bu kanun teklifinin altına imza atan arkadaşlarımız belki farkında değiller ama aynı zamanda bir rekora da imza atmış olabilirler yani 6 maddede 5 kanunda değişiklik yapıyorlar.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – 6 maddede 6 kanun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Öyle mi?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Evet.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Neyse, 5, 6 birbirimizi kırmayalım. Yani sonuç itibarıyla, ben bundan daha fazlasını düşünemiyorum.

287 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin adı yok demiştik imzacılar adını koyamadıkları için. Genel Kurul esnasında yapmış olduğum konuşmada, 287 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesi, hatta bugün de tartıştığımız limanların kırk dokuz yıllığına sözleşmenin uzatılmasıyla alakalı düzenlemeden dolayı ben şöyle bir isim koymuştum, Katarlılara adrese teslim kanun teklifi demiştim, ancak gene aynı maddeyi başka bir kanun teklifinde görmekteyiz. İşin tuhafı, Genel Kurulda yapmış olduğumuz konuşmalardan, yapmış olduğumuz muhalefetten dolayı bu kanun maddesinin Genel Kuruldan geri çekildiğini biz düşünüyorduk ancak bugün karşımızda görmekteyiz. Esasında, biz, bunun, millî iradenin tecelli ettiği Genel Kurulda metinden çıkarılan maddenin tekrardan karşımıza gelmesini millî iradeye bir saygısızlık olduğunu da düşünmekteyiz.

Öncelikle, şunu belirtmem lazım: Komisyonlarda, bir kanun teklifi geldiği zaman yapmamız gereken ilk şey, o kanun teklifinin maddelerinin Anayasa'ya aykırı olup olmadığını araştırmamız lazım. Anayasa bize bunu söylüyor. Öncelikle yapmamız gereken şey bu. Daha önce, bu madde 1'le ilgili geçmiş olan 287 sıra sayılı Kanun Teklifi'ni tartışırken Sayın Profesör İbrahim Kaboğlu Hocamız buraya geldi, Komisyonunda, bu kanun teklifinin, bu maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu etraflıca anlattı, aynısını da Genel Kurul çalışmaları esnasında da belirtti, altını çizdi. Yani bu madde 1, 1'inci madde Anayasa'ya aykırı ve biz, şu anda Anayasa'ya aykırı bir düzenleme yapmak için Komisyon çalışmalarına devam ediyoruz. Ben Anayasa uzmanı değilim, İbrahim Kaboğlu gibi size gerekçelerini anlatamam ama ben vicdan sahibiyim, ben buradaki herkesin de vicdan sahibi olduğuna inanıyorum, bütün milletvekillerimizin vicdan sahibi olduğuna inanıyorum. Bu kanun teklifi Anayasa'ya aykırıdır, aynı zamanda vicdana da aykırıdır arkadaşlar, samimi söylüyorum, bu, vicdana da aykırıdır. Bu yasa teklifi, bu madde 1 ilk geldiği zaman sektörle alakalı birisini aradım, bilgi almak istedim. Haberi yoktu, ayrıntılarını anlattım, yapılmak isteneni anlattım. Bana vermiş olduğu ilk tepki şu oldu: “O zaman Katarlıların son bir hafta on günden beri Ankara'da dolaşmalarının, kulis yapmalarının sebebi anlaşıldı.” dedi. Daha sonra araştırdığım zaman hakikaten de bu işin içerisinde Katarlıların olduğu intibası bende oluştu. Bir kere, bu yapmış olduğumuz kanuni düzenleme rekabet ortamını ortadan kaldırmakta, rekabet şansını ortaya koymuyoruz. Yani rekabet olduğu zaman neler olabilir? Mesela İskenderun Limanı 2005'te özelleştirilmiş, Akfen ile PSA 80 milyon dolarla, zannederseniz otuz altı yıllığına burayı özelleştiriyor. Daha sonra yargı iptal ediyor bu özelleştirmeyi. Yani, 80 milyon dolara ihale edilmiş olan liman, 2010 yılında 12 firmanın katılımıyla tekrardan ihale ediliyor ve bu ihalenin ilk turunda 160 milyon dolar para veriliyor. Turlar arkası arkasına geliyor, en son 372 milyon dolara Limak burayı özelleştiriyor, 372 milyon dolardan bahsediyoruz.

Şimdi, bakın, biz burada rekabeti ortadan kaldırıyoruz. Serbest piyasanın olmazsa olmazı rekabettir, liberal ekonominin olmazsa olmazı rekabettir. Eğer biz aradan rekabeti kaldırırsak, çekersek, o zaman bu ekonomik modele liberal ekonomi modeli denilmez, bu model olsa olsa ahbap çavuş ekonomisidir; gittiğimiz nokta o ne yazık ki. Bu maddeyle bir kere kamu zarar edecektir ve en kötüsü geleceğimizi satacağыз arkadaşlar, geleceğimizi, çocuklarımızın geleceğini ipotek altına alacağız.

Biraz evvel Müzeyyen Hanım dedi ki: “Neden yapıldığını yani böyle bir maddenin neden ısrarla çıkartılmaya, kanunlaştırılmaya çalışıldığını anlamadım.” Esasında anlaşılmayacak bir şey yok, yapılmak istenen 1 koyundan 2 tane post çıkartmaktır. Bir kere bunlar özelleştirilmiş, daha süreleri var, biz bunların sürelerini kırk dokuz yıla uzatıyoruz. Ya, bir kere daha özelleştirme yapıyoruz, 1 koyundan 2 tane post çıkartıyoruz. Peki, neden buna ihtiyaç duyuyoruz? Buna ihtiyaç duymamızın sebebi şu an ekonominin içinde bulunduğu durum.

Madde 5 var. Tamamıyla, bana göre, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin özelleştirilmesiyle ilgili bir düzenlemedir bu madde 5; başka bir izahı yok, başka bir açıklaması yok. Ve emin olun 1’inci maddeyle yani limanların özelleştirilmesiyle alakalı olan maddeden de bağımsız değildir, amaç bellidir. Bugün artık bir buhran hâline gelen ekonomik krizden çıkış için yeni özelleştirme çabalarıdır. Burada şunu da anlamakta zorlanıyorum yani Türkiye’nin en kârlı kuruluşlarından bir tanesi, en stratejik öneme sahip olan kurumlarından bir tanesi Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi neden özelleştirilir? Bunun hiçbir mantıklı açıklaması yok çünkü TEİAŞ’ın 2019’da 1,6 milyar lira olan net dönem kârı, 2020 yılında 4,84 milyar liraya yükseldi. Aynı dönem şirketin faaliyet kârı ise 6,1 milyar TL. Sayıştayın 2019 Yılı Kamu İşletmeleri Genel Raporu’na göre, kamu işletmelerinin dönem kârı 2018’de 13,8 milyar lira seviyesinden 2019’da -bütün kamu işletmelerinden bahsediyor- 7,6 milyar liraya gerilerken Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi elde ettiği dönem kârıyla, Toplu Konut İdaresi ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğün ardından en fazla kâr eden üçüncü kamu işletmesi oldu. Yani, böylesine bir kamu kurumunu neden özelleştiriyoruz? Bir kere şöyle bir durum da var, bu yapılan özelleştirme esasına bakılırsa hukuksal bir sorun da var. Cumhurbaşkanımız geçtiğimiz günlerde bununla alakalı özelleştirme kararı aldı ama bu karar hukuka aykırı. Çünkü Elektrik Piyasası Kanunu’na göre Türkiye Elektrik İletim AŞ’nin özelleştirilmesi mümkün görünmüyor, Kanun bunu söylüyor. Çünkü kanunun özelleştirme maddesinde -ki 18’inci maddedir bu- elektrik hizmetleri sunan kamuya ait şirketlerden sadece EÜAŞ ve TEDAŞ ile bunlara bağlı alt şirketlerin özelleştirilmesini mümkün görüyor. Yani 18’inci madde ortada. Özelleştirme başlığı altında baktığımız zaman TEDAŞ ve EÜAŞ ve buna bağlı müesseseler özelleştirilebilir diyor ve TEİAŞ’ı bu kapsamın dışında tutuyor. Yani, hukuksal olarak da bakıldığı zaman Türkiye Elektrik İletim AŞ’nin özelleştirilmesi sorunlu görülmekte, bunu da belirtelim.

Bir de çok konuştuğumuz 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da yer alan, işte, piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyenlere idari cezalar artırılıyor. 50 bin lira olan alt limit 100 bin liraya, 500 bin lira olan üst limit 2 milyon liraya kadar çıkartılıyor. Bu madde, kamuoyunda “Stokçulara ağır cezalar geliyor.” diye biliniyor, o şekilde yer buldu. Ya, burada bir soruya cevap vermemiz lazım hep beraber. Yani stokçu kim? Bir kere bunu belirlemek lazım. Biraz evvel bir arkadaş, bir esnaf kardeşimiz bana bir mesaj attı, okuyayım size mesajı, ona da bir ileti gelmiş, büyük ihtimalle mal aldığı yerden gelen bir mesajı bana attı. “Sayın bayimiz, dolar kuru nedeniyle fiyatlarımız güncellenmiştir, kablo satışlarımız geçici bir süreliğine durdurulmuştur.” Ucu açık, ne zamana kadar satış yapmayacağı belli değil. Şimdi, ben bir şey sormak istiyorum, bu mesajı gönderen firma stokçu mu, değil mi? Bir kere

ona karar vermek lazım. Adam şunu söylüyor: “Ben dolar kurundaki artıştan dolayı şu anda fiyatlama yapamıyorum ve bayilerime mal veremiyorum.” Mal veremiyor bu adam, nasıl versin veyahut da? Şimdi bu adam stokçu mu değil mi? Ona bir kere karar vermemiz lazım.

Esnafı geziyoruz, tüccarı geziyoruz, ihracatçıyla görüşüyoruz, sanayiciyle görüşüyoruz, en büyük sıkıntı biraz evvel bu mesajı atan firmanın sıkıntısı, fiyat belirleyememek. Arkadaşlar, esnaf şunu söylüyor: “Ya, ben bir malı satıyorum, ertesi gün aynı malı yerine koyamıyorum.” Yani ne oluyor? Sermayesi eriyor bu insanın. Durduk yerde sabahleyin kalkıyor, dükkânını açıyor, kepengini kaldırıyor, akşam kapatıyor ve adamın durduk yerde sermayesi azalıyor. Hatta şunu söylüyor: “Ben bu dükkânı kapatsam, on beş gün Uludağ’a tatile gitsem, inanın daha kârdayım.” Yani, esasında, bizim burada insanların üretim yaptığına sevinmemiz lazım, mekânların, dükkânların açık kaldığına sevinmemiz lazım. Ki biraz evvel Sayın Bedri Milletvekili “Şu anda işletmeler de durdu, üretim de durdu.” diyor, daha büyük bir tehlikeden bahsediyor; biz stokçularla uğraşıyoruz.

Esasında, burada yapılmak istenen şey belli, burada yapılmak istenen şey daha önce denendi, iki yıl önce denendi. İşte, patates, soğan depoları basıldı, patates, soğan stoklayan... Ki bu işin doğasında bu var yani o ürünü hemen pazara arz edemezsiniz, devlet teşvikiyle yapılmış işletmeler bunlar, bu insanlar ceza yediler ve terörist olarak ilan edildiler. O gün onlar bir algının kurbanıydı, biz şu anda yeni bir algı operasyonuna yeni kurbanlar bulmakla meşgulüz; işin doğrusu bu. Sorun bellidir, sorumlu bellidir. Sorun ve sorumlu bugün ekonomiyi bu hâle getiren, esnafı, sanayiciyi maliyet hesabı yapamaz hâle getiren iktidardır. Ve yapılmak istenen şey de psikolojide yansıtma denen bir şey vardır; kendi kusurunu, kendi aksaklığını başkasına yansıtma, başkasında arama, hedef gösterme, hedef çarpıtma; şu an yaptığınız da tam olarak odur.

Bir iki tane sorum da olacak, daha sonra maddelerde de konuşacağız. Burada Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliği var önümde, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu var. Kuruldan arkadaşlarımız var mı burada, var mı arkadaşlar?

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Bilgiler var.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – O zaman, 2020 yılında kuruldu bu kurul, bugüne kadar kaç tane şikâyet aldınız haksız fiyat ve stokla alakalı?

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Bilgiler var Vehbi Bey, siz devam edin.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Var mı? Tamam. Kaç tane işlem yaptınız ve ne kadar ceza yazıldı? Bunu da eğer Komisyonumuza anlattırsanız seviniriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, Ali Şeker Bey’in gölgesinde kalarak daha önceki sıralarını alamayan Kadim Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Kadim Bey.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kıymetli milletvekillerimiz, Sayın Bakan Yardımcılarımız, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları ve burada, bu çıkacak yasayla ilgili görüşlerini ifade edecek -kimler var bilemiyorum ama- bileşenlerin temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz, hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Tabii, önce, hiçbirimizin niyetinden hiç kimsenin endişe etmemesi canıgönülden dileğimdir. Niyetimiz ve muradımız, bu ülkede çoluğumuzun çoçuğumuzun, ülkemizin geleceği noktasında görüşlerimizi beyan etmek.

Tabii, büyümenin birkaç şartı var, en temeli varlıklarınızı koruyup üzerine ilave edeceksiniz. Ama AK PARTİ iktidarının sürekli denediği beceriksiz yönetimleri sayesinde, cumhuriyetin kazanımı olan birçok kurum ve kuruluşları özelleştirmeye ama bunu da dünyadaki en çarpık örneklerine yeni çarpıklıklar ekleyerek yapmaya ve bu ülkeyi kurtaracak bir noktada olmayıp kâr edenleri de satarak, bir bölümünü kamuya yükleyip onları elinin altında tutarak ve oralara gizli işsizlik yapıp, liyakatsiz insanları doldurup bu ülkenin geleceğine zarar vermeye devam ediyorsunuz.

Türkiye ekonomisi tarihinde görülmemiş bir kriz yaşıyor, savaş dönemlerinde dahi böyle bir kriz yaşanmamıştır. Pandemi bahanesi kalmadı, dünyada ticari aktiviteler ve seyahatler devam etmekte. Ayrıca, pandeminin yarattığı olumsuzlukları azaltmak için Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankası ve Avrupa Merkez Bankası başta olmak üzere parasal genişlemeler sürekli sürdürülmekte ama o paralar yatırım olarak bize gelmiyor çünkü AK PARTİ iktidarının dünyada güvenilirliği sıfıra inmiş durumdadır. Önümüzdeki dönem ekonomide yaşayacağımız en büyük sorun enflasyon olacak, “a”dan “z”ye herkesi etkileyecek ve dalga dalga tüm sektörlerle yayılacak. Güvensizlik, enflasyon ve kurdaki dalgalanmalar nedeniyle yatırımlar durmuş hâlde, işsizlik de buna bağlı olarak çığ gibi büyümektedir. Ülkemiz adına endişeliyiz. Enflasyon üç haneli rakamları -üzülerek ifade edeyim- görececek gibi seyretmekte, vatandaşların alım gücü daha fazla eriyecek.

Şimdi gündemde olan asgari ücret ve emeklilere yapılan zamlar, bu artışlar, kısa sürede bu insanları enflasyona ezdirecek, boğduracak, yaşamı çileli bir hâle dönüştürecektir, dertlere de derman olmayacaktır. Amerika Birleşik Devletleri ve Almanya başta olmak üzere, dünyada yükselen enflasyon grafiği var. Ülkeler bu enflasyona karşı faiz politikası geliştiriyor ama biz ne yapıyoruz? İktisat tarihinde görülmemiş bir biçimde “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” diyor ve dış güçlere paslıyoruz, yanlış para politikalarıyla ekonomiyi daha da içinden çıkılmaz hâle getirmeye inatla devam ediyoruz. AK PARTİ, rekabetçi kur yalanıyla Türkiye’nin yoksulluğunu pazarlamaya çalışıyor, ucuz emeği ve devletin kaynaklarını yabancılara peşkeş çekmek için gayret gösteriyor ama bu, o kadar kolay değil. Ucuz ekme kalkanmada sadece çözüm olsaydı, Afrika’daki tüm ülkeler şimdi uçmuşlardı.

(Gürültüler)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Arkadaşlar, ben izin istiyorum, herkesi sabırla dinledim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet, arkadaşlar, Kadim Bey’in sözünü bölmeyelim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Üretim, eğitim, hukuk, güven, liyakat, şeffaflık, kalkınmada anahtar kelimelerdir. Ekonomide şu an herhangi bir yönetim söz konusu değildir; siz bakmayın bu tarz planlı açıklamalara, ne yaptıklarını kendileri de bilmiyorlar. Rantçı, liyakat olmayan, faizci ve betonsever ekonomi politikalarının çökeceğini on-on beş yıldır sürekli söylüyor ve uyarıyorduk. O çöküşün ortasındayız ve ifade edeyim, bu, maalesef, daha da büyüyecek durumda görünüyor. Yabancı para mevduatları, toplam mevduatlar içerisinde yüzde 65’le cumhuriyet tarihinde rekor; 260 milyar dolarlık bir büyüklükten söz edilmektedir. Vatandaş, esnaf ve sanayici TL’ye artık sayenizde güvenmiyor. Devletin bütçesi yıllık planlanamıyor ama AK PARTİ’nin yarattığı ekonomik kriz nedeniyle değil aylık, günlük, hatta saatlik revize gerektirecek duruma geldik. 440 milyar dolarlık dış borç, yap-ışlet-devret ödemeleri, artan nüfus ve mülteciler için yapılması gereken kamu harcamaları, hazine borçlarının faizleri, enflasyonlar; tüm bunlar Mecliste şu an görüşülmekte olan bütçeyi rafa kaldırılmıştır. Küçük bir örnekle, sadece dolar ve eurodaki son artışlarla, yaklaşık 7,40 kuruşluk artışlarla, arkadaşlar, bu aziz milletin sırtına binen yük 3 trilyon 250 milyar TL’yi bulmuştur. Türkiye içinde tedarik zinciri ödemeleri



dahi dövize dönmüş durumda, ham madde ve ara malı satışları nakit ve dolar üzerinden yapılmaktadır. Ekonomik kırılganlık nedeniyle Türkiye jeopolitik riskleri de artırmaktadır. Katar, Akdeniz’de, bizim gaz sahamızda bir başkalı için doğal gaz arıyor ama tepki veremeyiz, veremiyoruz. Keza Rusya da aynı durumda ama yine tepki yok “Amerika Birleşik Devletleri yaptırım uygulayacak” diye sesimizi çıkaramıyoruz, İran’la da ilişkilerimiz çok kötü durumda.

Bu noktada, iki önemli sektörde krize dikkatinizi çekmek istiyorum; enerji ve gıda. Doğal gaz ve elektriğin esas zamları yapılamadı. Kasım ve aralık aylarının başında yapılan zamlar, doların 8 ve 9 TL olduğu zamanlara göre kurgulanmıştı; şimdi, aradaki farkı yaklaşık yüzde 40 dolayında düşünersek, önümüzdeki günlerde konutlarda ve sanayide yeni zamlar kaçınılmaz olacaktır. Enerji zamları enflasyonu daha da yukarıya taşıyacak, son bir yılda sanayiye yapılan doğal gaz zammı yüzde 200’ü, doğal gazdan elektrik üreten santrallerde ise yüzde 240’ı aştı. Üretici Fiyat Endeksi’ne göre 54,62; TÜFE’ye göre yüzde 21,31 oldu. ÜFE’deki yükselişte enerji maliyetlerinin payı yüksek; bu maliyetler de tüketici fiyatlarına yansıtılacak, ÜFE ve TÜFE makası daha da daralacaktır.

Gıda... Hepinizin bildiği gibi, arkadaşlar, dünyada gelişmiş ülkeler, öncelikle ülkesinde nesillerinin sağlıklı olabilmesi adına temel gıda sorununu çözen ülkeler ve bunlardan temel gıda sorununu çözemeyen ülkelerin de başında ülkemiz gelmektedir. Bunun da temel nedeni AK PARTİ’nin üretime yönelik politikalarının olmayışından kaynaklanmaktadır. İkinci Dünya Savaşı’na katılmasak da Türkiye çok zorlu yılları geçirmiştir. AKP’nin diline doladığı “karneyle ekmek” bu dönemde uygulanmak zorunda kalmıştır. Dediği gibi, çünkü savaş kapımızdaydı ve bu memleketin 1 milyon evladı, askerimiz silah altındaydı; onların beslenmesi ve gıda güvenliği için ekmek o yıllarda karneyle dağıtılıyordu, doğrudur ama AKP, hep bunu saptırdı ve yalanlarla, iftiralarla halkı yanıltmaya çalıştı.

Peki, şimdi ne oldu? Türkiye’de buğday üretimi yarı yarıya azaldı, Ukrayna ve Rusya’dan milyonlarca ton buğday ithal eder hâle geldik. 2021 yılının ilk on ayında ithalatımız 10 milyon tonu aştı, yıllık ihtiyacımız en az 20 milyon ton ama esas risk 2022’de geliyor. Gübre fiyatlarının yüzde 700 zamlanması nedeniyle çiftçimiz ilk defa gübresiz tohumu toprağa AK PARTİ iktidarıyla saçtı. Büyük bir verim kaybı olacak, kuraklık da olursa 2022’de bizi -Allah korusun- kıtlık bekliyor. Sadece buğdayda değil tüm tarım ürünlerinde de bu endişe hepimizin içini incitmektedir. Stokçulara verilen cezanın üst sınırını 500 bin TL’den 2 milyon TL’ye çıkarıyoruz. Örneğin, patates ve soğanın hasadı eylül, ekim, kasım aylarında yapıldıktan sonra depoya konur, depoya konulan ürünlerin satışı da sürecin içerisinde mart, nisan aylarına kadar yapılır. Patates ve soğan fiyatlarının arttığında bu insanları stokçulukla suçlayıp ceza mı yazacağız? Hasat döneminde, üretici borçlu, elindeki buğdayını satmak zorunda bıraktınız. Eskiden ya un sanayicileri alıyordu ya da bu işin ticaretini yapanları alıyordu ama şimdi buğday başta olmak üzere birçok emtiada yatırım yapan insanlar var. Yani bu sadece Türkiye’de değil dünyada da var. Buğday alıyor, diyor ki: “Önümüzdeki dönemde buğday fiyatları artacak.” Elinde tutuyor, bir süre sonra fiyat yükselince satıyor. Toprak Mahsulleri Ofisi çiftçiden buğday, mısır alıyor, kış döneminde satıyor, bu da mı stokçu olacak? Bunlara stokçu mı diyeceğiz, yatırımcı mı diyeceğiz, girişimci mi diyeceğiz? Tarım ürünleri artık yatırım aracı olarak görüldüğü gibi dolar, avro ve altın alır gibi tarım ürünleri alınır hâle gelmekte. Bunu dünyada gıda sistemini kontrol etmeye çalışan Cargill gibi uluslararası şirketler de planlı yapıyor. Toprak Mahsulleri Ofisi ihale açıyor, onlardan alıyor buğdayı. Eğer bu stokçuluksa devlet buna da destek sağlıyor. Baskın yapılacaksa, devlet, kendi izin verdiği, destek verdiği depolara da baskın yapmak durumuydu karşı karşıya kalacak. Fahiş fiyatlara karşın tanzim satış çadırları kurulmuş, soğan depoları basılmış, soğan üreticileri, satıcıları günah keçisi ilan edilmişti, depolardaki soğanlar da suç aleti olarak sunulup basına teşhir edilmişti. Bu yıl çiftçinin soğanı tarlada, “stokçu” diye suçladınız, suçlu ilan ettiğiniz soğanın günahı ne, neden sahip çıkmadınız? Şu anda, benim seçim bölgem Tokat Zile’de tarlada sökülmeyen soğan var, tarla sahibi çiftçi “Gelin,



sökün, evinize götürün.” diyor. Yine, Yozgat Aydıncık’ta 40 kuruştan satılmayan soğanları gördük. Yanlış politikalar sonucu ortaya çıkan bu yüksek fiyat artışlarına dair kendi sorumluluğunu üzerinden atmak için ne acı ki bu yöntemlere başvuruyoruz. Fiyat ve stok denetimleri enflasyonla mücadelede ne kadar etkili olabilir hepimiz göreceğiz, tam tersine bunlar insanları üretimden de soğutmakta. Bu işin başlangıç noktasında tarla üretiminde birtakım hatalar yapılıyorsa zaten onun yansıması etiketlere de yansiyacak. Hükümet ürünleri tarladan depoya, depodan rafa, raftan sofraya gelinceye kadar hiçbir şey yapmıyor ama kur bazlı fiyat yükselince bu tür tedbirlere başlıyor, günah keçisi arıyor, sorumlu arıyor ama kendisi sorumluluk almıyor. Bu ülkede stokçuluk varsa ekonomi kötü yönetiliyor, fiyat istikrarı da yok demektir. Malı piyasada az yapan da malın fiyatını fahiş yapan da kötü ekonomi yönetimidir. Bir ülkenin Başbakanı, Cumhurbaşkanı yirmi yıldır ülkeyi yönetecek, o ülkede yirmi yıl sonra stokçuluk baş gösterecek, o da stokçuyu hedef gösterecekse pes diyor buna söylenecek söz bulamıyorum.

Şimdi, gübre fiyatları yüzde 400 arttı, buna bir şey yapmadınız, elimizdeki gübre fabrikalarını sattınız, devletin rekabet gücü elinden gitti, dış güçlerle mücadele edemez hâle geldik, önümüzdeki sene buğdayın fiyatı 2 katına çıkacak.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Kadim Bey, Turan Bey’e bir şeyler bırakın ağabey, söyleyecek bir şey kalsın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bulurum ben, merak etmeyin.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Dert çok, söyleyecek şey çok.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Konuyla ilgili konuşsak biraz da, konuya gelsek. Konuyu anlatsın.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Şimdi, depolandı, o yüzden de fiyat arttı, ne diyeceğiz, merak ediyoruz. Satın alma gücümüz son bir ay öncesine göre daha da azaldı. Bundan on yıl önce, on beş, yirmi yıl önce takvim aralık ayı sonunu gösterdiğinde yeni yıl heyecanı yaşanır, çiftçi, köylü, emekli, memur, işçi, genç, yaşlı, tüm yurttaşlarımız böyle bir heyecanla yeni yılı beklerdi ama gelinen 2021 yılı Aralık ayında AK PARTİ iktidarıyla insanlar ekmek ve ülkenin tümünde geçim kaygısını düşünmektedir. Gençlerimizde gelecek kaygısı var, sanayici, çiftçi, kimse önünü göremiyor, çiftçi üretimden el çekiyor ve bir çiftçiyi üretimden vazgeçirdiğiniz zaman değerli arkadaşlar bir aile metropol kentlere göçüyor, o kentlerde yoksulların sayısını artırıyor, o kentleri yaşanmaz hâle getiriyor, daha maliyetli bir ülke yönetimi ortaya çıkıyor.

Bugün konuşmamız gereken asıl konu stokçuluk değil, üretimin durmuş olma tehlikesidir. Maaşlar yetmiyor, para durduğu yerde eriyor. Her dükkâna bir zabita mı koyacağız? Perakende yasasını çıkaramadınız, hâlâ küçük esnaf ve sanatkâr marketlerin, 3 harfli marketlerin ya da diğerlerinin acımasızlığı karşısında eriyip gidiyor, piyasayı tekeli sermayeye bırakmaya devam ediyorsunuz. 10 bin şubesi olan bir zincir market, her şubesi için 10 bin yağ aldığında piyasayı tabii ki o belirleyecektir. Benzin, doğal gazın önemli bir bölümünü devlet karşılıyordu. Fırsatçılık ancak belirli günlerde olur, satılmayacak sebze, meyvede stokçuluk olmaz. Fiyatlar kendiliğinden geri gelir, bunun yolu devletin zam yapmayı bırakıp üretimde elektriğe, doğal gaza, akaryakuta ve çiftçiye, gübrede, ilaçta, yemde, sübvansiyon etmeyi sürdürmesiyle ancak başarılıdır. Her gün benzine zam gelmesinden rahatsız olmuyor musunuz? Belirli gün süre bunlara zam yapılmıyorsa vatandaş bu zamlarla ilgili hikâyeyi unutacak. Restorana gidip yemek yiyoruz, adisyon geldiğinde “Taksit yapılır mı?” diye soracak duruma geldik. Stokçular toplu alım yapan insanlar, kayıtlı ekonomide bunların bulunmaması mümkün değil; herhâlde bu ürünler mezar taşına fatura edilemez, kontrolü de çok basit, polise tedbire gerek yok. Piyasadaki perakende sektöründeki küçük esnaf zaten 1 kasa mal alamıyor, nasıl zam yapacak, nasıl stok yapacak? Hedeflerini doğru koymamız gerekiyor, ertesi gün yine o malı alması gerekecek. Stokçu aranıyorsa adres belli.

Değerli arkadaşlar, bunun için hepimizin sorumluluğunu hatırlatıyorum. Anayasa Madde 81, devletin varlığı ve bağımsızlığını, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik ve laik cumhuriyete ve Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağıma; toplumun huzur ve refahı, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya sadakatten ayrılmayacağıma, büyük Türk milleti önünde, namusumuz, şerefimiz üzerine hepimiz ant içtik.

**BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ** – Kadim Bey, eğer seçilirseniz gelecek dönem Genel Kurulda yemin etme hakkınız düşmüyor bununla biliyorsunuz.

**KADİM DURMAZ** (Tokat) – Şimdi, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketine ait 13 liman, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne ait 5 liman, işletme hakkını devralan, aralarında Katarlı, LİMAK, AKFEN, CİNER Grubu, Albayrak, Çelebi, Doğuş Grubuna ait otuz, otuz altı ve otuz dokuz yıl olan işletme sürelerini yeni bir ihaleye çıkarılmadan, pazarlık yapılmadan kırk dokuz yıla uzatılmasını öngören bir düzenleme yeniden önümüze getirdiniz.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz zor günler geçiriyor ama bilirsiniz ki bu varlıklarda benim gibi bazılarınızın torunları, bazılarınızın da evlatlarının beklentisi var. Norveç’te bir bakanın bir sözünü size hatırlatayım değerli arkadaşlar, Varlık Fonunu kurarken tartışılıyor ama Sayın Bakan açıklamayı şöyle yapıyor: “Biz vicdan sahibi ülkenin vicdan sahibi yöneticileriyiz, biz petrolün çok para ettiği dönemde Kuzey Denizi’nden hedeflerimizin üzerinde petrol çıkardık, bizden sonraki nesillerin de hakları olan petrole el attık haksızca, vicdansızca. İşte, biz, artı olan bu kazançtan kenara parayı koyup Varlık Fonunu kurduk, o nesillere karşı vicdani mesuliyet çekmemek için.” diyor. Biz, bu Komisyon üyeleri, hepimiz... Bu yasaları bizim itirazlarımıza rağmen -iktidar partisi ve ortağı- çıkarmaya devam ederseniz, arkadaşlar, her birinizin çocuklarına ve torunlarına yakın tarihte -adreslerinize- birer mektup göndereceğim.

**TURAN AYDOĞAN** (İstanbul) – Gönder ağabey.

**KADİM DURMAZ** (Tokat) – “Sizin emeğiniz, sizin teminatlarınız, sizin geleceğinizin bu ülkede, bu Komisyonunda AK PARTİ ve MHP milletvekili oylarıyla değerinin altında satıldı.” diye bunu bildireceğim.

Bakın, değerli arkadaşlar, bu teklif görüşülürken size bir tutanak okuyacağım: “Efendim, karşılıklı olarak açılmış davamız yok, şu anda görülmekte olan yatırımcılar tarafından teyidi Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları ve Özelleştirme İdaresi aleyhine açılmış herhangi bir dava bulunmamakta. Sadece bulunan davalar yatırım sürelerinin uzatılmasına yönelik davalar, o davalar da zaten reddedildi.” Şimdi bunu kim diyor arkadaşlar? Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 1’inci Hukuk Müşaviri Mehmet Kılıcı, Komisyonumuzda diyor.

Şimdi, Anayasa’ya aykırı bu işlemleri yapmaya devam ederek bu ülkenin geleceğine, bu ülkenin Parlamentosunun dünyadaki saygınlığına ve bu ülkenin kaynaklarına gelin daha fazla zarar vermeyelim değerli arkadaşlar. El birliğiyle, itirazımızın olduğu bu yasaları çıkaralım ve yine de gerçekten ortak akılla bir şeyler yapmak istiyor isek Cumhuriyet Halk Partili Komisyon üyelerinin itiraz ettiğimiz 3 maddede çok değerli önergeleri var, bunları da çıkaralım. Oradaki limanların kimlere ait olduğunu görüyoruz, süreleri var. Eğer AK PARTİ’ye kaynak lazımsa arkadaşlar, bu insanları karşınıza çağırın, bu ülkeye yatırım yapmalarını, o limanları dünyada daha çok ticaret yapılabilir hâle getirmelerini... Sözleşmelerine uyup uymadıklarını denetleyin.

Maddelerde gereken söz hakkımızı yine kullanacağız. Sabrınıza teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Çok çok teşekkürler Kadim Bey.

Tacettin Bey, buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sevgili arkadaşlar, değerli Komisyon üyeleri; sanıyorum en kısa konuşmayı yapacağım, kısa ve özetle en kısa konuşmayı ben yapacağım, öyle tahmin ediyorum çünkü söyleyecek bir şey kalmadı yani arkadaşların çoğu her konuya dokundular. Ben sadece uyarı bölümünü yapmak istiyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Sanayi Komisyonu üyeleri olarak Komisyon üyesi arkadaşlarımızı uyarıyoruz: Söz konusu düzenleme Anayasa’ya aykırıdır. Öncelikle, özellikle bu özelleştirme kararlarına ilişkin kararlar Danıştay tarafından daha önce iptal edilmiştir. Söz konusu iptal kararları kesinleşmiş olmasına rağmen mahkeme kararları yerine getirilmemiştir. Maddeyle getirilen düzenlemeyle bu hukuksuz durum hukukileştirilmek istenmekte ve yeni sözleşmeler yoluyla hem süre uzatılmakta hem de daha önceki mahkeme kararlarının uygulanmaması için altyapı oluşturulmak istenmektedir. Suç işliyorsunuz, uyarıyoruz.

Diğer yandan, liman işletme hakkı devirleri ihaleyle yapılmıştır. İhale şartnamesinde yer alan sürenin yasalara göre daha sonra uzatılması mümkün değildir. Liman için ihaleye giren diğer kişiler aleyhine ve limanı alan kişi açısından haksız bir rekabet unsuru oluşturur.

Açık ve net biçimde söylüyoruz: Bu teklifin mantıklı bir yanı yoktur, derhâl geri çekilmelidir. İhaleye girmeden, şirketler davet edilmeden yapılacak bu uygulama eşitlik ilkesiyle bağdaşamamakla birlikte Anayasa’ya da aykırılık taşımaktadır. Hiçbir siyasi erkin stratejik açıdan önem taşıyan, kamu malı olan limanlarını Katarlılara veya 5’li yapıya âdeta babasından miras kalmış gibi vermeye hakkı yoktur. Onlar size dedelerinizden miras kalmadı, onlar halkın malıdır.

2027’de, 2028’de sözleşmesi bitecek olan Hopa ve Antalya Limanlarının kırk dokuz yıllığına ihalesiz bir biçimde aynı firmalara verilmesini öngören bu kanun teklifini kabul etmeyeceğiz. Bunların içinde henüz bitmemiş olan Çeşme, Mersin, İskenderun, Marmaris gibi limanlarımız da bulunuyor, ortada anlaşılması gerçekten güç bir durum var. Bitimine daha yıllar var iken neden ekstra bir süre eklenme ihtiyacı hissediliyor? Bundan ülkemizin ne çıkarı vardır? Bu ülkeye menfaati nedir? Amaç nedir? İki hafta önce Mecliste yasadan çıkarılan bu teklifi niçin tekrar pişirip ısıtıp önümüze getirdiniz? Bunu isteyen kimler, bunu açıklar mısınız? İhaleyi alan kaç kişi? Kaç yıllığına alacağını biliyordu, kâr-zarar oranını ve yatırımını da ona göre ayarlıyordu. Sözleşme bitimine daha zaman varken ihalesiz bir biçimde yine aynı firmaya vermekteki amaç nedir? Örneğin, mevcut işletme süresi otuz yıl olan bir limanın ihale şartnamesi kırk dokuz yıllık süreye göre hazırlansaydı ihaleye gelecek teklifler de tabii ki farklı olacaktı. Bu maddeye “Ben yurtseverim, milliyetçiyim.” diyen bir insan “evet” oyu asla vermemeli, veremez. Benim ülkem, çocuklarımızın geleceğini Katarlılara peşkeş çekemezsiniz, buna göz yumamayız.

Şimdi, burada, bir konuda bundan önceki toplantıda bir teşekkür edecektim. Ulusal Kanal’da, televizyonlarda, bu konuyla ilgili, 16’ncı maddenin Mecliste geri çekilmesiyle ilgili çıktım dedim ki: “Bu konuda katkı koyan AKP’li, MHP’li tüm siyasi partili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.” Tabii, nereden bilebilirdim ki sizin bir hafta sonra bunu ısıtıp tekrar getireceğinizi, ben gayet iyi niyetle yaptım bunu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkürü geri al.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Fırça yiyeceklerini nereden bileceklerdi.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Yani nereden, kim dayatıyor, neyi dayatıyor doğrusu bunu da bilemiyoruz. Ama gerçekten bir şeyi söyleyeyim, altı yıldır bu Komisyonda çalışıyorum, iyi bir iş yaptığımı düşünerek evime huzurla gidip çocuklarıma anlatmıştım. İcabında A parti de, B parti de, C parti de gerekirse bu memleket için yurtsever, milliyetçi, ülkesini düşünerek bu kararları alabiliyor diye çocuklarıma övünerek anlattım, birlikte bir şeyi başardık dedim ama bir hafta, on gün sonra kafam düştü aşağı yine çocuklarımla karşılaştım. “Baba, hani becermiştin, ne oldu?” Ya “Becerdik.” dediler, geri çektiler evladım, ne yapayım dedim. Şimdi nasıl anlatacaksın? Hakikaten utanıyorsun yani, bazen insan utanıyor. Mutlu olmuşum, ciddi bir hayal kırıklığına uğradığımı itiraf etmem lazım.

Şimdi torba yasa mı, çorba yasa mı, torbacılar mı, çorbacılar mı? Oğlumun söylediğini aynen söylüyorum: “Baba siz torbacı mısınız, çorbacı mısınız?”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – AKP torbacı.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Dedim: “Çorbacı olmayacağımı sen biliyorsun, otuz sekiz yaşında cocuksun.” “Evet baba, biliyorum.” Ee, torbacı da biz değiliz, torbayı da başkası gönderiyor ama gel gör ki torba da çorba da önümüze geliyor; oylamak bize düşüyor. Yani kendi adıma, Tacettin Bayır için hiç kimsenin bana “Sizi çorbacılar sizi.” demesini istemem. Bu anlamda, geri çekilmesine katkı koyan geçmiş dönemdeki arkadaşlara teşekkür ediyordum, teşekkürümü de şimdi geri almak zorundayım, kusura bakmayın.

Şimdi, sevgili arkadaşlarım, iyi yapılanları her zaman iyi yaptığınız için alkışladık, ayağa kaldık, tebrik ettik sizi. Her şeyi kötü yaptınız demedik, biz “istememiz” falan değiliz. Sizin bize doğru getirdiğiniz şeylerin hep arkasında durduk biz, birlikte savunduk.

Bakın, bunda da 2’nci, 3’üncü, 4’üncü maddelere kimsenin bir şey dediği yok, bu getirdiklerinize. Neden 1’inci maddeye itirazımız, niye 5’inci maddeye itirazımız var? Çünkü basmıyor kafamıza, ikna edemiyorsunuz bizi yani bu konuda ülkenin menfaati olduğunu düşünmüyorum.

Şimdi, gelelim stokçuluk meselesine. Kırk üç yıldır ticaret yapan bir arkadaşımızın, 3 bin metrekare bir yerde alüminyum profil satıyorum. Çocuklarıma bıraktığımda alüminyumun kilosu 5 liraydı 2015 yılında, buraya geldiğimde. Geçen gün gittim, inanmadım, “Oğlum, ne oldu alüminyumun fiyatı?” dedim, “Baba 90 lira oldu.” “Ne diyorsun oğlum sen? dedim ya; 90 lira olmuş alüminyumun fiyatı, 5 liradan 90 liraya çıkmış. Biz buraya geleli altı sene oldu ya, altı senede 5 liradan 90 lira olur mu? İnanılmaz bir artış. Neyse, orada, tabii, renkten, cinsten kaynaklı... İşte, ısı yalıtımlısı var, yalıtımsız var, rengi var, cinsi var, kapısı var, penceresi var, sürmesi var, giydirme cephesi var; çeşit çok, her çeşitten de 2 ton, 3 ton stok yapacaksın. Dolayısıyla, benim işletmemde -3 bin metrekare kapalı yerden az 10 kamyon alüminyum vardır. Şimdi, bunu teknik bir yere getireceğim, somut da bir öneride bulunacağım çünkü bu açık bir kapı ve her türlü tehlikeye açık yani onun için, somut öneriyi getirmek için bunu anlatıyorum. Benim işletmemde 10 kamyonundan az alüminyum olursa, gelen adam bende aradığını bulamaz, geri döner; parçaların hepsini bulmak zorunda. Yani cam çitasını da bulacak, köşe profilini de ovalini de rengini de; kimisi beyaz ister, kimisi eloksallı ister. Şimdi, bu stoku tutmakta zorlanıyoruz, çocuklar söylüyor “Baba, sattığımızı rafa koyamıyoruz.” Üstüne yüzde 20 kâr koyuyoruz, yüzde 15 genel giderimiz var, yüzde 5 kalması lazım; geriye dönüyoruz fabrikadan alırken yüzde 10 geliyor; baktık, bizim stok durmadan eriyor. Bırak stok yapmayı, stokçuluk ne hâle; mevcut stokumuz eriyor, yıllardır biriktirdiğimiz, kırk üç yıllık birikimimiz. Peki, ne yapmak lazım? Bunu oluşturan heyet ya da kurum -her ne, kimse- benim işletmeye gelip benim işimi bilmeden, stokumun ne kadar olduğunu anlamadan bana nasıl cezai uygulama yapacak?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Eski tahsildarlar gibi ağabey, kırk yıl öncesi.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bunun bir tek koşulu var bana göre, bir tek koşulu, o da şu: Bulduğunuz ilin sanayi odası ya da ticaret odasının NACE kodlarına göre seçilmiş komite üyesi ya da meclis üyelerini o komiteye alırsanız ancak o zaman bu işi doğru yapabilirsiniz. Bu bir öneridir, somut bir öneridir. Eğer işi bilmeyen insanları gönderirseniz A adama, B adama, C firmasına, siyasi bir düşmanlığı olabilir, kişisel düşmanlığı olur; her şey olabilir ve haksız yere çok insanın da günahını alırız arkadaşlar. Bu anlamda, somut stokçuluk konusunda NACE kodlarına göre sanayi ya da ticaret odasından mutlaka bir temsilcinin alınmasının bu işi düzgün, adaletli ve hakkaniyetli hâle getireceğini düşünüyorum. Kantarımızın topuzunu da kaçırmayalım diyorum.

Hepinize de çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Çok çok teşekkürler Sayın Bayır.

Komasyon üyesi arkadaşlarımızın söz talebini karşılayayım.

Buyurun Fuat Bey.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Çok değerli Başkanım, çok değerli Komasyon üyesi milletvekillerimiz ve Komasyonumuza gelen milletvekillerimiz, çok değerli Bakan Yardımcılarımız; hepinizi uzun bir görüşme maratonundan sonra saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşık üç saattir konuşmacı arkadaşlar kanun üzerinde... Tabii ki burada üç saat içerisinde yapılan konuşmalarda genel siyaset, genel politika, ülkenin ekonomik durumu vesaire üzerinde birçok konuşma yapıldı. Üç saat içerisinde yaklaşık yarım saat bütün konuşmacıları toplasan şu anda çıkarmakta olduğumuz, çıkarmak için burada topladığımız teklif üzerinde görüşlerini verdiler, sundular.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – İki saat boş mu konuştuk?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yok, genel siyaset ve ekonomi durumu üzerinden konuşulduğunu ifade ettim Yasıncığım zaten, boş demedim.

Biz burada kanun yapacağız ve Sanayi Komasyonu olarak da gerçekten, çoğu zaman ittifaken ülkemizin, memleketimizin hayrına çok kanunları birlikte çıkardık, müşterek çalıştık, hatta bazen Komasyona gelmeden önce de çalıştığımız zamanlar var; güzel başarılar yaptık. Fakat kanunlar nereden ortaya çıkar? On yıl önce, yirmi yıl önce yapılmış kanunlarda mutlaka günün ihtiyaçlarına göre değişiklikler gerekir, günün ihtiyaçlarına uyarlamak, dünyada ekonominin, özgürlüklerin, adaletin vesaire gittiği yerlerde uyarlamak gerekir bunları. Bu kanun da bunlardan bir tanesi.

Şimdi, limanlar özelleştirilirken o gün Türkiye'nin ekonomik büyüklüğüyle, yatırım kapasitesiyle, dünyadaki ticaret hacmiyle 36 milyar dolar olan ihracatın 216 milyar dolarların üzerine çıkması o gün çok fazla hesap edilemezdi belki. Şimdi...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bir liman şehri milletvekili olarak buradaki ihtiyacı söyle.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bu anlamda Kadim ağabey, ben Samsun Limanı özelleştirilirken özelleştirmeye teklif veren konsorsiyumun içerisindeydim, bunu da söyleyeyim; o ruhu da çok iyi biliyorum limancılığı da hatta buradaki herkesten daha iyi bildiğimi düşünüyorum. Hâlâ içindeyim, aktif olarak çalışıyorum. Bunlar ihtiyaçlardan doğan o günkü özelleştirmelerdi. Hiç kimse şunu söylemesin: “Efendim, eğer o gün kiralama süresi ya da işletme hakkının devredilmesi otuz altı yıl değil de kırk dokuz yıl öngörülseydi o günkü fiyatlar yukarıya çıkacaktı, daha fazla fiyat alacaktık.” Kimse bunu beklemesin, o günkü şartlarda dünya konjonktüründe ve Türkiye ekonomik şartlarında asla ve kata böyle bir beklenti yoktu. Bugün bunu geriye doğru yorumlayabilirsiniz, bugünkü şartlarla bunu yorumlayabilirsiniz. Bunu, şunun için söylüyorum: Geçmişteki bu özelleştirme mantığını biz yerden yere vurmuyalım, doğru bir özelleştirme yapıldı, kapasiteleri artırıldı ve bugün şunu görüyoruz:

Bütün arkadaşlar Çin'i örnek vermeye çalıştılar burada, özellikle de Yasin Bey Çin'in dünyadaki limanlar üzerindeki baskısını ifade etmeye çalıştı. Evet, Çin ülkesinin menfaatleri için doğru bir model uygulamıştır. Çin bir ileriye daha gitti, şunu da yaptı: Dünya Ticaret Örgütü'nün navlun desteği dediğimiz desteğe ceza yazmasından sonra Çin kendisi "line" şirketlerini kurdu ve bunun karşılığında da dünyanın birçok lokasyonunda ya liman kiraladı ya liman inşası yaparak ekonomisini ayağa kaldırmaya çalıştı. Biz elimizdeki mevcut limanların kapasitesini artırmak, fonksiyonunu çoğaltmak ve yanında birçok liman inşaatı daha yaptık 2006'dan sonra. Bunlarda Tahsin Bey'in şehri Derince Körfez'deki liman buna bir örnektir, Samsun'da yapılan 2 tane liman buna bir örnektir, Giresun Limanı'nın kapasitesinin artırılması buna bir örnektir.

Şimdi ben size rakamlar söyleyeceğim. Tabii, yerden yere vurduğumuz az önce "Özelleştirmelerde yatırımlar ne oldu, ne gitti?" diye konuşuyoruz. Mersin'de PSA, eskiden "MIP" diye geçen bu liman daha sonra birkaç hissesi satılarak değiştirildi. Kaç milyon dolara satıldı? 755 milyon dolara. Peki, bu firma bugüne kadar buraya ne kadar yatırım yaptı? 327 milyon dolar yatırım yaptı.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sevgili Fuat Bey, bugünkü satışların niyeti sizin dediğiniz gibi falan değil.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Geliyorum, ama Kadim ağabey geliyor oraya, lütfen...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Günü kurtarmak kurban olduğum, günü.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ağabey, geliyorum size, geliyorum size ağabey.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ne karşılığında bunları yapıyorsunuz?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Örnek veriyorum, İskenderun Limanı 2 liman arasındaki aynı aks üzerinde bulunan bir liman daha -İskenderun Limanı'nı söylüyorum- 372 milyon dolara satıldı. Şu ana kadar gerçekleşen yatırım miktarı nedir biliyor musunuz? 1 milyar 116 milyon dolar, yapılan yatırım miktarından bahsediyorum. Benim şehrimi sordunuz Kadim ağabey; Ceynak Limanı -ki ihalesine girdiğim bir limandan konuşuyorum, bunların hepsi Devlet Demiryollarına ait olan limanlardır bu arada, bunu da söyleyeyim- 125 milyon dolara satılan limana şu ana kadar 37 milyon dolar yatırım yapıldı ve Samsun Limanı'ndan 1 adet konteyner yüklemesi, sevkiyatı ya da ithalatı dahi yapılmazken bugün, Samsun Limanı neredeyse 15 TEU konteyner elleçleme kapasitesine ulaşan bir liman oldu.

Şimdi, buradan geliyorum sonuca, çok uzatmayacağım; diğer maddeler üzerinde de yeterince konuşmalar yapıldı. Biz daha önce yine süre uzatımlarıyla ilgili bir karar almışız, birkaç yıl içerisindeki ihtiyaçtan doğduğu için. Özellikle turizm amaçlı yat, marina limanları; bunların da bir kısmı Denizcilik İşletmelerinde olan limanlardı. O günkü konjonktürel şartlarda Kimse bunlara karşı çıkmadı. Niye? Turizm açısından Türkiye'nin ihtiyacı olduğu için. Şimdi, aynı, çıkartmış olduğumuz kanun çerçevesinde diyoruz ki: Dünyada ticaretin değiştiği, lojistiğin çok hızlı geliştiği ve önem arz ettiği, tedarik zincirlerinin kopma noktasına geldiği, üretimin durduğu dönemde bizim Türkiye olarak buradan güçlü çıkmamız lazım. Liman yatırımcısı önünü görmeli ve buna göre ya limanında büyütme işlemlerini yapmalı ya da kapasitelerini, makinelerini, vinçlerini, elleçleme materyallerini vesaire değiştirerek daha hızlı hareket etmesi gerekir. Bunu derken şuraya da ilave ediyoruz, belki önerge gelecek birazdan. Bu şirketlerin, bu limanların süresini uzatırken ihale günündeki değeri üzerinden değerlendirilmeyecek arkadaşlar. Onların az önce verdiğim 1 milyar 127 milyon dolarlık yaptığı yatırım ve katma değeri, bugünkü değeri üzerinden kiralama bedeli belirlenecek. Bunu kim belirleyecek? Herhâlde bana kimse itiraz etmez, dünyada ilk 5'e girmiş değerlendirme şirketleri. Yani burada da bir yanlışlık algılanmasını istemeyiz. "SPK lisanslı" denilirken SPK lisansı gayrimenkul değerlendirme şirketleri değil, SPK'den herkes lisans alabilir ama bir makine, bir fabrika değerlendirme şirketlerinin de değerlendireceği bir

değerleme şirketi verecek bu raporu. Bugünkü değeri üzerinden, kapasite artırımı üzerinden, yapılan yatırımların o tesise katmış olduğu katma değer üzerinden bu değerlendirmeler yapılacak. Bir yanlış anlaşılmayı düzeltmek için bunları söylüyorum.

Dolayısıyla Türkiye, pandemi döneminde yakaladığı ihracat fırsatlarını kendi lehine kullanmak istiyor, dünyanın gitmiş olduğu noktayı değerlendirmek istiyor. Ben size bir örnek daha vereyim; şu anda Türkiye’de liman işletmeciliği yapan özel bir şirketin -yine Tahsin Ağabey’in bölgesinde- dünyada 24 ülkede farklı limanları var, 24 ülkede. Ve CMA’nın, Fransız şirketinin de bu Türkiye Liman İşletmeleri yüzde 24 ortağıdır arkadaşlar, yüzde 24’ü bir Türk şirketindedir. Dünyanın da 24 limanında 24 ülkesinde -en son İtalya limanı ile pazarlık hâlinde- liman işletmeciliği yapıyor. Şimdi, buna kaldırıp “Katar sermayesi, Birleşik Arap Emirlikleri sermayesi falan.” demenin bir anlamı yok, işte MIP limanı kimin kontrolünde, kimin ortaklığında belli.

Onun için şunu söylüyoruz: Bu kanunun içeriği gerçekten ülkemizin önünü açacak ama asla ve kata burada bugünkü değerinin altında bir kiralama bedeli olmayacak bir kanun maddesi olduğu için ben buna “evet” diyorum. Kaldı ki, yarın, bu değerlendirme sonucunda işletmecinin burayı alıp almayacağı da belli değil. Belki kiralama bedeli fazla gelecek, almayacak. Kiralama bedelinin düşük geldiği yerde “Sadece biz bu raporu tuttuk, SPK lisanslı firmalar bu değerlendirmeyi yaptılar, biz bunu vereceğiz, buradan kira süresini uzatacağız.” bir anlamı da yok.” Eğer yanıyorsam Özelleştirme İdaresi Başkan Vekili de bizi lütfen düzeltsin, notlarını alsın burada. Hayır, Özelleştirme Yüksek Kurulu buna nihai bir karar verecek, ÖYK verecek burada.

Şimdi, konuşmaların arasında “bazı limanlar” ibaresi geçiyor dediler ki “Kanun maddesi niye düzgün değil?” denildi. Bu imtiyaz bazı sağlanacak, bazılarında sağlamayacakmış gibi bir konuşma ortaya çıktı. Kanun metni net olarak burada görülüyor. Devletin elindeki ya da Deniz İşletmeciliğinin elindeki bütün limanlar özelleşmedi, işte, İzmir Alsancak Limanı hâlâ Devlet Demiryollarının bünyesinde duran bir liman. Onun için “özelleşen bazı limanlar” diye bu maddenin içerisine dercedilmiş, burada da bir kafa karışıklığı yok, burada net her şey, her şey burada da nettir diyorum arkadaşlar ve tekrar başka konulara da girmek istemiyorum.

Dünyadaki limanların sürelerinin uzatılması, hangi ülkede kaç yıl uzatıldı, hangi tarihlerde uzatıldı vesaire birçok doküman da var elimizde. Bunlara da girmek istemiyorum. Konuşmamın kâfi geldiğini düşünüyorum, hepimizi tekrar saygıyla selamlıyorum, iyi akşamlar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Teşekkür ediyorum Sayın Köktaş.

Şimdi de, Komisyon üyelerimizden son konuşmacı...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, yeşil ışığın yanıp sönmeye bize de sıra geleceği anlamına geliyor.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Artık, arkadaşlar, tabii, konuşma sürelerini biraz ihtiyatlı kullanır, kısaltırsak mutlaka kısa sürede gelecektir.

Buyurun Şahin Tin.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Teşekkür ederim Başkanım.

Öncelikle, değerli milletvekili arkadaşlarımız, Komisyon üyelerimiz ve Bakan Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlardan gelen değerli müdürlerimiz; öncelikle kanunumuzun hayırlı olmasını temenni ediyorum.



Tabii, burada, limanlar konusunda Fuat Bey gerekli açıklamaları geniş açıdan yaptı, teşekkür ediyoruz kendilerine. Türkiye için önemini ve limanların uluslararası alanda da ne kadar önemli olduğunu, ihracatın, üretimin, istihdamın ana unsurlarından biri olduğunun önemini burada vurgulamış oldu. Tabii, ayrıca, bugün yine, Cumhurbaşkanımızın açıklamış olduğu 4.250 TL'lik asgari ücret bir işçimize verilecek olan en alt taban, yani sadece bu verilecek anlamında değil. Aynı zamanda da hem işçiye, işgörene hem de işverene destek verilmiş oldu. Aynı zamanda da işverene destek var burada. Bu da nedir? Gelir vergisi ve damga vergisinin...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Tamamı mı?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Burada 600 TL civarında bir yük...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Tamamı mı?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Evet. Ben o şekilde biliyorum, şeyini bilmiyorum ama aldığım bilgi bu.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çelişki var da o yüzden.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Yok.

Ben hesap ettim, aşağı yukarı 600 lira civarında bir işverenin, sanayicinin, iş adamının üzerindeki yük, işçi vergisiyle ilgili yük azalmış oluyor, kalkmış oluyor. Dolayısıyla ben hem işverenimize hem de işgörenlerimize, işçilerimize, çalışanlarımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Diğer taraftan, stokçuluk kanununda burada bir cezai müeyyidenin artırılması konusu var. Burada da amaç, ülkemizdeki ve tabii ki öncelikle dünyadaki gelişen ekonomik sorunların, dünyadaki ekonomik krizlerin ülkemize daha az yansımaları sağlamak ve ülkemizin burada ekonomik olarak da vatandaşlarımızın zarar görmesini engellemek için, aynı zamanda emtiaların ve ürünlerin, üretilmiş olan, yine buradaki üretilmiş ham madde ya da tarımsal ürünlerin stok yapılarak maliyetlerinin artırılmasının önüne geçmek ve buradan fazla kâr elde edilmesini engellemek. Bu anlamda yapılmış olan bir değerlendirme. Tabii, bu daha da geliştirilebilir; eğer bununla ilgili bazı çalışmalar yapılacak olursa ama ilk başta bizim yaptığımız nedir? Buradaki cezai müeyyidenin artırılması olmuştur. “Bunun oranı şu olacak, bu olacak.” tartışmasından ziyade önemli olan nedir? Bu tür suçların engellenmesi ve ortadan kaldırılmasını sağlamaktır. Biraz önce konuşmacı arkadaşlar dediler ki: “Neye göre değerlendireceğiz?” Yani bunun da yönetmelikleri var, burada kuruldan arkadaşlar var. Nasıl stokçuluk oluyor? Neye göre stok cezası verilecek, işlemi yapılacak...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kurula vermeyelim; kanunlaştıralım, kanunu verelim.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yönetmelikleri var Ağabey onun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Şöyle diyelim Tahsin Bey: Yönetmelikleri var, bugüne kadar stokla ilgili “Kim stok yapıyor? Kim değil?” bununla ilgili zaten gerekli bir uygulama var. Biz yeniden stokçuluk kanunu yazmıyoruz burada, yeniden onu yapmıyoruz yani. O açıdan bunun da ekonomik anlamda enflasyonun artışını engellemek anlamında, fiyatların artmasını engellemek anlamında önemli bir kanun maddesi olduğunu buradan belirtmek istiyorum.

Tabii, diğer konu da yenilenebilir enerji üretimindeki yerli sanayinin ve üretimin katkı payının artırılmasını dönük bir kanun maddesi var. Bu da sanırım hepimizin ortak olarak desteklemesi gerektiğini düşündüğümüz bir kanun maddesidir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Destekliyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Teşekkür ederim Tahsin Bey.



Nedir? Enerjiye ihtiyacımız var yani eğer üretim istiyorsak, ihracat istiyorsak, katma değer istiyorsak, istihdam istiyorsak o zaman bu enerjisiz olmaz. Enerji neyle sağlayacağız? Diyoruz ki: Yeşil enerji olsun yani yenilenebilir enerji; bu da GES, RES, Jeotermal gibi, biyogaz gibi ürünlerden üretilen enerji. Özellikle özel sektörü daha fazla bu anlamda desteklemek için Enerji Bakanlığımızın sunmuş olduğu kapasite artırımını yapmakla ilgili bir şart; o da nedir? Yenilenebilir enerjide yerli üretimin daha fazla kullanılmasını sağlamaktır. Bugün bunu sağlayan enerji üretimi yapan bütün firmalar ne yapmış olacaklar? Kapasite artırımını yaptıklarında aynı fiyattan yararlanmış olacaklar. Bunun da önemli bir madde olduğunu düşünüyorum.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bizde ev sahibi fazla konuşmaz, millet bekliyor.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Üstümde mahalle baskısı var.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Değerli arkadaşlar, maliyetlerle ilgili biraz önce Tacettin Bey alüminyum fiyatının işte 5 TL'den 90 TL'ye yükseldiğinden bahsetti; doğrudur, hayır demiyoruz. Bu neden? Pandemiden önce yani 2020 şubat aylarında, mart aylarında -ben kendim de sanayiciyim- demir çelik...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – ...algısı var.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ama onu yapamaz, sanayici onu yapamaz, sanayici stokçuluk yapamaz. Yani biz üretim yaparak kazanırız. Bu da bir sanayicilik, üreticilik, girişimcilik ahlakıdır.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bisikletin pedalı dönecek, yoksa düşersin.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yani ahlak meselesidir bu. Dolayısıyla biz üretmek zorundayız, istihdam yaratmak zorundayız. Demir cevheri var, ben demir cevherinden bahsedeceğim. Demir cevheri 2020 Şubat, Mart aylarında 60 ile 70 dolar arasında değişiyordu. Ki Türkiye'de fazla demir cevheri üretilmiyor çünkü yok yani bizde maden olarak. Daha çok yurt dışından geliyor. Nereden geliyor? Arjantin'den geliyor, Brezilya'dan geliyor, Şili'den geliyor veya diğer ülkelerden geliyor baktığımızda. E tonu 60-70 dolar olan cevherin bugünkü değeri 330 dolar. Baktığımızda ne kadar çok artış olduğunu hep beraber görmekteyiz. Ki o günkü bir ham maddenin, yassı mamul dediğimiz çelik mamulünün tonu 400-500 dolarlar civarındaydı, bugün 1.400 dolar civarında. Nedir? Yüzde 300'lük bir artış var. Ha, bu sadece Türkiye'de değil; dünya borsalarında, Londra borsasında baktığımızda böyle bir artışın olduğunu hep beraber görmekteyiz. Dolayısıyla şunu da hak görmek lazım yani adaletli davranmak lazım. Sanki her şey Türkiye'de yükseliyormuş gibi... Faizler Türkiye'de yükseliyormuş gibi efendim, ya da enflasyonun Türkiye'de olduğuna dair bir algı var. Ama baktığımızda belki de İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bazı krizler haricinde Avrupa'nın, Amerika'nın ya da diğer ülkelerin tekrar faizle tanıştıklarını, tekrar enflasyonla yüz yüze geldiklerini hep beraber görmekteyiz, izlemekteyiz. Bugün Avrupa'da doğal gaza yüzde 600 zam yapıldığını biliyoruz. Ve aynı zamanda orada, Avrupa'da gelişmiş olan bir ülkede ekmek fiyatının otuz yıl sonra ilk defa değiştiğini görüyorsunuz. Demek ki bu pandemi süreci ekonomik anlamda ve diğer anlamlarda her şeyin değişmesine sebep olmuştur. Yani yeni bir dünya düzeniyle, yeni bir dünya ekonomisiyle artık karşı karşıyayız ve tanıştık. Dolayısıyla buna göre bizim ne yapmamız lazım? Kendimize çekidüzen verip ona göre de yeni ekonomik düzenimizi, sistemimizi geliştirmemiz gerekiyor diyorum.

Ben tekrar kanunumuzun hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinize teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Şahin Tin, zamanı kısa kullandığın için özellikle teşekkür ediyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Rica ederim, çok sağ olun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kısası buysa.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bir saat konuşanlar oldu, ben beş dakika...

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Beni muhalefetin baskısından kurtardın.

Değerli arkadaşlar, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın söz talebi karşılanmıştır. Komisyonumuza gelip katkı sağlamak üzere iştirak eden milletvekillerimize söz vereceğiz.

İlk söz Turan Aydoğan'a ait.

Buyurun Sayın Aydoğan.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Turan Abi'den önce Ali Abi yok muydu?

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Buradaki sıralama bu şekilde.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Aldı elinden gördün mü?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Arkadaşlar, adaleti başka yerde sağlayın, biz hallettik o işi.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Adalet tecelli edecek.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii, tabii.

Ben konuşmamı 3 başlık altında tamamlayacağım, oraya dikkatinizi çekeyim. Bu başlıklar; bir, Anayasa'ya uygunluk meselesi. İki, hukuk devleti meselesi. Üç, kamu yararı. Bu 3 başlık altında baktığımızda yasama faaliyetini nasıl yapacağımızı, ne şekilde sonuçlandıracağımızı çok daha iyi değerlendirmemiz mümkün.

Şimdi, Anayasa'ya uygunluk meselesiyle alakalı birkaç maddenin ihlali söz konusu buradaki çalışmada, özellikle 1'inci maddede ama Kadim Durmaz Vekilimizin dile getirmiş olduğu içtiğimiz ant bu işin mihenk noktası. Bakın, içerisinde “hukukun üstünlüğü, demokratik devlet, herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerden yararlanması, Anayasa'ya sadakat” diye başlıklar var. Bu yaptığımız yasama faaliyetiyle bunların hiçbirini göz önüne almadan bir faaliyet yapmaya çalışıyoruz. Sonundaki ifadeyi de size hatırlatırım: “Namusum ve şerefim üzerine ant içerim.” diyor. Bu ant hukuk önünde ancak Yüce Divanlık olduğumuz zaman yaptırma neden olabilecek bir ant olmakla beraber kamu önünde, toplum önünde güven müessesesi olarak anlam taşıyan bir anttır. Nasıl ki az önce ekonomiye güvenden bahsederken, kurumlara güvenden bahsederken aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisine de bu ant kapsamında bir güven müessesesinin oluşması lazım. Shakespeare'in çok müthiş bir lafı var. Bizim Parti Sözcümüz Sayın Faik Öztrak ekonomide dikiş tutturamamayı anlatırken özellikle o söz üzerinden anlatıyor. Ben yasama organının itibarı açısından da o sözü hatırlatacağım: “Güven ruh gibidir, terk ettiği bedene bir daha geri dönmez.”

Bu torba yasalarla beraber aslında Türkiye Büyük Millet Meclisini olağanüstü aşmış hâle getirdiniz. Kusura bakmayın, bu ifadenin dışında daha başka bir ifadeyle anlatabilme şansım yok. Sokağa çıktığımız zaman yürütmenin içerisinde olmayan, bu anlamda yürütmenin sorumluluğunu taşımayan Türkiye Büyük Millet Meclisini milletin önüne atıyorsunuz, tüm sorumluluğu taşıyan Külliye'yi, sarayı göz ardı ettirerek bir yol yürünmesine neden oluyorsunuz. Aslında sarayın baskısı altında bir yasama faaliyetini de burada bize dayatıyorsunuz. Özgür iradesini burada dile getirmeye çalışan parlamenterleri de “Ya, konuşunlar geçsinler, biz bildiğimizi yapalım.” diye bir yapının içerisinde tutuyorsunuz.

Bir, bu Mecliste çoğunluğu sağladığımız andan itibaren bu Meclis kötü de olsa bu Anayasa'ya uygun davranmayı öğrenecek. İki, bu Meclis şahsiyetli bir Meclis olduğunu tekrar hatırlayacak. Üç, bu Meclis Anayasa'ya uygunlukla beraber bütün faaliyetlerinde kamu yararını gözetecek. Birazdan

onun ne demek olduğunu anlatacağım. Dört, hukuk devleti ilkesinden asla ayrılmayacak. Burada asgari ücretti, suydu, buydu, günlük birtakım konuları da konuşuyoruz. İşte stok meselesi. Ya, siz patatesten, soğandan terörist imal etmiş bir siyasi gelenekten geliyorsunuz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Araba stoğu da yapılıyor burada.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Stokçuluk değil, insanlar bir gün önce aldığını bir gün sonra satıyor daha sonra aynısını yerine koyamıyor; böyle bir ekonomik düzen yarattınız. Buradan da bir suç iklimi yaratmaya çalışıyorsunuz. Ya, önce bir direksiyona hâkim olmanız gerekir. İşte orada da az önce söylediğim güven müessesesi gerekiyor. Ekonomiyle ilgili öyle büyük büyük laflar etmenize gerek yok. Önce size güvenilecek. Size güvenilmediği zaman Türk lirası da yerlerde sürünür, ticari hayata da egemen olamazsınız. Üstüne baskı yapmaya kalktığımız, ticari faaliyette bulunan vatandaşın size direnme hakkı oluşur. Çünkü siz anayasal olarak doğru işler yapmıyorsunuz. Anayasa'yı bir zırh gibi kullanarak, dolanarak yeri geldiğinde vatandaşı, tüccarı, sanayiciyi, işçiyi, esnafı, çiftçiyi, tamamını baskı altına alan bir rejime doğru hızla gidiyorsunuz. Buradan bir şey çıkmaz. Gelin, akıl birliği yapalım. Buradan bir dönelim. Buradan bir çıkalım. Hatırlayalım bu Anayasa'da neler söylediğimizi. Bu Anayasa'nın giriş bölümünde hukuka dayalıktan bahsediyor, hürriyetçi demokrasiden bahsediyor, teşebbüs hürriyeti dâhil birçok şeyden bahsediyor. Az önce bir milletvekili arkadaşım bu yaptığınızı serbest piyasa ekonomisinin bir lütfu gibi tanımlamaya kalktı. Bizim de burada karşı durmaya çalıştığımız şeyi bir devletçi mesele gibi anlatmaya çalıştı, ağır devletçilik gibi anlattı. Hayır, değil işte. Siz kamu yararıyla devletin mülkiyetini karıştırıyorsunuz. Kamu yararı toplumun refahına ilişkin bir şeydir. Bakın, bu söylediğimiz kavramlar antik Roma'dan geliyor. Sevgili meslektaşlarım, bilgiçlik olarak saymayın, ne olursunuz, hukuk eğitimi alan arkadaşlarımız bunu başlangıçta öğrenirler. Antik Roma'da mülkiyetin üç ayrı tipi vardır. Bir, özel mülkiyet vardır. İki, devlet mülkiyeti vardır. Üç, kamu mülkiyeti vardır. "Res communis" denilen kamu mülkiyeti halkın ve toplumun refahı ve yararadır. Şimdi, bu gördüğünüz, küçümsediğiniz, yok saydığınız, sürekli ihlal ettiğiniz Anayasa'nın bana göre de çok değiştirilecek yanı var -her yerde söylüyorum- ve değiştireceğiz de. Ama içinde o hukuk devletinin içine işlemiş, yargı kararlarının içine işlemiş, Anayasa Mahkemesi kararlarının içine işlemiş, sizin görmezden geldiğiniz kamu yararı meselesi var. O kamu yararını siz görmezden geldiğiniz zaman, ben burada bu yasayı çıkarırken hangi kamu yararıyla bu yasayı çıkardığınızı milletin bana yetki verdiği bir milletvekili olarak size sormak zorundayım. Bir: Bu çıkardığınız yasa, 1'inci maddesinden bahsediyorum, diğerleriyle ilgili arkadaşlar zaten yeterince buna yönelik eleştiriler yapıyorlar ama 1'inci maddesi bir kapitülasyon mantığına dönmeye başladı; artık özelleştirmeden çıktı. Özelleştirme süreci bozularak uzun süreli neredeyse mülkiyet edinme hâline getirilir hâle geldi. Anayasa'nın 2'nci maddesine açıkça aykırı, hukuk devleti ilkesine aykırı. "Niye aykırı?" diyeceksiniz, didik didik ettiğimiz zaman sizin önünüze başka şeyler koyabilirim ben. Burada, yaptığımız ihaleyi yeni şartlara uyarladığımız andan itibaren bilinirlik ve öngörülebilirliği öldürmüş oluyorsunuz. Sizin ihale yaptığınız tarihte o ihaleye dâhil olacak insanların önüne koymuş olduğunuz ihale koşulları yok. Vatandaş sizin ihale şartnamenize bakıyor, sizinle bir masaya oturuyor. Siz daha sonra o ihaleyi esas alarak, o ihaleyi almış olan insanlarla, yeni şartlarla süre uzatarak yeni bir ihale yapmaya kalkıyorsunuz; işte hukuk devletine uygun bir iş yapmıyorsunuz. Bilinirliği ve öngörülebilirliğini öldürüyorsunuz.

İki: Anayasa'nın 48'inci maddesinde var olan teşebbüs hürriyetini öldürüyorsunuz sevgili meslektaşım, serbest ekonomiden bahseden meslektaşım. O şartlarda ihaleye girebilecek olan kişiler, o anlık şartlar itibarıyla bakıyorlar, siz onları eledikten sonra elinizde kalana, kimse o kaymaklı kadayıftan yararlanacak... Arkadaşlarımız, tabii, firma isimleri vermekten çekiniyorlar ama belli firmalar bunlar. Süresini uzattığınız firmalar gizli değil, ticari sır değil. Yani, Singapur-Akfen grubundan tutun, Limaka kadar balılı ihalelerinizi alan şirketler bunların içerisinde. Onları tek başına değerlendirir hâle

geliyorsunuz. Teşebbüs hürriyetini, o övündüğünüz şeyi öldürüyorsunuz sevgili meslektaşım. Onu biz burada savunuyoruz işte, sizin söylediğiniz özgürlüğü burada biz savunuyoruz çünkü anayasal bir hak. Eğer siz hukuka uygun davranmazsanız, Anayasa'ya uygun davranmazsanız bu ekonomiye daha çok büyük ağırlıklar askılayacaksınız. Karşı çıkmaya çalıştığımız budur, sizin yönetiminize güvenmiyoruz ama daha büyük tahribatlar vermemeniz için sizi uyarıyoruz, engellemeye çalışıyoruz; önümüzde, daha ileriki tarihlerde, daha büyük yükler çıkmasın diye bir milletvekili sorumluluğu, bir parti sorumluluğu içerisinde sizi uyarıyoruz. Bu küçümsediğiniz şeyler çok kıymetli şeyler.

Anayasa'nın 48'inci maddesine aykırı iş yapıyorsunuz, oradaki özgürlüğü öldürüyorsunuz, teşebbüs hürriyetini öldürüyorsunuz. Aynı zamanda Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesine de aykırı davranıyorsunuz. Siz, o ihalede elediğiniz insanların yerine, tuttuğunuz insanlar ile diğerleri arasında eşit olmayan bir ilişki yarattınız şimdi. Adaletli değilsiniz, hiç adaletli değilsiniz. Hukuk devletinin ana kavramlarından bir tanesi yönetimde hukuka bağlılık; yönetiminiz hukuka bağlı değil. Sabah kalkıyor, bir şey söylüyor, kural diye ortaya sürüyor, hepiniz arkasına dalıp gidiyorsunuz. İçinizde hukukçular var, hiçbirinin bunlara inandığını düşünmüyorum. Okul arkadaşlarım var, çok kaliteli hukukçular var partinizin içerisinde, onları vicdanlarıyla baş başa bırakıyorum. Bildikleri hâlde dilsiz kahyorlar; o, onların sorunu, onlara çağrı yapıyorum önce, onlar önce hukuka uymasını sağlamak zorundalar sarayın.

Hukuk düzeni içerisinde davranamıyorsunuz, işte saydık size bakın kaç madde, daha devamını sayacağım ben bunların. Artı, adaletli olamıyorsunuz, bunların üçü hukuk devletinin özelliği. Adaletli değilsiniz. Elediniz, gönderdiniz adamları, kalanlarla beraber yeni bir şart ortaya koyuyorsunuz ve yine başkalarını eleyerek koyuyorsunuz; o uzattığımız sürelerle alakalı, başkalarını eleyerek bunları ortaya koyuyorsunuz. Yargı kararını dolanıyorsunuz. 2009 yılında ve 2015 yılında Anayasa Mahkemesi yasama faaliyetlerinin açıkça kamu yararına olacağına dair nal gibi kararlar koydu önümüze. Anlatırsanız buradaki kamu yararını ya. Süresi bittiğinde başkalarının ihaleye girmesini engelleyerek hangi kamu yararını sağlamaya çalışıyorsunuz? Daha önce ayrıcalıklı bir yapı yaratarak kamuya hangi faydayı sağlamaya çalışıyorsunuz? Bakın, ben sizin ufkunuzu açayım, kamuya ne kadar zarar verdiğinizi bugün itibarıyla da düşünmeyin.

Biz güvene dayalı bir hukuk sistemini sizden sonra inşallah kuracağız, o Allah'ın emri, orada hiç tartışılacak bir alan söz konusu değil ama iki şeyi daha yapacağız, çok kıymetli iki şey daha yapacağız. Bir, Orta Doğu barış ve iş birliği teşkilatını kuracağız, bu havza barış içerisinde olacak. Aklınızın, hayalinizin almayacağı kadar ticaretin gelişeceği bir havza olacak. Komşularımızla dostluk ilişkileri içerisinde ta Uzak Asya'ya, Orta Asya'ya, her yere ulaşabilecek; Türkiye'yi bir lojistik üssüne çevireceğiz. Onu da 2015 yılında tarif ettiğimiz "Merkez Türkiye Projesi"ni, işte o barış havzası içerisinde daha sağlıklı yaparak bugün yarattığımız katma değerın 10 katını yaratacağız, 20 katını yaratacağız, aklınız hayalinizin almadığı kadar bu limanlarımız değerli olacak; zaten değerli. Dünyada navlun ve ticaret bir şekilde olağanüstü para ederken siz bizim limanlarımızı, peşeş ifadesini kullanmak istemiyorum, yüce Meclisin çatısı altındaki insanlara yakıştıramıyorum ama izan dışı bir yöntemle beraber, süre uzatarak, birilerinin himayesine vermeye çalışıyorsunuz, modern bir kapitülasyon yaratıyorsunuz. Bunu hukuk devleti içerisinde anlatabilme, açıklayabilme şansınız yoktur. Ben buradayım, çıksın bir arkadaşımızı öyle üç tane yatırımdan bahsederek değil, Türkiye'nin önümüzdeki yüz yılının nasıl bir şekilde geçeceğini anlatsın. Çoluğumuzun çocuğumuzun hakkını kapitülasyonlar şeklinde veren bir sistemle beraber hangi serbest piyasa ekonomisini sağladığını burada anlatsın, biz de dinleyelim. Eğer cevap vermeye değer bulacaksak da münakaşa edelim, birbirimizi ikna edelim.

Şimdi, Anayasa'ya aykırılıklar devam ediyor, burada bitmiyor. Anayasa'nın 138'inci maddesi... Az önce Anayasa Mahkemesi kararından bahsettim, kamu yararı gerekir dedim, kamu yararının ne olduğunu anlattım, bu Anayasa'nın ve birçok Anayasa'nın ruhunun bunlar olduğunu da söyledim. Anayasa'nın 138'inci maddesi, Anayasa Mahkemesi kararları bu topluluğu bağlar iken, bu topluluk kararı dolanıyor. Siz bize Anayasa'yı ihlal ettiriyorsunuz burada, yokuz... Siz ihlallere alışmış olabilirsiniz ama biz yokuz. Bizim baktığımız yer kamunun yararı, bizim baktığımız yer hukuk devleti, bizim baktığımız yer adaletli düzen, bizim baktığımız yer mahkeme kararlarına saygılı olmak ve mahkemeleri saygın kılmak. Sizin başka bir sorunuz varsa rejimle onu tarif edersiniz ama burası dediğim dedik, çaldığım düdüğ bir yer değildir, kendisini bağlayan kurullarla bağlı bir yerdir. O yüzden bu yasama faaliyeti olağanüstü büyük ağırlıklar üzerimize taşır hâle gelmiş durumda. Aynı zamanda Anayasa'nın 43'üncü maddesine, 47'nci maddesine de aykırılıklar taşıyan bir yasama faaliyetini yaptırıyorsunuz bize. 43'üncü maddesinde kıyılar, göller dâhil olmak üzere, akarsular ve denizlerin şeritlerinin tamamının ancak kamu yararı esas alınarak başka türlü kullanılabileceğini tarifliyor.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Kendimi stajyer avukat hissettim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ne hissettiniz?

HACI ÖZKAN (Mersin) – Stajyer avukat gibi hissettim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ee, alın benden biraz ders, stajınızı tamamlayın.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Biliyoruz...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Alın, alın...

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sormasınlar, cevap almasınlar; saygı duysunlar. Bilmedikleri konuya saygı duyacaklar.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Siz Komisyona hitap edin Sayın Vekilim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 43'üncü maddesinde açıkça oradaki kamu yararı da ihlal edilir vaziyette. Kime soruyorsunuz bunları ya, önünüze gelene bu milletin toprağını taşıyı böyle "Alın, size verdim..." Ne iradesi bu ya? Kimi temsil ediyorsunuz? Kimin çıkarlarına yasa yapıyorsunuz burada? Yasa yapmak kamu çıkarının ötesine geçiyor ise tarifinin yapılması lazım.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ya, bu sizin görüşünüz. Biz...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Benim görüşüm evet, müsaade edin. Anayasa'nın 47'nci maddesi... Size Anayasa okuyorum sabahtan beri.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Böyle bir üslup olmaz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Anayasa'nın 47'nci maddesinde de kamuya ait teşebbüslerin ve devletin mallarının bu şekilde bir muameleye tabi tutulmasının, usullerinin kanunla...

(Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Bir saniye...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bölmeyin.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Vekilim, bir saniye, bir uyarı yapmak zorundayım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İncicamımı bozuyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Değerli arkadaşlar, lütfen.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ayar vermeye gerek yok, görüşünüzü söylersiniz..

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dinleyeceksiniz, tahammüllü olacaksınız. Size kamu yararını öğreteceğiz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Burası ayar yeri değil...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ayar yeri. Siz yeterince...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Böyle bir üslup yok.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Bir saniye...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben sizi dinliyorum.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Aydoğan, konuyu bağlamından kopartarak...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hukuk anlatıyorum, Anayasa hükümlerini anlatıyorum.

(Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Bir saniye, bir uyarı yapmak zorundayım Sayın Aydoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Buyurun, uyarınızı da yapın arkadaşlara...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Böyle bir üslup yok, her şeyin bir usulü var.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Konuyu bağlamından kopartarak...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hukukçularınızı getirin, bağlamı onlarla tartışalım.

(Gürültüler)

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Kardeşim, böyle bir şey yok. Her şeyin bir usulü var.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Bize burada talimat verme durumunda değil hiç kimse.

(Gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Müsaade ederseniz konuşmamı tamamlayayım, tahammüllü olun.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Arkadaşlar, bir saniye lütfen.

Sayın Aydoğan, lütfen konuşmanızı bağlar mısınız?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bağlayacağım birazdan.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Bir de Komisyona hitap edin lütfen.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kanun yapmayı anlatıyor!

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Böyle bir şey var mı? Biz de aynı şey için buradayız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Anayasa'nın 47'nci maddesi...

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Dinleyeceksiniz!

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Aydoğan, bitirelim lütfen.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – “Dinleyeceksiniz” deme şekliniz bile yanlış, siz de dinleyeceksiniz o zaman.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hukuka uygun olacak, hukuk konuşuluyor burada.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Kardeşim, bir şeyi söylemenin bir yolu yordamı vardır, o yordam çerçevesinde konuşursunuz.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Arkadaşlar, sizi sükûnete davet ediyorum lütfen...

Toparlar mısınız Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sözlerimi tamamlayabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tahammüllü olsun arkadaşlar. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Usulünde konuşursanız tahammül gösteririz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – ...usul ayarı vermeyin!

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Siz de bize ayar vermeyin, siz de bize ayar vermeyin!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben hukukçuyum, anlatıyorum.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Veremezsiniz yani öyle bir hakkınız yok.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Veriyorum kardeşim!

Anayasa'nın 47'nci maddesi...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Biz de size veririz o zaman.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Aydoğan, konuyla ilgili konuşun.

Bitirin, bağlayın sözlerinizi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim, sözlerimi tamamlayacağım, öyle bitirin, mitirin yok.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Hayır, sözlerinizi bağlayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Anayasa'nın 47'nci maddesi...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Konuşma tarzında ve üslubunda problem var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Anayasa'nın 47'nci maddesi bu düzenlemelerin kanunla yapılacağını...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Burada birbirimize hakaret edeceksek iş çıkırından çıkar. Biz de sizin yaptığınızın âlâsını yaparız, hiç merak etmeyin!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz benim yerime konuşursanız vereyim sözü.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Ne yapacaksınız?

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Yaparız efendim, ölçüyü kaçırsanız âlâsını yaparız!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz milleti tehdit edemezsiniz!

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Siz de bizi tehdit edemezsiniz!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kimse kimseyi edemez, hukuka davet ediyor herkesi!

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Aydoğan, toparlar mısınız, lütfen toparlar mısınız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim, bir müsaade etsinler...

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Ama tamam da siz de konuyu bağlamından saptırmayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Susturur musunuz?

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Sezal, lütfen...

Arkadaşlar, bakınız...

Değerli arkadaşlar, lütfen sükûneti muhafaza edelim ve neticeyi alalım.

Buyurun Sayın Aydoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Anayasa'nın 47'nci maddesi bu tarz işlemlerin nasıl yapılacağını anlatırken kanuna uygunluktan bahsediyor.

Şimdi, burada, benim yerime hukukçu kesilen arkadaşlarımız “kanun” deyince sanıyorum bu yaptığımız kanunları anlarlar. Sadece bu değil işte o kanuna uygunluk; bu Anayasa da bir kanun, bu Anayasa da baş kanun. “Önce buna uygun olacak.” diyor yani yaptığımız işlemlerle alakalı, “kanuna uygunluk” dediği bunlar. Şimdi, bütün bunları yok sayarak burada kanun yapmaya çalışıyorsunuz, Allah yolunuzu açık etsin ama bizim memleket gibi bir derdimiz var, sizinle aynı yerden bakmıyoruz, memleketimiz çok kıymetli, gelecekte şahlanacağını biliyoruz, nasıl şahlandıracığımızı anlattık. Güvene dayalı bir iktidarla beraber, “Merkez Türkiye Projesi”yle beraber bu limanların nasıl kıymetli olacağını anlattık.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Aydoğan, onu seçmeninize anlatırsınız, Komisyona anlatın lütfen.

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Burası Genel Kurul değil Sayın Vekil, burada siyaset yapamazsınız, burası Komisyon. Hepimiz siyaset yapabildiğimiz için buradayız, burada siyaset yapmayın!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, izin verirseniz, sözlerimi bağlayayım, vermezseniz o sizin utancımız olsun.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Lütfen...

Ya, Sayın Aydoğan, bize nasıl davranacağımıza ilişkin telinde bulanamazsınız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin getirdiğiniz ekonomi şu, getirdiğiniz ekonomi, sabahtan beri övündüğünüz...

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Misafirsiniz, lütfen gündemle ilgili konuşun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ya, arkadaş ne istiyorsun daha, kötü yönetiyorsak...

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Fuat Bey, bir saniye...

Fuat Bey, izin verin lütfen.

Turan Bey, bağlar mısınız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bağlamayacağım, susacaklar, öyle bağlayacağım.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Ya, siz nasıl konuşuyorsunuz! Siz nasıl konuşuyorsunuz kardeşim, “susacaklar” ne demek ya!

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Ben de sesinizi kesiyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kesemezsiniz! Ben bitireceğim sözümü, bu ayıp sizindir, yazıklar olsun!

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Bu sizin ayıbınız, “susacaklar” ne demek, kimi susturuyorsunuz siz ya?



OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Kesiyorum sesinizi, burada nasıl davranacağıma, yöneteceğime ilişkin siz karar veremezsiniz.

Sayın Alpay Antmen, Utku Çakıözer’in söz sırası sizde...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yazıklar olsun, bir milletvekilinin sesini kesecek kadar tahammülsüzsünüz! Tek bir hakaret olmadan sesi kesiyorsunuz!

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Kardeşim, üslubunuza dikkat edeceksiniz ister vekil olun, ister olmayın burası Dingo’nun ahırı değil!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz hakaret etmeyen bir milletvekiline tahammül edemeyecek bir Komisyonsunuz, yazıklar olsun!

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Size yazıklar olsun, bu Komisyona saygısızlık yapamazsınız, bu Komisyona saygısızlık yaptırmam, saygısızlık yapamazsınız bu Komisyona.

Sayın Alpay Antmen, buyurun. (Gürültüler)

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Üslubunuzdan dolayı size yazıklar olsun!

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Lütfen sayın milletvekilleri...

Sayın Sezal, lütfen...

Sayın Antmen...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hukuk içerisinde size anlattım, saygısız tek kelime varsa bunun hesabını vereceğim.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Neyi vereceksin?

Tutanakları alıp bir daha bakarsınız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Getir, ağzına sokalım herkesin!

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Neyi ağzına sokuyorsun ya, nasıl konuşuyorsun ya, doğru konuşacaksın, haddini bileceksin!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sen doğru konuşacaksın!

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Elini kolunu kaldırma, adamın canını sıkma, vekilsen vekilsin, üslubunla hareket edeceksin. Böyle bir terbiyesizlik yok, izin vermeyiz efendim, burası milletin Meclisi, izin vermeyiz, haddini bileceksin! Sen vekilsen biz de vekiliz!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, tek kelime hakaret varsa hesabını vereceğim; çıkartın, yoksa yedireceğim.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Neyi yediriyorsun, kime neyi yediriyorsun ya, ben sana yediririm şimdi!

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Değerli arkadaşlar, bakınız...

Siz Komisyona ayar veremezsiniz, verdirmem burada. (Gürültüler)

Evet, arkadaşlar, on beş dakika ara veriyorum.

**Kapanma Saati: 18.55**

**İKİNCİ OTURUM****Açılma Saati: 19.07****BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)****BAŞKAN VEKİLİ: Fahri ÇAKIR (Düzce)****SÖZCÜ: Ahmet ÇOLAKOĞLU (Zonguldak)****KÂTİP: İffet POLAT (İstanbul)**

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 19’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam ediyoruz, söz sırası Alpay Antmen’de.

Sayın Alpay Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Arkadaşlar, burada, hepimiz belki farklı bakış açılarından, pencerenin farklı yönlerinden bakıyoruz ama her birimizin baktığı yer milletimizin, halkımızın yararı olmalı. Fikrimiz tabii ki ayrı olacak ama amacımız tek. O yüzden birbirimizi kırmak yerine birbirimizi anlamamız lazım. Üslup hatalarımız olabilir, birbirimize kızabiliriz ama bu, ülkemizin ve vatandaşlarımızın, yurttaşlarımızın çıkarını hep birlikte düşünmeyeceğiz anlamına gelmemeli. Haddimi aşmamak için, eğer açıtıysam da kusura bakmayın, uzatmayayım çok da...

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli Komisyon üyeleri ve saygıdeğer bürokratlar; burada, ben, bir hukukçu olarak -tabii, şu an herkesin belki de insicamı bozuldu, biraz daha sakince tartışmalara devam etmek gerekiyor- neden bu kanundaki bazı maddelere karşı söylem geliştirdiğimizi veya karşı olduğumuzu anlatmak istiyorum. Teknik olarak burası Sanayi ve Ticaret Komisyonu, burası tabii ki bir Anayasa Komisyonu ve Adalet Komisyonu değil. Ama kanun yapılırken mutlaka kanunların öncelikle Anayasa’ya uygun olmasını bekliyoruz. Ben 1’inci maddenin, Anayasa’daki şirketlerle ilgili veya bir ihaleye gireceklerle ilgili anayasal eşitlik ilkesine aykırı olduğunu söylemek istiyorum. Bu madde, bu şekilde Anayasa’ya aykırı.

Benim seçim bölgem Mersin. Mersin iliyle ilgili bir şey söylemek istiyorum. Mersin Limanı, 1960’larda yapılan, Türkiye’nin dışa açılan en güzel limanlarından biri ve bu liman, derinliği anlamında da Türkiye’nin en büyük konteyner limanı olabilecek bir liman. Değerli milletvekilleri, Mersin’de, şu an MIP tarafından işletilen limanın hemen doğusunda, daha önce projelendirilmiş, yapımı düşünülen ve gerçekten Türkiye’ye büyük bir katkısı olacak bir konteyner aktarma limanı projesi var. Bunun bir an önce yapılması gerekiyor. Biz, burada, Mersin Limanı’nın anlaşması otuz altı yıllık -yirmi üç yıl kalmış galiba- on üç yıl daha eklemek için bir kanun çıkartmayalım. Daha çok yatırım yapılması için özel sektör de olabilir, kamu-özel iş birliği de olabilir; bu yatırımlara yol açalım, yer açalım. Buradan daha da çok gelir elde edilir ve Türkiye’ye kalıcı eserler olabilir. Ayrıca, Mersin’den örnek vermeye devam edeceğim, Mersin Limanı’nın doğusundaki konteyner aktarma limanı yapılmadıkça bu elleçleme fiyatları da artacak; rekabeti de engellemiş oluyoruz. Madde 1, bana göre, Anayasa’ya aykırı, rekabeti engelliyor ve daha önce ihaleye giren insanların haklarını da çiğneyecek.

Kısaca, 5'inci madde... Bakın, 5'inci maddede, kamu mallarının daha önce özelleştirilen şirketlere devri söz konusu. Burada kamu zararı doğacak. Bu malların kamuda kalması, eğer özelleştirilecek ise bir bedel karşılığı özelleştirilmesi gerekiyor. Biz onları şirketlere verdiğimiz zaman hiçbir bedel ödenmeden, bunlar belki daha sonra özelleştirilecek şirketlerin aktiflerine geçecek herhangi bir para verilmeden. Buna dikkatinizi çekmek istiyorum.

Son olarak da 6'nıncı madde... Benim ailem Mersin'de yüz yıldır ticaretle uğraşan bir aile, ticaret hukukçusuyum. Madde 6 zaten daha önceden olan para cezalarını artırıyor. Ama eğer biz Türkiye'de gerçekten stokçuluğu engellemek istiyorsak... Türk Ceza Kanunu'nun 240'ıncı maddesi var; 240'ıncı maddede kamu için acil ihtiyaç maddelerinin stoklanmasından bahsediliyor. Biz, bu, 6'nıncı maddenin o ceza hükümlerini getirirken 18 maddeyi değiştiriyoruz. Böyle bir açılım yapmamızda yarar var. Eğer gerçekten ciddi olarak arabada stokçuluk yapılıyorsa, belli mallarda stokçuluk yapılıyorsa, bunları da engellemek için, Türk Ceza Kanunu'nun 240'ıncı maddesindeki suçun maddi unsurlarındaki unsuru getirip burada uygulamanın yararlı ve objektif olacağı kanısındayım.

Hepimizin amacı ülkemize hizmet etmek ise, biz burada özel şirketlerden daha çok halkımızı ve halkımızın çıkarlarını düşünelim diyorum.

Sayın Başkan, söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Sayın Komisyona da çalışmalarını için başarılar diliyorum.

**BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ** – Sayın Antmen, hem üslubunuz hem de zamana riayetiniz nedeniyle gerçekten biz teşekkür ediyoruz.

Bu Komisyonun, gerçekten, yerleşik geleneği tamamen bu değerli arkadaşlar. Sizlerden istirhamım, lütfen, konuyla ilgili, teklifle ilgili konuşalım ve teknik komisyonları bu anlamda bir... Hepimiz siyasetçiyiz, politika yapacağız ama buranın teknik olarak kalmasını ve gerçekten üretime devam etmemizi sağlama konusunda bize destek verin, sizlerden istirhamım o.

Şimdi, söz sırası Sayın Ali Şeker'de, buyurun.

**ALİ ŞEKER** (İstanbul) – Şimdi, beş gün önce ben bu Komisyona geldiğimde, torba yasa tekliflerinin ne kadar kötü bir şey olduğunu, işte, bu teklifler konuşulurken bir bütünlük içerisinde konuşulması gerektiğini ifade etmiştim arkadaşlar. Zannediyorum yine aynı, Komisyona geldi, 5 benzemez kanun teklifi, burada bugün konuşuluyor.

Geçen, bu yasa teklifinden, Genel Kurulda kabul edildiği hâlde, sağlıkçıların haklarını iyileştiren maddelerin çıkartılmasını burada kabul etmişsiniz, orada oy birliğiyle kabul edileni burada çıkartmıştınız. Orada limanlarla ilgili düzenleme çıkarılmıştı, burada şimdi ekliyorsunuz. Yani bu açıdan da Komisyonunuz tarihe geçmiş oluyor. Bunu not etmek istiyorum.

Kırk dokuz yıla uzatıyorsunuz.

**BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ** – Tutanaklara da geçiyor bu arada, onu unutma.

**ALİ ŞEKER** (İstanbul) – Tabii ki. Yani tutanaklara geçtiği için zaten tarihe geçiyor, yoksa hafızalarda çok kalmıyor, hemen unutuluyor çünkü.

Burada, limanlarla ilgili, biliyorsunuz, daha önceden... İşte, Antalya, Hopa, Galataport, Çeşme, Marmaris Limanı, Trabzon, Samsun, Tekirdağ, Rize, Giresun, Sinop, Kemerköy, Dikili Limanlarının süresi daha dolmamış ve biz bunları kırk dokuz yıllığına yine bu işleticilere veriyoruz. Burada, bir kere, rekabet oluşmuyor, burada bir kamu yararı yok. Burada, verdiğimiz bu limanlar... Normalde bir emlak nasıl değerlendirilir? Yirmi-yirmi beş yılda kendini amorti edecek diye değerlendirilir bir emlak bile. Burada, eğer devletin arsası üzerine yapılıyorsa bu, kendini amorti etme süresi on-on iki yıldır.

Biz kırk dokuz yıllığına çıkartıyoruz, 4 katı bir süre o kişilerin emrinde olmasına müsaade ediyoruz. Biz çocuklarımıza değil, torunlarımıza da olan borçlarımızı ödemiş oluyoruz, torunlarımızın adına yetki kullanıyoruz, aşkın süreli bir yetki kullanımı, bu bir kere Anayasa'ya aykırı. Süreler belirlidir hükümetler için ve o süreler içerisinde bu yetkileri kullanmaları gerekir, gelecek kuşakların, gelecek nesillerin hakkını kullanmak değil.

Şimdi, burada, bu teklifle ilgili olarak, biliyorsunuz... Anayasa'ya zaten külliyen aykırı bu, ipotek altına alıyor çünkü; gelirleri de ipotek altına alıyor, oradaki bütün tasarrufları da ipotek altına alıyor bu düzenleme. Ben buna daha öncesinde “yandaşa kapitülasyonlar” diyordum. Kamu-özel iş birliği ihalelerinde, biliyorsunuz, yirmi beş yıl boyunca bizim vergilerimiz kullanılıyordu. Burada bir aşama daha kaydedildi, elli yıla dayandırılıyorsunuz bu süreci. Bu, Türkiye açısından büyük sıkıntı.

Dönemimiz öyle bir dönem ki navlun giderleri arttı diye Çin ithalat yapamaz, ihracat yapamaz hâle geldi, işte, orada yeniden düzenlemeler yapılıyor. Bizim, Türkiye’de, bu süreçte, çok aşırı fiyatlandırma nedeniyle İstanbul Havalimanı’nda, biliyorsunuz, yerli uçak şirketlerimiz iflas etti. Yani oradaki o bedelleri karşılayamadılar, dünya kadar çalışanı da işsiz kaldı. Biz, bu yaptığımız düzenlemelerle oradaki limanları tekellerin eline bırakıyoruz ve bu ülkede üretilen ürünleri, malları -işte, Çanakkale’de domates nasıl elinde kaldıysa, tarlada kaldıysa- ihraç edeceksek, bir kere, paralı yollardan geçecek, paralı köprülerden geçecek, oradan bir fiyat alıyor. Zaten mazotun, gübrenin, tohumun fiyatları ortada. Bir de bunun üzerine, biz, o limanları belli tekellerin eline bırakarak oradan da ihraç edilemez hâle getireceğiz, oradaki o yükleri de üzerine koyup ihraç etmek durumunda kalacağız, üreticinin sırtına büyük daha bindirmiş olacağız. Bu da doğru bir yaklaşım değil. Bunun hele elli yıllık bir süreyle bunların eline bırakılması hiç de doğru değil. Bizim, halkın, üreticinin daha kolay pazarlayabilmesi için uğraşmamız lazım.

Bir başka madde de bu cezalarla ilgili. TEKEL bayilerine 320 bin liraya kadar ceza kesiyorsunuz, bir TEKEL bayisine, TEKEL büfesine yani 100 bin lira bile sermayesi olmayan bir TEKEL büfesine. Ama binlerce şubesi olan bir firmaya “2 milyon liraya kadar ceza keseceğiz.” diye bir şey getiriyorsunuz buraya. 5-6 tane TEKEL bayisine keseceğiniz cezayı binlerce şubesi olan firmalara keserek stokun önüne geçeceğinizi ifade ediyorsunuz. Bu, doğru bir yaklaşım değil; bu, hakkaniyete uygun bir durum da değil. Bizim, stoklama ile depolamayı mutlaka ayırmamız lazım. Bu süreçte, insanlar “Acaba stoklamaya mı sokulacağız?” diye depoladıkları ve üretim için ihtiyaçları olan bazı malları da almaktan imtina edecekler belki, üretimde de çok ciddi aksamalara yol açacak. Bu açıdan da bunun mutlaka değerlendirilmesi lazım.

Şimdi, LPG tesislerinde diyorsunuz ki: “Başka yerlerde de depolanabilecek. İşte, sadece üreticiler değil, diğer kullanıcılar da bunları belli yerlerde depolayabilecek.” Ben LPG tesisinde iş yeri hekimliği yapmış birisi olarak şunu ifade etmek istiyorum: Çok ciddi, çok büyük tehlike barındıran tesisler bunlar. Depolama o bölgeye çok ciddi bir tehdit oluşturur ve oradaki bir patlama, bulunduğu o bölgeyi yok eder. Onun için, bu konuda dikkatli olmak gerekiyor, bunu bu kadar rahat serbestleştirmemek gerekiyor diye düşünüyorum.

TEİAŞ ile TEDAŞ’a muafiyetler getiriyorsunuz. Hâlbuki elektrik dağıtım şirketlerini siz özelleştirdiniz. Sanayiciye, esnafa, işte “Güvence bedelini, teminat bedelini artır.” diye her gün tebligatlar gönderiyorlar bu firmalar. Bu firmaların işi gücü oradakilerin nakitlerini kendi hanelerine geçirmek oldu. Madem burası Sanayi Komisyonu, bu konuda da özen göstermek gerekiyor.

Bizim, burada çıkardığımız kanunların kamunun yararına olması gerekiyor her şeyden önce ama maalesef, buraya getirilen düzenlemelerde kamu yararı yok, sadece birilerinin garantisinin güvenceye alınması var. Bu komisyonun da görevi bu değil.

Bundan sonra da umuyorum ki -geçen hafta konuştuğunuz gibi- “Burada torba yasalarla ilgili düzenlemeler yapılmasın.” dediğiniz tutumunuzu tekrardan takınırsınız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, ben, sizin de üslubunuz ve zamana uyumunuz nedeniyle teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cengiz Bey, sizinle devam edelim, buyurun.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; öncelikle, burada, Komisyonunda görüşülen kanun teklifinin 8 maddelik kısmından 6 tanesi kanun maddesi, 2 tanesi de yürütme maddesi hepimizin bildiği gibi. Torba yasa teklifiyle, bu birbirine benzemez kanunların, komisyonlara, ihtisas komisyonlarına gelmesi gerçekten kabul edilir bir durum değil, bunu eleştirerek sözüme başlıyorum.

Burada, özellikle, tabii ki teklifim içerisinde kamu yararı bulunmayan maddeler var. Birincisi; bu limanların, şu anda özel şirketler tarafından işletilirken yani maç devam ederken, maçın kanunlarını değiştirerek, oynanan oyunun kurallarını değiştirmeye çalışıyoruz ama bu oyun değil arkadaşlar. Bakın, ülkemizde geçmiş dönemlerde insanların ömrü, yaş ortalamaları 60’tı. Biz yarım asra denk gelen bir sürede, bu değerleri birilerine -deyim yerindeyse- hibe ediyoruz yani bunun Türkçe açıklaması bu.

Şimdi, burada, şunu söylemek zorundayım: Değerli arkadaşlar, serbest piyasa ekonomisinden bahsediyoruz. Serbest piyasa ekonomisini etkileyen en önemli şeylerden biri de rekabet ortamının sağlanması. Burada, bugün, özellikle hem limanların buldukları bölgede rekabeti ortadan kaldırdığı -işçilikle alakalı, oradaki fiyatlarla, uygulamalarla alakalı- kısmı var hem de bu limanlar özelleştirilirken ihaleye çıkmış, şartnameler hazırlanmış, belirli süreler oluşturulmuş, konmuş ama -deyim yerindeyse- tam bu kuralların üstüne, Anayasa’ya da uymayan, kanunlara da uymayan şekilde getiriyorsunuz, kırk dokuz yıla çıkarıyorsunuz bu süreyi. Neye göre çıkarıyorsunuz? Burada -arkadaşlar kanun teklifinde çok güzel ifade etmişler aslında- diyor ki: “Limanların sosyoekonomik çerçevede Türkiye ekonomisine ve dış ticaretine katkısı dikkate alındığında, limanların herhangi bir zaman kaybı yaşamadan, küresel rekabet güçlerini korumaları için bugünden yatırımlar yaparak büyümeleri.” Değerli arkadaşlar, yatırım 1960 yılında Mersin Limanı’na yapılmış. Mersin Limanı, cayır cayır, ülkenin, bölgenin en büyük kapasiteli limanı. Ne yatırımı yapacak? Şehrin önünü kapatacak yeni rıhtım mı yatırım? Yoksa orada rekabet ortamını kaldırarak yerel ticareti yok eden, Mersin Limanı’nda, bütün özelleştirmelerden sonra lojistik sektörü işletmecisi, lojistikle uğraşan, faaliyet gösteren firmaların -deyim yerindeyse- limana girmesini bile ortadan kaldırıyor. Değerli arkadaşlar, Tacettin ağabey de söyledi, başka arkadaşlar da söyledi, konteyner fiyatları, taşımacılık fiyatları çok arttı. Mersin’deki mevcut liman işletmecisi lojistik sektörüne konteyner bile vermedi zaman zaman, kendisiyle rekabet edemesinler diye. Dolayısıyla, burada şunu söylemek istiyorum: Değerli arkadaşlar, biz, birilerine, ihalesiz, rekabet şansını ortadan kaldıracak şekilde bir işletmeyi kırk dokuz yıllığına işletme hakkını verecek kanuna “evet” dersek, ülkemizin kaynaklarına bir darbe vurmuş olacağız. Belki de gelecekte, katbekat fazlaya kiralanan yerlerden kamuya kaynak geleceksen, birilerinin cebine o kaynağı aktarmaya burada vesile olmuş olacağız. Bu konuda uyararak istiyorum.

Bir de Alpay arkadaşım bahsetti. Değerli arkadaşlar, hani “değerlendirme kuruluşları” diyorsunuz ya bu limanların fiyatlarını, ücretlerini değerlendirirken. Ülkemizde ve dünyada da deniz taşımacılığının aslında konteynerlerle yapılabilmesi bugün en revanşta olan taşıma şekli lojistiğin. Dolayısıyla bunu kabullenen bir zihniyet, ülkede TİHA diye bir kuruluşa bir araştırma yaptırarak, konteyner taşımacılığını artıracak limanların ülkemizde yapılabilmesi için bir proje hazırlatmış. Burada belki çoğunuz

biliyorsunuz ama özellikle Mersin ana konteyner aktarma limanı, Onuncu Kalkınma Planı'nda yer alan ama On Birinci Kalkınma Planı'ndan çıkarılan... Niye çıkarıldığını da burada size söyleyeyim. MIP ve ortağı PSA'yla -Mersin Limanını işleten- İskenderun Limanı'nı alan Limak'ın rekabetini ortadan kaldıracaklığı gerekçesiyle bu proje On Birinci Kalkınma Planı'ndan çıkarıldı. 16 milyon TEU arkadaşlar, 16 milyon. Biz, deniz taşımacılığını, lojistiği, ticareti arttıracaksak Mersin ana konteyner aktarma limanına yatırım yapılabilir arkadaşlar, yatırım budur. Bize, burada "Yatırım yapılıyor." diye mevcut liman işletmecilerini ayrıcalıklı bir durumda tanıtmamıza hiç de gerek yok herkes neyin ne olduğunu çok iyi biliyor. Burada bir daha söylüyorum: O kuruluşların Çandarlı ve Filyos'la beraber Mersin ana konteyner limanının, hem oradaki fiziki durumuyla yapılabilecek olduğu alanla alakalı hem de deniz derinliğinin, rıhtım derinliğinin daha uygun olması nedeniyle 16 milyon TEU kapasiteli bir limanın orada yapılabileceğini projeye ortaya koymuş, her şey hazır. Eğer biz ülkemizi düşünüyorsak, biz ülkemizin menfaatini düşünüyorsak buyurun, Mersin ana konteyner limanını hayata geçirelim, hep beraber. Ama bugün, kırk dokuz yılığına, çocuklarımızın geleceğini birilerine hibe eder gibi kanun çıkarmak, bence, bu Komisyona da, Meclise de asla yakışmayan bir şey.

Değerli arkadaşlar, bir de şunları söylemek isterim. Tabii ki stokçulukla alakalı da birtakım şeyler söylendi. Özellikle, biz, stokçuluk ile depolamayı bir ayırt etmeliyiz arkadaşlar. Stokçuluk; geçmişte de bu karaborsacıların yaptığı gibi, piyasadaki olan olumsuz durumu kendi lehlerine çevirecek, vatandaşların tam ihtiyacı olan ürünleri fahiş fiyatla satacak, rekabeti ortadan kaldıracak şekilde depoluyorsa, evet, buna ceza da verelim, kapatalım, ticaretten men edelim. Ben de bir narenciye üreticisiyim, ben yıllarca yatak limon yaptım -evet, çok büyük kapasiteli de övünmek gibi olmasın, yatak limon yaptım- ama burada, tarım ürünlerinde, soğanda, patateste -değerli arkadaşlar hepiniz biliyorsunuz- yaş sebze, meyvede özellikle, bir hasat dönemi vardır; hasat döneminden sonra uzun bir süre piyasada... Ülkemizdeki insanların ihtiyacı tarım ürünlerinin de piyasaya arz edilmesi lazım. Dolayısıyla depolama sadece fiyat oluşması için değil, o depolama yapanın para kazanması için değil arz ve talebe göre arzın da yeterince oluşması için yapılır. Burada stokçu ile depocuyu yani karaborsacı ile depocuyu ayırt etmemiz gerekir diye düşünüyoruz.

Ben de sözümü fazla uzatmak istemiyorum. Burada tabii ki şunu da söylemek zorundayım; değerli arkadaşlar, limanlarla alakalı bunu söyleyeceğim: Ben köyde doğdum, köyde büyüdüm ve köy tüzel kişiliğine ait kahveler vardı, bakkallar vardı, fırınlar vardı. Değerli arkadaşlar, buralar açık artırma usulü ihaleyle verilir, bundan kırk yıl önce. Burada muhtar sorumluydu. 3-5 tane köyün böyle mülkleri vardı, otlaklıları vardı, otlaklar vardı, meralar vardı, açık artırma ihaleyle verilir. Şimdi, bunu yapan muhtara "Aferin, düzgün iş yapıyor." derlerdi. Ama birileri de ihale yapmadan, gelen birine verirdi, ona da "sahtekâr" derlerdi. Bunu da hepinizin bilmesini istiyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Cengiz Bey, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Hacı Özkan, buyurun.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri arkadaşlarım, Bakan Yardımcılarım; öncelikle, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız olarak atanan değerli Yunus Elitaş'a hayırlı olsun dileklerimi sunuyorum, genç bir kardeşimiz, başarılar diliyoruz.

Arkadaşlar, Komisyonun herhâlde en garibanı benim çünkü ben esnafım ve üretiyoruz. Dolayısıyla, ben genelde Komisyonumuzda en az konuşan bir Komisyon üyesiyim yani fazla zaman almamak adına konuşmam genelde.

Arkadaşlar, şimdi, konuşmaları takip ettim, böyle cankulağı ile dinledim; aşağı yukarı konuşmaların yüzde 50'si aynı yani bir de konuşmaların çoğu şu anda görüşeceğimiz maddelerle ilgisi, alakası çok uzakta olan konuşmalar. Dolayısıyla, şimdi tabii ki Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu değil, burası bir Komisyon. Benim yani aşağı yukarı 2015'ten beri olduğum Komisyon ve ilk defa yaklaşık beş saattir daha maddelere geçmeden konuşuyorum.

Arkadaşlar, esnaf ve sanatkârlarla alakalı konuştunuz genelde. 2002 öncesini unutmayalım. 2002 öncesinde Türkiye'nin birçok yerinde, birçok ilinde ve birçok büyük şehirde esnaf ve sanatkâr sabah kalktığı zaman korkuyla kalkardı. "Ya, ben gidip iş yerimi açsam bugün hangi terör faaliyeti olacak, hangi terör olayı olacak, acaba sağ salim evime gelecek miyim?" korkusu vardı ve diğer taraftan "Acaba bugün kepenkleri kapatma kararı aldı mı terör örgütleri?" o korku vardı ama şimdi o bölgelerde -Rabb'ime şükürler olsun- esnaf ve sanatkâr kardeşim "Ya Allah, ya bismillah." deyip iş yerini açıp oradaki komşusuyla bir araya gelip sıcak çayını ve envaiçeşit kahvaltısını lezzetli bir şekilde yapıp "Ya Allah, ya bismillah." deyip güne başlıyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – O bölgelere gitmenizi tavsiye ediyorum.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Diğer taraftan, arkadaşlar -aramızda turizmcilerimiz de var- eskiden böyle kabadayı kesimi vardı, ona yeraltı dünyası diyelim, gidip silahlarını masaya koyarlardı, avantajını alıp giderdi; Rabb'imize şükürler olsun bu da tarih oldu.

Diğer taraftan, arkadaşlar, ben 2009'da Mersin Akdeniz Belediye Başkan adayı oldum, 9 kez saldırıya uğradım ama Rabb'ime şükürler olsun şu anda tek başıma Mersin'in en ücra köşelerinde geziyorum ve bir terör faaliyetine rastlamadığım gibi terör faaliyetleri de geçmiştir. Eğer bugün ülkelerde terör yoksa o ülkelerin önü açıktır, ilerler, gelişir ve ekonomik olarak güçlenir. Bugün Rabb'imize şükürler olsun, Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde terör de artık sınırlarımızın içerisinde bitti, artık sınırlarımızın dışında.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 2002 öncesinde esnaf ve sanatkârın Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinden aldıkları kredi yüzde 48'di, yüzde 17 kesinti vardı, yüzde 65'le esnaf ve sanatkâr kredi alıyordu ve daha altı ay öncesine kadar yüzde 4,5'tu ve şu anda yüzde 9'larda. Değerli arkadaşlar, işte, biz böyle söylemle değil, dün olduğu gibi bugün de -Allah nasip ederse- yarın da esnaf ve sanatkârımızın yanında olacağız. Bugün 850 bin esnaf vergiden muaf bıraktık. Bu, cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir şey değil arkadaşlar. Dolayısıyla, bakınız, bugün bir genç kardeşimiz iş yeri açacağı zaman 45 bin TL hibe veriyoruz. Bakınız, ilk yıl 5 bin TL, ikinci yıl 20 bin TL, üçüncü yıl tekrar 20 bin TL, KOSGEB'de belge aldıktan sonra hibe veriyoruz.

Diğer taraftan, tabii, ben böyle fazla muhalefete girmem, muhalefete böyle eleştiri yapmam ama genelde Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünde de televizyonlarda da burada da arkadaşlarımız diyor ki: "Gidiyorsunuz." Şimdi, öncelikle Allah'ın izni ve aziz milletimizin dua ve destekleriyle Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Cumhuriyet İttifakı olarak yolumuza devam edeceğimize olan inancımız tam. Ben bugün muhalefet olsaydım derdim ki: "Ey, iktidar bu projeyi yapıyorsun ama ben geldikten sonra daha büyüğünü yapacağım." Alternatif projelerle gelirdim.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – O zaman seçimden sonra yapalım o teklifi.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Seçimlerden sonra değil ağabey. Bak, şimdi, çıkıyorsun, belediye başkan aday adayı oluyorsun, projelerle aday adaylık çalışmasını yapıyorsun. Bugün muhalefet olarak da projelerinizle gelin, ben hiçbir proje görmedim, hiçbir proje de duymadım.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – "Asgari ücretten vergi almayın." dedik, bugün uyguladınız.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Dolayısıyla, bakınız, 70’li yılları unutmayın, 80’li yılları unutmayın, 90’lı yılları unutmayın, kardeşin kardeşi öldürdüğü günleri unutmayın. Ve bugün dediğimiz gibi, değerli arkadaşlar, birçok arkadaşımızı dinledim, dedim ki: “Ben konuşmayım, bir an önce geçsin.”

Şimdi, şu var değerli arkadaşlar: Ben esnafım. Rabb’imize şükürler olsun, kısıtlamadan sonra esnaf müşterisini özlemişti, müşteri esnafını özlemişti ve biz şu anda müşterimizle esnaf olarak kucaklaştık ve müşteri de esnafıyla kucaklaştı. Dolayısıyla, esnaf ve sanatkâr -dediğim gibi- ülkemizin omurgasıdır ve her zaman ülkesinin yanında olmuştur, milletinin yanında olmuştur. Dolayısıyla, burada özellikle, dediğim gibi, biz AK PARTİ iktidarları olarak bugüne kadar...

Şimdi, kısacası, ben fazla konuşmayayım.

Evet, arkadaşlar, son olarak şunu diyorum: Hep birlikte çalışacağız, daha çok çalışacağız; üreteceğiz, daha çok üreteceğiz; güçleneceğiz, daha çok güçleneceğiz ve de biz hep birlikte büyüyeceğiz, daha çok büyüyeceğiz; hep birlikte, iktidarıyla muhalefetiyle çünkü bu ülke hepimizindir, bu vatan hepimizindir diyoruz. Komisyonumuzun bugünkü görüşeceği maddelerin ülkemize, milletimize hayırlı olsun diyorum ve her birinize de teşekkür ediyorum sabırla dinlediğiniz için.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Hacı Bey, son derece yapıcı, kapsayıcı ve gerçekten üslubuyla da... Konuşma için teşekkür ediyoruz.

Şimdi Mehmet Cihat Sezal kardeşimize söz veriyorum.

Buyurun Mehmet Bey.

### III.- AÇIKLAMALAR

*1.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal’ın, İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan’ın (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben, özellikle az önceki konu üzerinde söz almak istedim, yaşanan olayla alakalı. Burada muhalefet milletvekilimiz de dâhil bütün vekillerimizin benimle ilgili bir kanaati olduğunu düşünüyorum bu Komisyonunda. Çok fazla konuşmam, haddim olmayan işe de karışmam, bugüne kadar hiçbir muhalif milletvekilimize karşı da herhangi bir söylemde bulunmadığımı çok iyi bilirler. Benim itiraz ettiğim şey eleştiri değil, üslup. “Ben konuşacağım, herkes susup dinleyecek.” ifadesi bir milletvekilinin hakkı olmadığı gibi karşı milletvekiline de yapılacak bir usul ve tarza aykırıdır; benim itiraz ettiğim nokta budur. Ayrıca, Komisyonunda biz her türlü eleştiriye açığız, Hükümetle ya da yapılan hizmetlerle alakalı yapılan eleştiriler başımızın tacı ama bir kişinin şahsiyetiyle alakalı, iktidarın milletvekillerine karşı “Ben konuşurum, siz de susup beni dinlemek zorundasınız.” demek kendi iradeni korurken başkasının iradesini kısıtlamak demektir. Buna eğer biz burada müsaade edersek bu sıkıntı doğurur. Onun dışında, benim hiçbir eleştiriye ve hiçbir milletvekiline karşı üslubunu aşan bir tavırm olmaz, her zaman mutedil olmaktan yanayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Biz de Komisyon çalışmalarımızda bu tavrınıza şahidiz, teşekkür ediyoruz. Her zaman yapıcı ve gerçekten Komisyonumuzun gelenek, üslup ve kültürüne yakışan tarzda çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Ben bu tutumunuz nedeniyle de teşekkür ediyorum.



## II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

### A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4018) (Devam)

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şimdi söz sırası Sayın Utku Çakırözer’de.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, Komisyon dışından gelen diğer milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle tabii, değerli milletvekilleri ifade ettiler, ben de bir kez daha kayda geçmesi için söyleyeceğim. İskenderun, Mersin ve Antalya gibi Türkiye’nin en önemli limanlarının bulunduğu 18 limanın işletmesinin kırk dokuz yıldan kısa olan sözleşme sürelerinin ihalesiz olarak kiminde on dokuz yıl, kiminde değişen sürelerle 2046-2067’ye kadar uzatılmasının önü açılmakta. Bu, hem Anayasa’ya aykırı hem de kamu yararına aykırıdır, o yüzden bu maddenin çıkarılması gerekir; önce bunu ifade edeyim ama buraya gelme amacım...

Teşekkür ederim söz verdiğiniz için, az önce yoktum, sağ olun, bir kez daha söz verdiniz.

Paketin içinde olan değil, olmayan bir hususla ilgili geldim ve hepimizin yakından tanıdığı dostlarımız gönderdi beni. Kim onlar? Onlar Anadolu’daki, her birimizin illerindeki yerel kanallar ve yerel gazeteler, onlar gönderdi. Hepsinin de tek bir sorusu var, tek bir sıkıntısı var. Anadolu basını, inanın, feryat ediyor. Tabii ki neden olduğunu, yaşananları hepimiz biliyoruz. Türkiye’de şu anda uyduya çıkıp yayın yapabilen yaklaşık 45 kanal var ve döviz kurlarındaki bu oynaklık, ekonomi yönetiminde yaşanan buhran, şu ana kadar sadece geçtiğimiz birkaç hafta içinde İzmir’de, Bolu’da, İstanbul’da 5 yerel kanalın kararmasına neden oldu. Ve bu kanalların genel olarak bizden, bu Komisyonumuzdan ve Meclisimizden beklentisi TÜRK SAT’ın uydü kiralalarına ilişkin. TÜRK SAT her kanaldan yaklaşık 7.500-9.000 bin dolar civarında bir kira bedeli alıyor, bu kira bedelinin sabitlenmesi ve TL’ye dönüştürülmesi yönünde bir talepleri var. Bu, anlık talep şu anda. Her biri yaklaşık 30-40 kişi; hepiniz tanıyorsunuz şehirlerinizdeki kanalları. 30-40 emekçi var buralarda; işte muhabiri var, tekniği var, idaresi var, vesaire. Ama bir tarafı istihdam yani “Bu insanları istihdam edemeyiz.” diyorlar, bir tarafı da bizlerin hem kendi burada yaptığımız faaliyetleri illerimize iletmemiz hem de onların derdini buradan, millet Meclisinden milletimize aktarmamız. Yani halkın haber alma hakkı, basın özgürlüğü tehlikede değerli milletvekilleri. Anlık talep -dediğim gibi- kiralaların mutlak suretle bir kere TL’ye çevrilmesi, sabitlenmesi.

Bir başka sıkıntı var ki bunda da sonuna kadar haklılar. “O da ne?” dersiniz, bildiğimiz, hepimizin akşamları, gündüzleri izlediği ulusal kanallar var, bir de bahsettiğim Anadolu’nun sesi olan yerel kanallar var. Şu andaki uygulama, RTÜK’ün uygulaması ulusal, yerel, “Az izleniyor, çok izleniyor.” demeden hepsini aynı kategoriye sokmakta. O yüzden, onlar bu konuda bu adaletsizliğin ortadan kaldırılmasını talep ediyorlar. Ve bu kanun teklifinde imkân olursa -keşke buraya konulmuş olabilse- mutlaka bir ayırım getirilmesini yani şehirlerinin haberini yapan, yerelin sanatını, kültürünü vesairesini korumaya çalışan bu kanalların korunması için RTÜK’ün artık bu ayrımcılığı yani ulusal kanal ile yerel kanal ayırımını ve bunlardan alınacak paraları düzenlemesi gerektiğini söylüyorlar ve bizden talep ediyorlar. İstekleri de sabit bir şekilde Türk lirası cinsinden. “Tamam, enflasyona endeksli olarak

artabilir ama Türk lirasına döndürülsün bu yoksa biz bu paraları ödeyemeyeceğiz.” diyorlar. Mesela, bu ay ödemesi gereken 9.500 dolar; kendi şehrimdeki birine sordum “Her ay 9.500 dolar ödüyoruz.” diyor ve artış onları hakikaten sürdürülemez noktaya getirmiş durumda.

İkinci bir talepleri yapılabilirse Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım: Biliyorsunuz, Basın İlan Kurumu yazılı basına destek veriyor; şehirlerimizdeki Anadolu gazetelerine ve ulusal gazetelere. Bu konuda televizyonlar da benzer bir mekanizmanın kendileri için de kurulmasını istiyorlar çünkü kendilerinin de aynı şekilde kamusal bir hizmet yaptığını söylüyorlar; bu konuda da haklılar. Ya Basın İlan Kurumu Yasası’nda bir değişiklik yapmalıyız ve gazetelere olduğu gibi televizyonlara da kamudan bir ilan yardımı yapmalıyız ya da biliyorsunuz, kamu spotları var, kanallar bunu ülkenin de hayrına olduğu için, faydalı olduğu için yayınlıyorlar; örneğin, bu kamu spotlarının yerel kanallar için, işte TÜRKSAT uydu kiralalarına karşılıklı gelecek şekilde ücretlendirilmesi gibi bir talepleri var. Bunların, olabiliyorsa -ki az madde var- bu kanun teklifinde, olamıyorsa ilk kanun teklifinde değerlendirilmesi yönünde bir beklentileri var. Şu anda kanun içinde olmaması, tabii, büyük bir hayal kırıklığı yaratmış durumda ve umutlanmışlardı onlar bunun içine girebilir diye.

Üçüncüsü: Ben de gazeteciyim. Gazetelerin durumu feci. Yani işte tonu 600 dolardı iki ay önce, şimdi 1.000, 1.200, 1.300 dolarları bulmuş durumda gazete kâğıdı, boya, kalıp vesaire, bunların hepsi biliyorsunuz dövize endeksli ithal olması sebebiyle. Gazeteler hem yaygın, ulusal olanlar hem yerel olanlar, inanın, çok zor durumdadır. Türkiye’de beş yıl önce yaklaşık 1.800 yerel gazete vardı, şu anda 1.000’in altına inmiş durumda. Eğer gazeteler konusunda... İşte, bunların binalarının elektriğine, ısınma suyuna vesaire, hepsine, biliyorsunuz, zam geldi ve bir gazetenin maliyeti 4 liranın üzerine çıktı ama gazeteler işte bildiğiniz fiyatlarla 2 lira, 2,5 lira, işte elliser kuruş belki zam yaparak, onu da utana sıkıla okurlarıyla paylaşarak yaşamını sürdürmeye çalışıyor. Eklerini kapatanlar var, sayfa sayısını azaltanlar var hepimizin şehirlerinde. Hafta sonları bizim Eskişehir’de bir gün çıkmıyor artık gazeteler, bazı illerimizde hafta sonu hiç çıkmıyor, işte haftada birkaç gün çıkıyor, eklerini sonlandıranlar var. Burada da bir formül bulunmalı; tabii, bunu birlikte bulacağız. İşte ilgili kuruluşların, Basın İlan Kurumunun desteklerinin artırılması bir yöntem olabilir. Tabii, gazete kâğıdında da devletin gazetelere kamusal çıkar olduğu için, halkın haber alma hakkı olduğu için yine sübvansiyon yapması gündeme gelebilir. Bu konuda Anadolu basınının sesini, talebini sizlerle paylaşmak istedim.

Bu imkânı bana verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Kanun teklifi de hem Komisyon üyesi değerli milletvekili arkadaşlarımızın hem de dışarıdan gelen benim gibi diğer milletvekili arkadaşlarımızın talepleri doğrultusunda hem Anayasa’ya aykırılığı hem kamusal çıkara aykırılığı ortadan kaldırılarak geçerse hayırlı olmasını diliyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ - Böyle bir konuyu, her ne kadar çalışma alanımızda ve doğrudan Komisyonumuzun kapsama alanında gözükmese de Meclis gündemine taşımış olduk. Bu anlamda, Anadolu medyasının bir ihtiyacı gündeme gelmiş oldu.

Ben de teşekkür ediyorum.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Başkanım, nasılsa torba yapıyoruz, ekleyelim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ - Önerge gelirse bakacağız.

Şimdi, arkadaşlar, geneliyle ilgili görüşmenin sonuna geldik, yalnız Orhan Bey oradan dedi ki: “Ben konuşmasam olmaz, iki dakika konuşacağım.” dedi, söz verdi. İki dakika, inşallah, ona da söz vereceğiz. Ondan sonra da sizlerin tasvibiyle -çünkü konuşulacak her şey konuşuldu- maddeleri oylayıp konuları sizlerle birlikte bitirmek istiyoruz. Aslında acıktığınızı da biliyoruz ama şimdi tok karnına bu şeyi yürütmek biraz zor olur, maddeleri de görüşüp hızlı bir şekilde yapalım inşallah.

Çok teşekkür ederim.

Orhan Bey, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Ben de çok teşekkür ederim.

Aslında çok şey söylenecek bir kanun teklifi geçirmeye çalışıyorsunuz ama aslında hem Komisyona hem Komisyon Başkanına hem iktidara hem de kamu görevlilerine kısaca şunu söylemek isterim: Hakikaten, insanları burada uğraştırmayın. Samimi söylüyorum, çıkın, bu topluma, sahici bir şekilde, yüreğinizle “Biz bu memleketi satıyoruz.” deyin. Çok net. Bakın, neden söylüyorum? Kırk dokuz yıl...

İFFET POLAT (İstanbul) – Bu nasıl bir konuşma ya!

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Başka bir şey söylüyorum. Kırk dokuz yıl...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Böyle bir şey yok ya!

İFFET POLAT (İstanbul) – Sayın Başkan, müdahale edin ya!

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Kırk dokuz yıl bir şey verilmez; birincisi bu.

İki: Bakın, Sanayi Komisyonuna bir şey söyleyeceğim. “Stok” diyorsunuz ya, Bakana yazdım, cevap vermedi, size söyleyeyim Sayın Başkan. Ya, son günlerde Türkiye’de inanılmaz bir gübre satışı oluyor, yandaş şirketler alıyor. Bakana ihbarda bulundum ama Bakan seyretmekle meşgul olduğu için... Türkiye’ye son günlerde giren gübre kimin elinde, kimler stokladı? Lütfen bunu ihbar olarak alın, bir görev yerine getirin.

Üçüncüsü: Biraz önce kendisini küçük sanayici olarak ilan eden arkadaş, 1980’den, terörden bahsetti, sonra 1980’le ilgili çok iyi şeyler oldu... Bakın, eğer bugün burada oturabiliyorsanız, iktidarınız on dokuz yıldır bu topraklarda her türlü baskıyı, zulmü ve kendi yandaş sürecini hayata geçirebiliyorsa “Cehenneme giden yollar iyi niyet taşlarıyla dizilidir.” diyen 12 Eylül darbesidir...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Orhan Bey, ne dedik deminden beri? Komisyonun üslubunu bozmayın dedik, lütfen...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Başka bir şey söylüyorum ben.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Siz yine bozuyorsunuz. Orhan Bey, ne oldu, niye böyle yapıyorsunuz?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bir şey söylüyorum, iyi niyetle söylüyorum, söylediği için söylüyorum.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Cevap vermek sana düşmez.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - 12 Eylül sonrasındaki süreci çok iyi bir süreçmiş gibi söylemeye çalıştı.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Cevap vermek sana düşmez, tekrarlıyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Ve esnafa çok şey yaptıklarını söylediler, söyleyeyim; 1923-2002; yetmiş dokuz yılda 714 milyar dolar harcanmış.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Sen anlamazsın esnaftan, sen anlamazsın.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Siz yakın tarihte, on dokuz yılda 2,4 trilyon dolar harcadınız ki bugün hiçbir limanı satmadan, bu ülkedeki bütün kamu kaynaklarını özelleştirmeden, hiçbir şey yapmadan yeni bir Türkiye Cumhuriyeti kazandırabilirdiniz. Bugün yaptığımız, hem içeride hem dışarıda, kamu kaynakları, 84 milyona ait olan her türlü varlık, sermaye aktarımı, mülkiyet aktarımıyla yandaşlarınıza ve yabancı şirketlere veriyorsunuz. Dolayısıyla bu Komisyonları yapıp, zaman harcayıp sadece bir prosedürü yerine getirmenizin hiçbir anlamı yok. Kamu kurumu eliyle devlet adına yaptığımızı düşündüğünüz işleri kamunun bütün kaynaklarını harcayarak yapmayın.

Terör meselesine gelince de 2002’de aldığımızda Türkiye’de...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Orhan Bey...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Son sözlerim Başkanım.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Kanun üzerinde konuşalım arkadaş ya!

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Burası...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kanun üzerinde mi konuştu?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Kanun ya!

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kanun üzerinde mi konuştu? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Evet.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Cevap veriyorum.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Sana cevap hakkı düşmez!

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Buna cevap hakkın yok ya!

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Başkan, şöyle; 2002 yılında geldiğinizde terör yoktu, ülkede para problemi yoktu, istikrar vardı. (Gürültüler)

İFFET POLAT (İstanbul) – Nasıl terör yoktu ya! Nasıl terör yoktu! Hafıza kaybı var sizde herhâlde!

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Şu anda ne yazık ki terörü de büyüttünüz; onu silah olarak kullandınız, bir siyasi araç olarak kullandınız ve bir taraftan ciddi anlamda sermaye aktarımı, kamu kaynaklarını yabancıya, yerliye satarken öbür taraftan da terör diyerek halka zulmü ve halka ne yazık ki bu dünyada şükretmeyi, öbür dünyada cenneti vadettiniz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Orhan Bey, teşekkür ediyoruz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kısaca söylemek istediğim şu: Vallahi, yani, domuz eti yemekten korktuğunuz kadar bu insanların hakkını, kul hakkını yemekten korksaydınız bu ülke bu hâle gelmezdi.

İstedığınızı yapabilirsiniz.

İFFET POLAT (İstanbul) – Ne kadar ayıp bir şey ya! Domuz eti mi yiyelim yani?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Öyle olsa yirmi yıldır bu ülkede bizi seçmezlerdi, sana bir şey yok.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Hayal kuruyorsun!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yirmi yıldır bizi seçiyorlar, AK PARTİ’yi seçiyorlar; sen hâlâ konuşuyorsun.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şimdi, Fuat Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Fuat Bey.

### III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Samsun Milletvekili Fuat Köktaş’ın, Bursa Milletvekili Orhan Saribal’ın (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aslında hiç söz almak istemezdim, konuşmamı da gayet kısa, net ve anlaşılır bir şekilde tamamlamıştım fakat burada Komisyona gelen çok değerli milletvekillerimiz tabii ki konuşma haklarını kullanacaklar, onlar da seçmenine mesaj verecekler, yayın yapacaklar -canlı yayın- bunların hepsini makul karşılıyoruz ama şu üslubu, tarzı asla tasvip etmiyoruz.

Bilmeyenler öğrensin, burası bir teknik komisyondur; Komisyonda eğer cevap verilecekse her partinin grup sözcüsü vardır, bu cevabı verir. Kimsenin kimseye de had bildirme durumu söz konusu değildir; hele bu Komisyon üyelerini ya da AK PARTİ'li üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinde herhangi bir milletvekilini vatani satmakla itham edemez. Kötü söz sahibindir, biz aynı sözü iade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Otuz yıllığına sizler veriyorsunuz, ben değil.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum Fuat Bey.

Teşekkür ediyoruz.

## II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4018) (Devam)

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

### BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30- Bu Kanun hükümleri çerçevesinde Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait bazı limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle özelleştirilmeleri neticesinde imzalanan kırk dokuz yıldan az süreli sözleşme süreleri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması, sözleşmeden doğan tüm mali yükümlülüklerin ek sözleşme imzalanmadan önce yerine getirilmesi, özelleştirme sözleşmesinden kaynaklı olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü aleyhine açılmış davalar var ise bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve ek sözleşme düzenlenmesi şartıyla, sözleşmelerinin süresi hakkın başlangıç tarihinden itibaren kırk dokuz yıla kadar uzatılır.

Ek sözleşmelerde süre uzatımı, ek sözleşme bedeli ve ödeme koşulları ile ilgili hususlar dışında özelleştirme sözleşmesini değiştirecek herhangi bir hükme yer verilemez. Ek sözleşme ile uzatılan süre yatırım sürelerine eklenemez.

Ek sözleşme bedelinin tespitinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre değerlendirilerek, işletici/alıcı tarafından yapılan yatırım tutarları ve özelleştirme sonrasında işletici şirket hisselerinin satışı söz konusu olmuş ise bu bedeller ve diğer tüm veriler dikkate alınarak, uluslararası değerlendirme standartlarına göre hazırlanmış değerlendirme raporları ile belirlenen ek sözleşme bedeli, uzatım süresi ve diğer hususlar Özelleştirme Yüksek Kurulunun onayına sunulur.

Özelleştirme Yüksek Kurulunun onayı halinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından alıcı / işleticilere ek sözleşme imzalanmak üzere üç ayı geçmemek üzere süre verilir. Talep halinde bir defaya mahsus olmak üzere ilk verilen süreyi geçmemek üzere ek süre verilebilir.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Madde üzerinde 4 adet önerge vardır.

Önergelerin 3’ü aynı mahiyettedir; okutup oylarınıza sunacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Müzeyyen Şevkin	Kadim Durmaz
Kocaeli	Adana	Tokat
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Çetin Osman Budak	Tacettin Bayır
Manisa	Antalya	İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ömer Öcalan	Ali Kenanoğlu
Şanlıurfa	İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Yasin Öztürk	Ayhan Altıntaş
Denizli	Ankara

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ben söz almak istiyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Benim de kısa olacak.

Biraz evvel “Tarihe not düşmek.” dedik ya yani tarihe not düşmek işte tutanaklar sayesinde oluyor. Ben bir kere daha tutanaklara geçirmek istiyorum: Yapmış olduğumuz eylemle, eğer biz bu maddeyi kanun metninden çıkarmazsak şayet yani önergemiz kabul edilmezse Anayasa’nın 2’nci maddesine, 10’uncu maddesine ve 36’ncı maddesine aykırı bir işlem yapmış olacağız. Ben bunu not düşmek istiyorum.

Bir de işletme hakkından bahsediliyor, biraz evvel onun münakaşası da oldu. Arkadaşlar, bu iş bir satma işlemidir. Bizim orada şöyle bir laf vardır: Bir mülk bir kişide kırk yıldan fazla kalmazmış.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Zilliyet olur.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bu kırk dokuz yıldan bahsediyor.

Bu iş satmaktır, benim gördüğüm olay bu.

Bir de ayrıca, olaya bir de farklı açıdan bakalım: Süreç devam etti yani diyelim ki bu kanunlaştı ve Sermaye Piyasası Kanunu'na göre değerlendirme yapma yetkili en az iki tane kuruluş tarafından bir tutar belirlendi, süre uzatımıyla alakalı bu tutar karşılıklı kabul edildi ve kırk dokuz yıla uzatıldı. Diyelim ki Türkiye'deki söz konusu bütün limanların hepsinde yani özelleştirilmiş olan bütün limanların hepsinde bu süreç işledi ve hepsinin de kırk dokuz yıllığına uzatıldı sözleşmeleri. Ve daha sonra bütün bu limanların hepsini -Katarlı demeyeceğim, yanlış anlıyorsunuz- diyelim ki Çinli veyahut da Amerikan veyahut da Hollandalı...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ya da özel sektör de, özel sektör oluyor; yerli yabancı bilemezsin.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Avrupalı.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Avrupalı diyelim ya, fark etmez.

Hepsini birden de bastırды parayı devraldı.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yani, global bir dünyada yaşıyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yani tekelleşti.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bakın, bir şeyden bahsediyorum. Biz bunların hepsini, bu süreç işledi ve bunların hepsi de belirtilen bedeli ödediler.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Rekabet Kurumu var, bunu alamaz ki.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Nereden biliyorsunuz, niye almasınlar?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey, müsaade eder misiniz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Buyurun.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlara da söz versem, şimdi tek tek soruları cevaplayacaklar ama kısaca, uzatmamak adına...

Şimdi, gelen her türlü teklif Özelleştirme Yüksek Kurulu kararına bağlıdır, öyle değil mi Kerem Bey; Bekir Bey, öyle değil mi?

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Evet, Özelleştirme Yüksek Kuruluna bağlı.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Özelleştirme Yüksek Kurulu eğer böyle bir tekelleşme hissederse ya da birden çok talep olursa onaylamaz ve vermez.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Devrin önünde herhangi bir engel var mı?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Özelleştirme Yüksek Kurulu onayına bağlı.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Özelleştirme Yüksek Kurulu, devri, ben bunu aldım, devredeceğim, bunu engelleyebiliyor mu?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Onaylamayabiliyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bakın, burada, bu maddede yazıyor. Ek sözleşmeyle ilgili son kararı Özelleştirme Yüksek Kurulu veriyor yani Cumhurbaşkanı verecek.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Onaylarsa.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sizin dediğiniz gibi bir tekelleşme olursa Vehbi Hocam, Rekabet Kurumundan görüş alınmak zorundadır...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Müsaade eder misiniz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Devir esnasında öyle bir şey var mı?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bekir Bey...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Diğer gübre fabrikalarını vesaireleri eline geçirebilmesi için Rekabet Kurumu serbest piyasayı bozmamak adına görüş vermeden özelleştirme yapılamaz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Öyle mi, tamam.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bunlar bağımsız karar verebiliyor mu?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hatta, şöyle bir şey de var... Başkanım burayı bitirmem lazım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bitirin.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hatta, şöyle bir şey daha var: Rekabet Kurumu iki özel firma, aynı kuruluştaki firmanın fabrikasını satarken eğer tekelleşmeye gidiyorsa bu özel kurumun satışına bile müdahale edebilir; mevzuatta o var.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bağımsız karar verebiliyor mu? Bağımsız mı?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Rekabet Kurumu bağımsız mı? O iradeyi koruyacak kaç tane bürokrat var? Yok.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmuyoruz

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Merkez Bankası bile bağımsız değil.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yok.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Karşılıklı konuşmuyoruz.

Şimdi, Vehbi Bey, müsaadenle, konuyu açtığın için, sözünü kesmiyorum ama açtığın konuyla ilgili çok kısa bir açıklama yapması için Özelleştirme İdaresi Başkanımıza söz vereceğim.

Buyurun.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANI BEKİR EMRE HAYKIR - Şirketlerin hisse devirleri şu anda da yapılabilir. Bunların hepsi Özelleştirme Yüksek Kurulunun değil mevcut limanların Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri ve duruma göre Türkiye Devlet Demiryolları ile yaptıkları sözleşmeler tahtındaki usule tabidir. Burada ilgili kurumlardan gerekmesi hâlinde görüş veya onay alınmaktadır. Her birinde ilgili limanın işletme hakkı devir sözleşmeleri...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Gerekli olursa değil mi?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANI BEKİR EMRE HAYKIR - Sözleşmeleri tahtında.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sözleşmede varsa.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANI BEKİR EMRE HAYKIR - Ama bunun dışında da Sayın Vekilimin de belirttiği gibi bu tür birleşme, devralma işlemleri rekabet mevzuatı gereği Rekabet Kurumunun da onayına tabidir. Hatta biz, şu anda özelleştirme uygulamalarını yaparken de herhangi bir ihaleyi kazanan şirkette de Rekabet Kurumundan o ilgili bölgede veya Türkiye çapında herhangi bir tekel, hâkim durum oluşturup oluşturmayacağına dair bir görüşü ve kararı da alıyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun Vehbi Bey.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Başka bir konuya geçeceği için tam zamanı şimdi, bu konuyla ilgili görüşümü söyleyeyim.



Şimdi, ben de araştırdım. Biraz önce de uzun uzun Antalya Limanı'nın Katarlılara devrini anlattım burada. Burada, sadece Rekabet Kurumundan onay almak var. Yani öyle bir özelleştirme yapılmış ki zamanında rekabet koşullarına tekelleşme oluşturuyor mu noktasında Rekabet Kurumuna girip oradan onay alması gerekiyor.

**BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Doğru.**

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani Türkiye'de 30'un üstünde bu tür liman var. Ya, burada rekabeti konuşmadık ki biz. Başka bir onay mekanizması yok. Özelleştirme İdaresinde de yok, özelleştirilirken sözleşmeler öyle. O yüzden buradaki iddia doğrudur, zaten bürokrat arkadaş da bunu teyit etti. Sadece, burada Rekabet Kurumunun onayına başvuruluyor, rekabete aykırı bir durum da söz konusu değilse devir işlemi gerçekleşiyor yani başka bir yere sormasına gerek yok.

Bakın, biraz önce de söyledim, 12,5 milyon lira Antalya Limanı'na -yani özelleştirilen Antalya Limanı'na- ceza kesti Rekabet Kurumu. Neden? Rekabet koşullarına uygun davranmadığı için Rekabet Kurumu böyle bir ceza kesti. O yüzden buradaki devirlerin biraz önce Sayın Vekilimin söylediği: "Herhangi birine bu uzatım süresi verildikten sonra, Genel Kuruldan geçtikten sonra herhangi bir kuruma Çinliye, Hollandalıya -ayrı ayrı da söyledi Arap ülkeleri olmasın diye- devredilebilir." dedi; devredilebilir. Rekabete aykırı bir durum yoksa devredilebilir. Bunun önünde bir engel yok.

**BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum.**

**FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – "Toptan biri gelir, alır." dediği için ben o ifadeyi kullandım.**

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani sonuç itibarıyla devredilebilir. Devirde herhangi bir sıkıntı yok.

**BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sözlerinizi tamamlayın Vehbi Bey.**

**AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Tamamlıyorum.**

Sayın milletvekilimiz, biraz evvel esnaftan bahsetti. Ben de esnafım yani esnafın hâlinden birazcık anlıyoruz. Şimdi, herhâlde, büyük ihtimalle 2002 öncesinden bahsedildi. Geçen ay Kayseri'ye gittik, Kayseri'de esnaf gezisi yaptık, bir ay oldu, o zaman dolar 10 lira falandı herhâlde; o günden bugüne Türk lirası yüzde 40 falan daha değer kaybetti. Esnafın bir tanesi şunu söyledi: "Biz, Ecevit'e haksızlık yaptık." dedi. Dediği kelime bu. Şimdi geriye dönüp bakıyorum...

**ŞAHİN TİN (Denizli) – Ne zaman?**

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir ay önce. "Biz, geçmişte Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin düzenlemiş olduğu eylemler vardı, o eylemlere katıldık, kepenk kapattık, yürüyüşler yaptık ama şimdi geriye dönüp bakıyorum ki biz, Ecevit'e haksızlık yapmışız." diyor, bugünle karşılaştığı zaman. Ben de sordum gayriihtiyari: Peki, neden şimdi çıkmıyorsun madem durum daha kötü? Bana daha kötü bir şey söyledi: "Korkuyoruz." dedi. Evet "Korkuyoruz." dedi Şahin Hocam. İnsanlar korkuyor Şahin Hocam, esnaflar korkuyor.

**ŞAHİN TİN (Denizli) – Niye korksun?**

**AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Adam "Korkuyoruz." dedi.**

**ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O kadar çok gerekçe var ki korkması için...**

**ŞAHİN TİN (Denizli) – Bizim orada korkmuyorlar, sizin orada bilmiyorum.**

**ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Siz öyle zannediyorsunuz.**

**AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Geldiğimiz nokta ne yazık ki bu.**

**Teşekkür ederim.**

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Tahsin Bey, söz istiyor musun?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu maddeyle Özelleştirme Kanunu'nda yapılan değişiklikle, limanların işletmesi, özelleştirme süreleri kırk dokuz yıla uzatılıyor. Ya, bu maddeye çok yönlü bakmak gerekiyor, sadece kırk dokuz yıl olarak değerlendirmem gerekiyor. Son dönemlerde, özellikle limanlarda şirket hisselerinin yabancılara devri gündemde oluyor. Aynı zamanda Türkiye'de çok yüksek derecede enflasyon var, fiyat artışları var; yani bir limanı 500 yüz milyon dolara aldınız ama şu altı ay içinde o limanın değeri 1 milyar dolara yükseldi. Onun için özelleştirme zamanı değil, tam sistem oturmamış. Aynı zamanda limanlarımız güvenlik açısından da önemli. Son dönemlerde gene limanların özelleştirilmesiyle birlikte uyuşturucu trafiği arttı Türkiye'de. Bu da şunu gösteriyor: Denetim sorunu yaşıyoruz. Eğer siz, limanların işletmeciliğini yabancılara devrederseniz önümüzdeki süreçte denetim konusunda da büyük sorunlar yaşayacağız. Yani şöyle düşünün: Güney Amerika'dan yüklenen bir gemi direkt olarak gelecek limanlara, limanları yöneten yabancı şirketler olacak, o anlamda denetim sorunları da yaşayacağız. İçişleri Bakanı da açıklıyor. Son dönemlerde onlarca uyuşturucu yakaladık gemilerde bildiğimiz, bir de yakalanmayanları düşünürseniz... Onun için Türkiye uyuşturucu üssü oldu. Biz, parti olarak limanların, özellikle yabancılara özelleştirilmesine karşıyız. Evet, Türk şirketler işletebilir, denetleyebiliriz onları ama yabancı şirketlere eğer millî değerlerimizi satarsak önümüzdeki süreçlerde büyük sıkıntılar yaşarız diye düşünüyoruz. Aynı zamanda özelleştirme rekabet açısından yanlış, Anayasa'ya birçok yönden aykırıdır, rekabet koşullarına, teşebbüs özgürlüğüne aykırıdır. Biz, parti olarak bu maddenin teklif metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, teşekkür ediyoruz.

Şimdi Yasin Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Yasin Bey.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sonuçta bizim de önergemiz aynı mahiyette olduğu için şimdiden konuşayım. Öncelikle Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımızın zaten buradaki uyumlu çalışmalarını mevcutta bilinen bir söz konusu durum. Tabii, dışarıdan gelen milletvekillerimizin de konuşma hakkı olduğu gibi diğer komisyonlardaki durumla burayı da belki aynı pozisyonda görüyor olabilirler. Bazen sınırı aşan cümleler oluyor, o anlamda bizler de bunu hoş görüp, sürekli buraya katılırlarsa bu anlamda ağır ağır buranın da mehabetini görürler diye düşünüyorum.

Şimdi, ben Hacı ağabeye birazcık yüklenmek istiyorum. Aslında yüklenmekten kastım şu...

HACI ÖZKAN (Mersin) – Yüklenin yüklenin. Biz, ağır yükü çekmeye her zaman hazırız, biz esnafız, sanatkârız.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Eyvallah. Kendisi Mersin Milletvekili. Herhâlde tantuniciler durumundan memnun, sadece tantunicilere gidiyor olabilir ama diğer esnaflara da giderse zaten işin memnuniyet durumunu görür. Bir yandan da Mersin Limanı'yla ilgili de gitsin bir Mersin Limanı'ndaki olan bitene bir baksın derim.

Şimdi, burada limanlarımızla ilgili durumu zaten genelinde konuşurken bahsettim ama buradaki ana maksatlarımızdan biri de ihracatımızı arttırmak ise muhalefetin de önerileri olsun diye söylediği için Hacı ağabeyim, bu önerilerimizi Demiryollarına falan da aktarır kendisi. Ben, Denizli sanayicisiyle ilgili bu konulardaki sıkıntılarımızdan bahsetmek istiyorum. Denizli sanayicisinin ihracatçı bir niteliği var ve ürettiği malı limanlara ulaştırmakta, nakletmekte sorunlar yaşamakta. Bu anlamda, sanayi bölgelerinden limana doğrudan bağlantılı bir demir yolu hattımız bulunmamakta ama burunun dibinden de demir yolu hattı geçmekte. 2012 yılında Bozburun Demiryolu Kılçık Hattı ve Yük Merkezi Projesi var, hâlâ tamamlanmadı, topu topu 1 kilometrelik bir demir yolu hattı. OSB içinde, organize sanayi bölgesi içinde bir demir yolu bağlantımız yok, hemen dibinden geçiyor yine demir yolu. Aynı şekilde, İzmir Bıçerova ile Aliğa Limanı arasındaki bağlantı da hızlı bir şekilde tamamlanırsa bizim o ihracat ürünlerimiz çok hızlı bir şekilde limanlara ulaşır, dolayısıyla bizim de ihracatımız bu anlamda artar.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Maliyet de düşer.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Bir yandan da maliyeti düşer.

Bunun dışında, limanların sorunlarından kastımız şu: Örneğin, elleçleme süreleri eskiden üç dört gün iken şimdi sekiz dokuz gün zarfına ulaştı. Bunu böyle depo, antrepo tarzında... Çalışanlar bilir, ihracatçılar bilir; oradaki her bir gün ayrı bir ilave maliyet söz konusu. Örneğin, üç dört günde yaptığımız bir maliyet 300-330 dolar civarındayken yedi sekiz güne çıktığında bu maliyet 900-990 dolara kadar çıkabiliyor, dolayısıyla bu da tüketiciye veya ihracatçının maliyetine bir şekilde yansıyor. Tabii, bu konularda cevabı verirken görüş alırsanız sevinirim yani bu konular ciddi konular.

Aynı zamanda, dünyadaki liman işletmelerine baktığımızda, işte Amerika'daki limanları veya Rotterdam'daki limanları da örnek almak lazım. Bir yandan şunu çok açık söyleyeyim: Bu işletmelerin hepsi -daha doğrusu buradaki bizlerin, milletvekillerinin, iktidar veya muhalefet fark etmiyor- babamızın malı değil. Bu 84 milyonun hakkı olduğu için, bu anlamda da o hakkı korumak adına burada biz bu konuşmaları yapıyoruz, yoksa mevcut iktidarın bu yaptıklarını sadece eleştirmek babında konuşmuyoruz. Bu önerileri de bu anlamda dikkate almanızı öneririm.

Kamuoyunda duymuştum ama ne zaman gelir, bilmiyorum. Yakınlarda bir spor yasası gelecek. Alaka kurabilmek adına da söylüyorum: Spor yasasında kulüp başkanlarına kendi dönemleri çerçevesindeki borçlarını bir anlamda sorumluluk üzerinde tutmaya yönelik... Bu, muhtemelen kanunlaştırılacak ve sizler de kabul edeceksiniz. Şimdi, bu anlamda baktığımızda kendi döneminizin dışına taşan, hatta hatta torunlarımızın dönemine kadar sarkan bu devir haklarının geleceğimize, çocuklarımıza ve gelecek olan iktidarlara, hükümetlere de bir anlamda haksızlık yapılıyor diye düşünüyorum. Yani kendi döneminizde ne kadar borçlanacaksınız borçlanırsınız ama bu dönemden de sizler sorumlusunuz, bunu da unutmamak lazım.

Evet, limanlarımız büyümeli, gelişmeli ama bu konuda devlet olarak elimizdeki hazır olanları başkalarına devretmek değil, kaynaklarımızı, kendi kaynaklarımızı daha çoğaltarak, ihracatımızı artırma çerçevesinde... Limanları sadece o Mersin'deki durum olarak görmemek lazım, hinterlandı iç bölgelere kadar sarkar. O limanlara ulaşımı kolaylaştırırsak demir yolları vasıtasıyla, ihracatımızın artmasına hakikaten katkıda bulunmaya başlarız.

Bu devir sözleşmelerinin içinde ayrıca sadece işletme hakkı kirası mı alıyoruz, yoksa yapılan elleçlemelerin miktarına göre, kapasite miktarlarına göre bir yüzdelik dilim alıyor muyuz, bu konuda da şüpheler söz konusu. Geçmişte yapılan sözleşmelerde buna benzer eksiklikler var diye biliyorum. Sadece ilave, yeni yapılan kısımlarla ilgili yüzde 1'lik vergi dilimi oranında ciro payı söz konusu diye duyuyoruz ama bunların da daha güncel ve revize edilmesi gerektiğini yani yeni yapılacak olan

sözleşmeleri de bu çerçevede değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum çünkü limanların içinde işletme türü... Fuat ağabeyim daha iyi bilir, bizler o kadar daha ihracatçı pozisyonuna düşemedik, gelemedik. Ama limanlar iki türlü işletilir: Uluslararası şirketler distribütörlükler alarak oradaki komisyon haklarını, yine önce elde ettikleri geliri yurt dışına çıkarırlar, sonra yurt dışından komisyon hakkı düşükten sonra gelir, burada da amortisman düşerek vergiyi çok düşük gösterir ve vergi üzerinden yüzde 1'lik bir ciro gibi gösterir. Bu konularda da sağlıklı denetimlerin olmadığı...

Aynı zamanda, limanlardaki en büyük sorunlardan biri de gümrük mevzuatlarıyla ilgili. Gümrük mevzuatının nasıl iyileştirilmesi gerektiğini sizler de eski gümrük bürokrati olarak bilirsiniz. Yani oradaki elleçlemeyi en hızlı, en uygun zamanda yapabilmenin ihracatçı için çok önemli olduğunu, onun maliyetine yüklendiğini bilmek lazım.

Teşekkür ediyorum, kendinize iyi bakın.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ - Yasin Bey, teşekkür ediyorum.

Kadim Bey, kısa olursa memnun oluruz Üstat, buyurunuz.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Değerli Başkanım, herhâlde şimdi gördüğüm kadarıyla birçok torba yasada olduğu gibi burada da sayısal çoğunlukla buna karar verilmiş, bu çıkacak. Peki, hiç değilse bu Komisyonun birazcık bir katkısı olsun yukarıdan dayatılan ya da o arkadaşların yaptığı çalışmaya.

Mesela, Mersin Limanı alanına, Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'ne, oradan Yozgat Yerköy'e biz diyelim ki... Fuat Bey'e Samsun'dan diyelim ki "Kardeşim, Çorum'a demir yolu bağlantısını yapacak bir sistem, bir planımız olsun." Trabzon, İskenderunluya şart koşalım: Bu demir yolunu da beş yılda yapsın. Yani bu Komisyon bir şey üretsin, bu getirilip bizim önümüze veriliyor, bu ülkenin göz bebeği limanları da gidecek, bunun hiç şeyi yok ama bir hedef koysun, bu Komisyon bir katkı sunsun Allah aşkına ya, göz göre göre gidiyor, bunun daha geri dönüşü yok. Hiç mi vebalimiz yok çoluğumuza çocuğumuza, ülkemize karşı? Diyoruz ki: "Katma değeri yüksek ürün üretelim, dünyayla rekabet edelim." O organize sanayi bölgelerini gezdik arkadaşlar. Çorum 1 milyar dolar civarında -birazcık geçmiş bir şey yapmışlar- 2'ye yaklaşmış.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – 2,5 Çorum ihracat rakamı.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bakın, "Bizi Mersin'e bağlayın, bir yıl sonra 5 milyar dolar devlet bize hedef koysun. Bizi Samsun'a bağlayın, 3 milyar dolar hedef koysun." diyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Doğru.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Şimdi, bu gerçekler ortadayken -her birimiz seçim bölgelerimizde geziyoruz- bunu yapmadan böyle önümüze geldi, bu ülkenin kaynaklarını birilerine verelim arkadaşlar, hazıra dağlar dayanmıyor. Yani siz, ortada seçim de tartışılırken günü kurtarabilme adına bu ülkenin kaynaklarını, göz bebeği olan limanlarını daha uzun süreli veriyorsunuz.

Buradaki tekliften de bir şeyler okuyacağım size arkadaşlar bakın. "...sözleşmelerinin süresi hakkın başlangıç tarihinden itibaren kırk dokuz yıla kadar uzatılır. Ek sözleşmelerde süre uzatımı, ek sözleşme bedeli ve ödeme koşulları ile ilgili hususlar dışında özelleştirme sözleşmesini değiştirecek herhangi bir hükme yer verilemez." Bu, yapıldı bitti. "Ek sözleşme ile uzatılan süre yatırım sürelerine eklenemez." Yani biz bu adamlara limanları veriyoruz, yatırım yapma zorunluluğu da getirmiyoruz. Gelin, buraya bari bir şey dokunalım, bu adamlar dediklerimizi yapsınlar. Bu ülkenin eğitimde hedefleri var. Desin ki: "Türkiye'de ikili öğretime son verecek Milli Eğitim Bakanlığının tüm derslik ihtiyaçlarını biz karşılayacağız." Bir şey desin, bu sözleşmeye bunlar konsun. Arkadaşlar, hepimiz vebaldehyiz, hepimiz vebaldehyiz. Özellikle bu teklife kapalı gişe destek veren, "acaba" demeyen, yüreğinde ülke ve insan sevgisi olanları vicdani sorumluluğa davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Kadim Bey, teşekkür ediyorum.

Fuat Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Fuat Bey.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Kadim ağabeye teşekkür ediyorum. Bir anlamda bilgi vermek için söylediği şeyler çok doğru noktalar bu noktada.

Kadim ağabey, siz Tokatlısınız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – “300 metre demir yolu” diyelim ya, “500 metre demir yolu diyelim.” ya.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Tokatlısınız, Tokatlısınız, biliyorsunuz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Evet.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Tokat’ın Artova ilçesinde bir çimento fabrikası var.

KADİM DURMAZ (Tokat) – ADOÇİM.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bahsettiğiniz bu 85 kilometre demir yolundan dolayı Ladik ilçesinde olan çimento fabrikasından daha fazla ihracat yapıyor. Sizi doğrulamak adına söylüyorum. Daha fazla ihracat yapan bir çimento fabrikası.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bu doğruları çoğaltalım.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ben bunu sizi doğrulamak için yani bunun ne kadar önemli olduğunu -az önce Yasin Bey’in de- demir yollarının fabrikanın içerisine girip limana girmesinin ne kadar faydalı olduğunu doğrulamak için söylüyorum, buna hiçbir itirazım yok. Ancak diğer taraftan haklı olduğunuz bir şey, bağlantı yollarının yapılmasıyla alakalı. Biliyorsunuz Sivas-Ankara hızlı tren hattı, özellikle Delice yol ayrımı, Yozgat’tan gelen o ayırmadan sonra, Delice-Çorum, Çorum-Merzifon ve Merzifon-Samsun konvansiyonel tren hattı; hem yük taşımacılığı hem yolcu taşımacılığı için proje ihalesinin her şeyi yapıldı, ihaleye çıkılması bekleniyor, inşallah ona da “tamam” denilecek.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Fuat Bey, acil ihtiyacımız boğazların trafiğini azaltabilme adına – dikey- Mersin, İskenderun, Antalya’ya incek.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Oraya giriyorum.

Aynı Sivas, Kayseri ve Yozgat üzerinden gelen Ankara hattı, aynı zamanda sizin dediğiniz gibi, kuzeyi güneye bağlayacak aks olacak. Ne zaman? Delice-Samsun hattı bağlandığında, aynı şekilde planlanmış, bu yatırım programına alınmış, finans ayarlaması yapılan bir yatırım projesi. Söylediğinizin doğru olduğunu söylüyorum; kuzeyden güneye, güneyden kuzeye aynı şekilde taşımacılığın rahatlıkla yapılabileceği, boğazların yükünün azalacağı...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Biz yapacağız.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bir şey daha ilave ediyorum size, bir şey daha ilave ediyorum: Rusya’dan...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Satılmadık bir şey bıraksalar, yapacağız.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ağabey, hepsini yapacağız, biz hepsini yapacağız; devam edeceğiz.

Bir şey daha söyleyeyim, sadece Komisyonun bilgisi olsun diye bunu söylüyorum: Az önce Yasin Bey’in konuştuğu “Acenteler üzerinden paralar dışarıya gidiyor.” ifadesi, “Nasıl yönetildiğini de çok bilmiyorum.” dedi ama... Bakın, arkadaşlar, bu limanlar özelleşirken rekabetin bozulmaması için ya

da limanları alan işletmecilere, sanayiciye, iş adamına yük olmasın, maliyetleri artırmamasın diye -Devlet Demiryollarından arkadaşlar varsa burada bilirler- fiyatları beş yıl sabitledi devlet, dedi ki: “Beş yıl liman tahliye ücretlerine, elleçleme ücretlerine, depo kiralama ücretlerine...”

TACETTİN BAYIR (İzmir) – TL bazında mı, dolar bazında mı?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Dolar bazında hepsi çalışıyordu.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Olmadı.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ağabey, o zaman özelleştiğinde dolarla ne alakası var yani bu işin?

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Beş yıl sabitlenir, sabitlenmemiş oluyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kuru sabitlemezsen ne anlamı kalıyor ki ağabey?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ağabey, bunu dolarla giden gelen ihracat üzerinden konuşuyoruz, ihracat üzerinden konuşuyoruz yani iç piyasaya...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Devam edelim.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bu böyle, dünyada böyle yapılıyor.

Yasin Bey’in söylediği “Acenteler üzerinden fiyatlar düşük geliyor.” Burada bir töhmet altında kalır herkes, bildiğimizi de söylemek durumundayız. Acenteler üzerinden limanlar çalışmaz, acenteler aracılığıyla çalışmaz, limanlar çalışmaz; limanlar sadece acenteyi geminin yanaşmasında ya da kalkmasında kullanırlar. Başka hiçbir alanda... Acente nerede çalışır? Acente konteyner firmalarının konteynerlerini satmak için çalışır. Bakın, bu da konteyner firmalarının, limanla hiçbir alakası yoktur. Liman sadece konteyner firmalarına gemi yanaşmasının, onun elleçlemesinin ya da ardiye parasının hesabını yapar; bunlar da resmîdir, hepsine fatura kesilir, paraları da yurt içine kalır Yasin kardeşim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Fuat Bey, çok teşekkür ediyoruz bu bilgilendirme için.

Şimdi, devam edelim.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ali Kenanoğlu

Ömer Öcalan

İstanbul

Şanlıurfa

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, herhâlde söz istediniz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkanım, şöyle: Şimdi, bizim gerekçe bir hayli uzun da. Hem zaman almak istemedim, onu söyleyeyim.

İkincisi de 2 tane soru sormuştum, ben değerlendirme yaparken baştan; birincisi bu maddeyle ilgili. Daha önce çekilen düzenlemede başvuru tarihi için bir dört ay süre vardı, bu yeni getirilen teklifte bir süre yok.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Dört ay var.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bunda da mı var dört ay?

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Var, var.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O zaman bizim gözümüzden kaçtı, tamam.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Okuyayım mı Başkanım?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerek yok.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Anlaşıldı, tamam.

Peki, bir de şeyi demiştim: Bu maddeyle alakası yok ama genel olarak siz de “Bilgi verilecek.” demiştiniz. Bu Ayvalık’taki havuz patlaması, maden atık havuzunun patlamasıyla ilgili bir bilgi verecekerdi. Uygun bir zaman diliminde onun da bilgisi verilirse...

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tamam, onu da...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bu maddeyle ilgili olarak da biz gerekçelerimizi aktardık, ifade ettik. Dolayısıyla kanun metninden çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz Ali Bey.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Yasin Öztürk

Ayhan Altuntaş

Denizli

Ankara

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçe...

Gerekçe:

Kapitülasyonların kaldırılması ve Kabotaj Kanunu’nun yürürlüğe girmesi Türk denizciliği ve limanlarımız açısından atılmış çok önemli adımlardı. Kamuya ait limanlarımızın işletme devir sürelerinin Anayasa, kanunlar ve yargı kararlarına rağmen, ihalesiz olarak kırk dokuz yılına uzatılmasını, denizciliğimiz açısından bu yönde atılmış olan adımların karşısında önemli bir taviz olarak görmekteyiz. Bu nedenle ilgili maddenin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 1’inci maddesiyle 4046 sayılı Kanun’a eklenen geçici 30’uncu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “yatırım tutarları ve” ibaresinin “yatırım tutarları, kapasite artışı,” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahri Çakır

Şahin Tin

Fuat Köktaş

Düzce

Denizli

Samsun

Gerekçe:

Önergeyle eklenen “kapasite artışı” ibaresiyle danışman firmaların değerlendirme ve durum tespitine yönelik raporlarında kapasite artışlarının da dikkate alınması, böylelikle de gerek değer gerekse de diğer koşullar hakkında nihai kararı verecek olan Özelleştirme Yüksek Kurulunun çok yönlü olarak değerlendirmesine olanak sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Burada Hacı Bey’e çok kısa bir söz vereceğim.

Hacı Bey, kısa olursa memnun olurum.

### III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırılıoğlu ile Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’ün (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 1’inci madde önereleriyle ilgili yaptıkları konuşmalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle Ahmet Vehbi Bey ağabeyime cevap vereyim: Değerli Ağabeyim, esnaf ve sanatkâr hiç kimseden korkmaz. Yeri geldiği zaman sopayı alır, o terör örgütlerini sopaıyla döver ve ilgili yere teslim eder.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Terörden bahsetmiyoruz biz ya!

HACI ÖZKAN (Mersin) – Esnaf ve sanatkâr devletin yanında yani devletin yanındadır her zaman için. Dolayısıyla esnaf ve sanatkâr hiçbir zaman korkmamıştır, korkmaz da. Herkes yerini bilecek.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Çeteciliği özendiriyor ama.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, Hacı Bey bir sözünü bitirsin.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Esnaf, kendini polisine yerine koyamaz.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Hayır, şimdi, bakınız, Türkiye’de 2 milyon esnaf ve sanatkâr vardır, hiçbir meslektaşım bugüne kadar korkmamıştır, bundan sonra da korkmayacaktır. Bunu herkes bilsin ve hafızasına da yazsın.

Diğer taraftan, Yasin ağabey, bakınız, Türkiye’de yaklaşık 3.500 civarında esnaf ve sanatkâr başkanı, 81 birlik başkanı, 13 federasyon başkanı... Denizli’ye git, sen oda başkanlarına sor, tamamı beni tanı; bu, bir.

İkincisi ise geçen dönem de bu dönem de esnaf başkanlığından gelen tek vekilim.

Diğer taraftan, sana bir tavsiyede bulunacağım. Benim sosyal medyama, sana zahmet, günde 1 sefer bir göz at, benim nerelere, hangi esnaflara gittiğimi göreceksin. Ben yerine göre gider çorbayı doldururum, yerine göre ben berbere girer orada hâl hatır sorarım. Benim sosyal medyamı bir takip et, her hafta... (Gürültüler)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Esnaf kan ağlıyor, kan!

HACI ÖZKAN (Mersin) – Bir dakika...

Her hafta bir günümü esnaf ve sanatkârlara ayırdığımı göreceksin ve Türkiye’deki bütün... (Gürültüler)

Ben sizin gibi gidip bir esnafta resim çekilip de atıp paylaşmam, tamam mı? Ben bu işin mutfağından geliyorum, onun için bil yani.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Hacı Bey, teşekkür ediyoruz.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sataşmadan söz istiyorum.

## II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4018) (Devam)

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şimdi, arkadaşlar, müsaadenizle önergeyi oylarınıza sunacağım, sonra söz vereceğim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi, arkadaşlar, önce Ali Bey’e söz vereceğim.

Ali Bey, buyurun. (Gürültüler)



### III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4. - *İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, arkadaşlar, lütfen...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sizden istirhamım, lütfen...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, hayır, ben bir sataşma yapmayacağım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yalnız şöyle bir şey var: Biz ülkemizin bir hukuk devleti, bir kanun devleti olması gerektiğini söylüyor ve savunuyor isek böyle olduğunu da iddia ediyor isek yani Ali İsmail Korkmaz'ı öldüren o esnaf görünümlü çete mensuplarına övgü sözleri ifade edebilecek şekilde imada bulunmak doğru değildir. Bu ülke bir kanun devleti ise, öyle olduğunu iddia ediyorsanız, hukuktan bahsediyorsanız, esnaflara ya da herhangi birine, eline sopa almış birilerine polis görevi veremezsiniz. Bu doğru değildir, buna övgü dizdirmek de doğru değildir, bu işi meşru göstermek de doğru değildir. Böyle bir şey yok.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ahilik geleneğinde gelen...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Esnaf” dediğim, evet, Ahilik geleneğinden gelen insanlardır... Ne yapmaları gerektiğini... Ya, bu şekilde nasıl bir övgüdür, bunu burada bir methiye dizerek ifade ediyorsunuz? Bu sözleri kesinlikle kabul etmediğimizi ve kınadığımızı ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey...

HACI ÖZKAN (Mersin) – Esnaf ve sanatkârın kepengini kapatanlara gereken cevap verilir. Esnaf ve sanatkâra bu işlemi yapanlara esnaf ve sanatkâr gerekli cevabı verir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Peki, Hacı Bey, müsaade et, müsaade et.

Arkadaşlar, ikili konuşmalıyım, ikili konuşmuyoruz.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Esnaf ve sanatkâr hiçbir zaman sokaktan geçene bir şey demez.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Hacı Bey, müsaade edin.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ali İsmail Korkmaz'ı katlettiler biliyor musunuz? Tekmeyle...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, şimdi, bakın, değerli arkadaşlar...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Övülür mü bu?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, şunu söyleyeyim: Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Hukuk devletinde esnaf da diğer tüm unsurlar da hukukun içerisinde hareket etmek ve hukuk içerisinde işlerini yürütmek zorundadır; bunun dışındaki her türlü hareket hukuksuzluk olur. Eminim, Hacı Bey'in kastettiği hukuksuzluk değildi. O nedenle, bu konuda hiç kimsenin kuşkusunu olmasın, olmayacaktır da.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Kendini savunmasın mı esnaf ve sanatkâr? Adam silahla girerse onlar da cevap verir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şimdi, Yasin Bey'e söz veriyorum.

Buyurun.

5.- *Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Öncelikle 600 milletvekilinin içinde en az 100 esnaf olduğunu hatırlatırım. Oda Başkanlığından gelen tek kişi olmak bu kadar sizin ifade ettiğiniz tarzda büyütülecek bir durum veya kendinize bir özellik kazandıracak bir durum da kazandırmıyor size. Esnaflık ise... Bu anlamda çok açık, net söyleyeyim: Senden daha fazla esnafım, senden daha eski esnafım. Şimdi, kendi eski arkadaşlarımızın etrafında dolaşarak “Şu anda esnafın durumu, hâli şöyle, böyle.” diye iyi güzellmeler yaptığınızı falan zannetmeyin.

HACI ÖZKAN (Mersin) – 850 bin esnafa vergi muafiyetini biliyor musun?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Ya, 850 bin esnafın kaç tanesini tanıyor sun?

HACI ÖZKAN (Mersin) – Tanıyorum...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Hacı Bey, Hacı Bey, müdahale etmiyoruz, sözünü kesmiyoruz.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Kaç tanesiyle tam tek mil bir şekilde diyalogdasın? O esnafın hâlini gerçekten dinleseydin burada bu şekilde konuşmazdın bir kere.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Ben dinliyorum, sen de dinle!

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Ya, nereden biliyorsun?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Hacı Bey, müsaade et.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – “En gariban vekilim.” diyorsun, hiç öyle garibanlığın falan da yok; öyle kendi kendine konuşma.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ortaya konuşalım.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Kendi kendine konuşuyorsun.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Ben dinliyorum.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sizin gibi... “Fotoğraf çekilmeye gittiğin” dediğin yerde... Mersin’e ne zaman gittin bilmem, sen dolaşıp dolaşıp geliyorsundur ama ben Denizli’de on beş günde bir dolaşıyorum; merak etme, o esnafın içindeyim.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Ben haftanın dört günü Mersin’deyim, rahatına bak sen; 4 günü, 4 günü!

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Genel Kurulda fazla konuşmadığın için çok fazla gidiyor olabilirsin!

Bak, şimdi, şahsileştirdiğin için ben şahsi konuşurum senle.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bence şahsileştirmeyelim.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Şimdi şahsileştirdi.

“Sizin gibi” derken sen beni ne kadar biliyorsun, sen benim sosyal medyamı takip ediyor musun da “sizin gibi” diye bana cevap vermeye kalkıyorsun?

HACI ÖZKAN (Mersin) – Verdiğin cevaplara diyorum.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Ben garajdan geldim, öyle bürokrasiden , efendime söyleyelim, genel başkanlara yakınlıktan, vesaireden gelmedim. Ben garajdan geldim, esnafın hâlini senden daha iyi bilirim, merak etme.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Eyvallah! Tamam, sana saygım var.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Bazen de o konularda kendi kendine özellik falan da kazandırma.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Eyvallah! Garajdan gelene saygımız var; rahat ol.

6.- *Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi tutanaklara geçsin diye söylüyorum. Beni yanlış anladı büyük ihtimalle sayın vekilim. Ben “Teröristten korkmaz, teröristten korkar.” diye bir şey demedim; birincisi. Ben daha kötü bir şey söyledim yani teröristten korkup korkmaması... Ben dedim ki: “Devletin kolluk güçlerinden korkuyor.”

HACI ÖZKAN (Mersin) – Esnaf devletinden korkmaz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ben dedim ki: “Devletten korkuyor.” Yani kendini ifade.... Ama en doğal, en tabii anayasal hakkını yerine getirmekten korkuyor; esas düşünmemiz gereken şey bu. Ayrıca, esnaftan bahsediyoruz, bizim orada esnaf arasında şöyle bir laf vardır: İşlerden bahsederken “Yağmur yağarsa her yere yağar.” derler. Yani şunu size söyleyeyim: Ben de seçim bölgemde, bütün ilçelerinde dolaşıyorum, Türkiye'nin her tarafını dolaşıyoruz. Manisa'da görmüş olduğumuz manzara neyse Mersin'deki manzara da ondan farklı değildir. Yağmur yağarsa her yere aynı şekilde yağar. Şöyle yapalım: O zaman gidelim beraber Mersin'e, hep beraber gidelim, esnafı dolaşalım. Bakalım, hakikaten o esnaf sizin bahsettiğiniz gibi mi, değil mi?

HACI ÖZKAN (Mersin) – Beklerim...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Tamam, beraber gideriz, sıkıntı yok.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Beklerim, baş tacısın.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Osmaniye) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, söz mü istiyorsunuz?

Çetin Bey, lütfen buyurun.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Beklerim...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Hacı Bey, lütfen cevap vermeyelim.

Çetin Bey, buyurun.

7.- *Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Hacı Bey, bir konuda sizi aydınlatayım. Uzun yıllar ben Oda Başkanlığı yaptım ve burada arkadaşlarımla söylediğine birebir katılıyorum. Esnaf ya da iş insanı devletinden korkar.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Enişte ile devletten korkar!

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Devletinden korkar ama devlet sopayla eğer esnafa girişirse haklarını talep edecek mekanizması da kalmaz. Ticaret ve sanayi odaları, esnaf odaları kanunla kurulmuş kurumlardır. Kanunla kuruldukları için de Ticaret Bakanlığına bağlıdır. Ticaret Bakanlığının da elinde bir sopa vardır, eğer orada esnaf odası başkanı ya da yardımcısı çıkıp iki kelime laf ederse “Batıyoruz, matıyoruz.” falan diye, anında müfettişlerini gönderir.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Öyle bir şey ...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Hacı Bey, müsaade et, lütfen ya.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Ben çok mücadele ettim. Ya, kendi kitlemiz bizim nedir yani sizin kitleniz nedir? Esnaftır. Esnafın hakkını savunacaksınız ya da öbür tarafta ticaret odaları ya da sanayi odaları kendi üyelerinin haklarını savunacaklar. Ne demektir bu? Eğer sıkıntıları varsa,

krediye ulaşamıyorlarsa, sicil affı gerekiyorsa bunları çıkıp dillendirmesi gerekir. Doğru mu? E, bunları dillendirmeyip sessiz sedasız oturuyorsa bir sebebi vardır bunun; bunun sebebi de o müfettiş sopasıdır. O yüzden, şu anda esnaf konuşamıyor. 1 milyon 770 bin esnaf, öbür tarafta, ticaret, sanayi odalarına kayıtlı ya da borsaya kayıtlı 1 milyon 300 bin insan konuşamıyor. Biz sahadayız, son sekiz ayda, dokuz ayda 33 ile gittik, 33 ile; Türkiye'nin her yerine gittik; esnaf bize konuşuyor. Size konuşmuyorsa ayrı, o zaman korkuyor; bir şey var yani. Sermayesinin yarısını, bak, Hacı Bey, sermayesinin yarısını son üç ayda esnaflar kaybetti. Sattığı malı yerine koyamıyor kardeşim, bu kadar basit. Satamıyor, sattığı zaman sabah sattığı malı akşamüstü yerine koyamıyor; Hangi gözle bakıyorsunuz? Yani ne içiyorsanız biz de içelim? Kafamızı bulalım yani.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Neyse, Mecliste bunların cevabını vereceğim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Onun için, yani bakın, burası Sanayi Komisyonu...

HACI ÖZKAN (Mersin) – Meclis kürsüsünde cevap vereceğim buna ben.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – ...o yüzden biz burada siyaset yapmadan birtakım gerçekleri dile getiriyoruz. Biliyoruz ki sizin de eliniz kolunuz bağlı, sizin de içinize sinmiyor bu limanlar meselesi. İçinize sinmiyor sizin bu limanlar meselesi ama eliniz kolunuz bağlı. Geçen hafta çektiniz, kanunun 16'ncı maddesini çektiniz, bugün talimatla buraya geldiniz. Bizim de saat ikiden beri, üçten beri burada dilimizde tüy kalmadı.

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Daha ihtiyatlı konuşalım diye.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Biliyorum ki içinize sinmiyor.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, teşekkür ediyorum.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Biliyorum ki içinize sinmiyor ama Genel Kurulda da bunu bir şekilde geri çektirmeye gayret edeceğim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim.

## II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

### A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4018) (Devam)

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Madde 2'yi okutuyorum:

MADDE 2-2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan “LPG dağıtıcılarının veya kullanıcılarının” ibaresi “Piyasa faaliyetinde bulunanların, rafinericilerin veya kullanıcıların” şeklinde değiştirilmiştir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Açıklama mı istiyorsunuz?

Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bu maddedeki “kullanıcılar” kelimesi, bu “kullanıcılar” ne anlama geliyor? Yani bir perakendeci depolamayı istediği noktada yapabilecek mi? Bu maddeyle perakendeciye bu yetkiyi verebiliyor muyuz?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Enerji Bakan Yardımcımız Abdullah Bey, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Hemen bilgi veriyorum; Sayın Vekilim “kullanıcılar” ifadesi zaten hâlihazırda da var. Burada sadece değiştirilen “LPG dağıtıcılarının” ifadesinin yerine... Yani bu depolama tesislerini sadece LPG dağıtıcıları kullanmakla kalmam, aynı zamanda rafinericiler de kullanabilsin veya piyasa faaliyetinde bulunan kişiler de kullanabilsin ki bir tedarik sıkıntısı yaşamam. Piyasa faaliyetinde bulunanlar özellikle işleme ruhsatı olan kişiler var.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Depolamayı soruyorum, depolama. Yani bir benzinci istediği yere depo yapabilecek mi, açıkça söyleyin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Bu LPG deposu...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Örnek veriyor, yani depolama konusu serbest mi, bunu kim yönetecek?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – EPDK LPG Daire Başkanımız da burada.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet, oradan bilgi alalım.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Benim benzinliğim var, LPG’de satıyorum, depom var, başka bir yerde depo...

EPDK SIVILAŞTIRILMIŞ PETROL GAZLARI PİYASASI DAİRE BAŞKANI MEVLÜT ALKAN – Lisanslı depolarda evet, yapabilirsiniz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Nasıl kontrol edeceksiniz bunu?

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Lisans olması lazım.

EPDK SIVILAŞTIRILMIŞ PETROL GAZLARI PİYASASI DAİRE BAŞKANI MEVLÜT ALKAN – Çünkü lisanslı depolarda yapabileceksiniz, sadece lisans verdiğimiz depolarda yapılacağı için kontrol edeceğiz. EPDK tarafından verilen lisanslar...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şimdi, “Yapabilirsiniz.” demek şu anlama geliyor: Lisansı sonra söylüyorsun. Lisansı vereceğin için önce lisans vereceksin, sonra yapacak, dolayısıyla, bir kontrol ve yürütme mekanizması var. Dolayısıyla, kafasına göre gidip depo yapamıyor kimse.

EPDK SIVILAŞTIRILMIŞ PETROL GAZLARI PİYASASI DAİRE BAŞKANI MEVLÜT ALKAN – Evet, Başkanım, doğrudur.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim.

Kadim Bey, soru mu soracaksınız?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Değerli Başkanım, burada, PETDER Genel Sekreteri, bir de TÜPRAŞ’tan bir arkadaşımız var. Şimdi, biz Bolu Tüneli’ne gidiyoruz ya da bazı kavşaklarda, boğaz köprülerinde yani böyle tanker, patlayıcı, yanıcı maddeyle girenler bu yollardan dahi geçemiyor ama bunu biraz yaygınlaştırma noktasında elimizle bir tehlikeye de işaret etmiş olmuyor muyuz? Yani, bunu sağlıklı olarak önce sektörel bazı temsilcilerden dinleyeyim. Hepinizin bildiği gibi şu anda birçok akaryakıt istasyonunda LPG dâhil satılamazken, onlara da satma izni verilmezken biz Türkiye’nin

birçok yerinde “Açacağım.” diyene -sevgili arkadaşımız açıkladı- “Bunu depolayın.” diyeceğiz. Bu konuda 2 temsilciden bir açıklama bekliyorum. Buradaki hazırun cetvelinde benim başka bilmediğim, konuya yetkin, sektörün içinden gelen arkadaşlar varsa doğru bilgilenebiliriz, vebal altındalar.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ –Burada, TÜPRAŞ temsilcisi var mıydı aramızda?

KADİM DURMAZ (Tokat) – TÜPRAŞ Genel Müdür Yardımcısı Özgür Kahramanzade yazıyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Davet edilenler bunlar, gelmemiş.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hayır, bu hazırun cetveli.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Özgür Bey gitmiş mi arkadaşlar, yok mu?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Peki, Köksal Onur İnci PETDER Genel Sekreteri...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun, bir açıklamada bulunun lütfen.

PETROL SANAYİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ KÖKSAL ONUR İNCİ – Öncelikle, bütün hazırunu en içten sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Şimdi, efendim, bu değişikliğe bakıldığında, tabii, önerisini biz vermedik ama kastedilenin aslında şu olduğunu görüyoruz: Zaten oturmuş bir piyasada ve depolama lisansı çerçevesinde -Sayın Başkanımızın da belirttiği şekilde- bunların uygun kriterlere uyacak şekilde, EPDK tarafından yeterli görülecek şekilde lisanslandırılmasından sonra, zaten bu şekilde devam eden faaliyetler çerçevesinde eklenen kısma baktığımızda rafinericilerin de bunu yapabilmesi ve piyasa faaliyetinde bulunanların da bunu yapabilmesinin sağlanmasını öngördüğünü görüyoruz. Taslak maddeden, herhangi bir tehlike gibi bir şey değil, burada sadece bir kapsam genişlemesi olduğu anlaşılıyor.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yani, tedbir de alınsa ülkemizin her tarafına biz bu tehlikeyi elimizle dağıtmıyor muyuz?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Kadim Bey, konu şu: Diğer petrol, LPG, doğal gaz ya da neyse bütün bunlarda bir düzen çerçevesinde ve ihtiyaç çerçevesinde lisanslama olduğu için, burada da bir lisanslama var. Bu lisanslama çerçevesinde hem Enerji Bakanlığımız hem de EPDK bu işi yönetiyor. Özellikle bu alanlarda kaçakçılığın önlenmesi, bu son dönemde getirdiğimiz yasal düzenlemeler, özellikle elektronik cihazlarla yapılan kaçakçılığın önlenmesi, oradaki özel girişimlerle yapılan tahrifatla getirilen hükümler, otomasyon sistemlerine dönük denetim sistemleri... Bütün bunlara baktığımız zaman, bu alanda bir sıkıntı olacağını şahsen değerlendirmiyorum çünkü bu alanda da çok çalıştık, daha önce Gümrük Müsteşarlığı dönemimizden de arkadaşlarla birlikte kaçakçılığın önlenmesiyle ilgili çok ciddi önlemler aldık, yasal düzenlemeler yaptık. Bu alanda da EPDK ve Enerji Bakanlığımız bu işi olması gerektiği şekilde düzenleyecektir, o konuda bir sıkıntımız olmayacaktır, bundan emin olabiliriz inşallah.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3-5307 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “6762” ibaresi “13/1/2011 tarihli ve 6102” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“5607 sayılı Kanuna aykırı fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olanlara lisans verilmez. Lisans sahibinin tüzel kişi olması durumunda söz konusu tüzel kişilikte suçun işlendiği tarih itibarıyla yüzde ondan fazla paya sahip ortaklar ile görevden ayrılmış olan veya halen görevde bulunan yönetim kuru-lu başkan ve üyelerine, temsil ve ilzama yetkili olanlara lisans verilmez ve bu kişiler lisans başvurusu yapan tüzel kişiliklerde doğrudan pay sahibi olamaz.”

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bir şey sorabilir miyim bu konuda?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey bir şey sormak istiyor.

Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, bu madde 3’le 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu’nun 3’üncü maddesi sonuna ek fıkra ekliyoruz. Buna göre, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olanların bir daha lisans alması önleniyor. Gerekçeye baktığımız zaman, burada “Petrol piyasası mevzuatı ve uygulamayla ilgili mevzuatın uyumlaşması hedeflenmekte.” denmekte. 5307 sayılı Kanun’un 17’inci maddesi idari yaptırımları düzenliyor. İdari yaptırımlar arasında lisans iptali de bulunmakta ve lisans iptalini gerektiren eylemler de 17’nci maddede tarif edilmiş. Buna göre, kaçak LPG’yle piyasa faaliyetlerinde bulunan lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir. Tamam, bunda sıkıntı yok ve zaten bununla ilgili düzenleme yapılıyor, bu lisansı iptal edilenlerin bir daha lisans alamaması için düzenleme yapılıyor. Ayrıca, “Teknik düzenlemeye uygun olmayan LPG’yi -yani buradaki kastedilen kusurlu maldır herhâlde bu- piyasaya süren ve bu eylemi lisans süresi içerisinde 5 defa tekrarlayanların da lisansı iptal edilir.” diyor. Ayrıca, “Lisans sahibinin kanuna karşı hile veya yalan beyanda bulunması durumunda lisansı iptal edilir.” diyor. Şimdi, burada anlatmak istediğim şey şu: Biz, burada yalnızca LPG kaçaklığı yapanları...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ –Vehbi Bey, yasal düzenlemenin tamamını okumayalım istersiniz, doğrudan soru soralım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Soruyu soruyorum. Şöyle söyleyeyim: Şimdi, biz, burada, kaçak LPG kullananların lisansını iptal ediyor ve onların bir daha lisans almamasını sağlıyoruz ama kusurlu mal ve hizmet sunanların mesela lisansı iptal ediliyor, onların üzerinde herhangi bir yaptırım var mı? Mesela, ben, işte kanun maddesinde olduğu gibi, kusurlu malı lisans dönemi içerisinde 5 defa verdim, lisansım iptal edildi, daha sonra ben gidiyorum tekrardan lisans alabiliyorum. Bir kaçakçı ile kusurlu mal ve hizmet sunan arasında ne fark var? Veyahut da şöyle bir şey var: Yani biz burada Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği’ne uydurmaya çalışıyoruz. En son 24 Nisan 2021 tarihinde yeni bir düzenleme oldu. Burada mevzuata aykırı özel tüketim vergisiz (ÖTV’siz) satışlardan veya kanuna karşı hile veya yalan beyanda bulunmanın tespit edilmesinden dolayı lisansın iptal edileceğinden bahsediliyor. Mesela, neden biz kanuna karşı hile veya yalan beyanda bulunanların lisansını iptal ettikten sonra tekrardan lisans verelim? Demek istediğimi anlatabildim mi?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Abdullah Bey, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Şimdi, gerek Petrol Kanunu’nda gerek LPG Kanunu’nda değişik ihlallerden dolayı bir sürü idari yaptırım var veya lisans iptalleri de var yani okuduğunuza benzer mahiyette. Petrol Kanunu’nda ayrıca -bu 5607 sayılı Kanun kaçakçılıkla ilgili bir kanun- bu kanundan dolayı yani 5607 sayılı Kanun’a aykırılıktan dolayı eğer bir kesinleşmiş bir hüküm söz konusuysa -herhangi bir kişide- şu ifadenin aynısı Petrol Kanunu’nda da var: Kaçakçılıktan hüküm giymiş ve bu, kesinleşmiş olan kişi tekrar başka bir isim altında bir şirket kurmak suretiyle yeniden petrol piyasasında faaliyet gösteremesin; aynısının LPG versiyonu. Bu ifadelere bakarsanız, bire bir aynıdır. Eğer bir kişi kaçakçılıktan dolayı kesin hüküm giymişse, hüküm kesinleşmişse başka bir şirket kurmak suretiyle de LPG piyasasında da faaliyet gösteremesin; amaç budur, Petrol Kanunu’yla eş faza getirmek için. Yoksa gerek Petrol Kanunu’nda gerek LPG Kanunu’nda tarif edilen ihlaller karşısında idari para cezaları da var, hatta lisans iptalleri cezası da var ama o kişilerin başka bir şirkette hissedar olup tekrar lisans almasının önünde benim bildiğim kadarıyla -yine de ilgili Daire Başkanımıza soruyorum- bir engel yok.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ama mesela...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey, buradaki konu tamamıyla Petrol Piyasası Kanunu’na ilişkin kaçak piyasasındaki düzenlemeyle LPG’yi eş değer hale getirmek.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ama olmuyor işte.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Geliyor.

Ve burada hadiseyi kaçakçılık bazında düzenliyoruz, kaçakçılıktan mahkûm olmayı buraya taşıyoruz ve “Bunlar mahkûm olsun, tekrar gelip bir başka yerde tekrar lisans alsın, tekrar açsın.” gibi bir döngüyü kırmak ve kesmek istediğimiz için bu düzenlemeyi yapıyoruz. Ve burada, kaçakçılıktan mahkûm olan, yüzde 10’dan fazla pay alan, işte temsil nizamına sahip olan kişilerin yeniden lisansla LPG faaliyetinde bulunmasını önliyoruz; mesele budur.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Tamam, anladım. O zaman şunu söyleyin bana: Buradaki amacımız Petrol Kanunu’na uyum sağlamaksa... Benim elimde mevzuat var, yönetmelik var.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Yönetmelikle bunu karıştırmayalım, ikisi ayrı şeyler.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Peki, şöyle: Eğer uyumlu hâle getirmek istiyorsak biz burada... Mesela, burada şunu söylüyor: İşte “Mevzuata aykırı özel tüketim vergisini taşıtlardan veya kanuna karşı hile veya yalan beyanda bulunanların tespit edilmesinden dolayı lisanslar bir daha verilmez.” diyor. “Kanuna karşı hile veya yalan beyanda bulunduğu tespit edilmesi durumunda.” diyor. Aynı ifade LPG Kanunu’nda da var yani kanuna karşı hile ve yalan beyanda bulunanların lisansı iptal ediliyor. LPG Kanunu’na göre bu lisanslar iptal ediliyor fakat bir daha lisans alabiliyor. Fakat Petrol Kanunu’na göre iptal edilse bir daha lisans alamıyor.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Mesele kaçakçılık.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN - Kaçakçılıkla o farklı. Petrol Kanunu’nda aynı hüküm bire bir aynı ifadelerle yer alıyor. Herhangi bir kişi kaçakçılıktan dolayı hüküm giydiyse, artık, petrol piyasasında lisans alamaz. Aynıısını LPG’ye de yapalım, LPG’de de alamasın; amaç o.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bizde de tamamen kaçakçılık üstat.

Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 4...

MADDE 4- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanununun 6/C maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, 30/6/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek söz konusu kapasite artışları işletmeye giriş tarihinden itibaren 6/B maddesi kapsamında yerli katkı fiyatından yararlanır.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bir şey soracağım...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Kabul edildi ama yine soralım.

Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Burada mülkiyetlerin devriyle ilgili işte TEDAŞ ve TEİAŞ’a devredilecek deniyor. Bu mülkiyetlerin listesi var mı elinizde ve bu mülkiyetler...



BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, henüz o maddeye gelmedik, o maddeyi okutalım, madde 5’i okusun.

Madde 5...

MADDE 5- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir,

“GEÇİCİ MADDE 30- (1) Mülga 15/7/1970 tarihli ve 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun 9/9/1982 tarihli ve 2705 sayılı 1312 Sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, İki Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması, Bazı Madde, Bent ve Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanunla değişik 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendinde sayılan kurum ve kuruluşlar ile ETİBANK, Türkiye Elektrik Kurumu, Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. ve Elektrik Dağıtım Şirketleri adına tapuda tescil edilmiş, mülkiyet ve mülkiyetten gayri aynı haklardan elektrik dağıtım faaliyetlerine ilişkin olarak TEDAŞ Genel Müdürlüğünün başvurusu üzerine resen bedelsiz olarak TEDAŞ Genel Müdürlüğü adına, elektrik iletim faaliyetlerine ilişkin olanlar ise TEİAŞ Genel Müdürlüğünün başvurusu üzerine resen bedelsiz olarak TEİAŞ Genel Müdürlüğü adına tescil edilir.

(2) Bu madde kapsamında yapılacak tescil işlemlerine ilişkin devir ve tashiş işlemleri her türlü harç ve döner sermaye hizmet bedelinden muafır.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Önergeyi okutup tekrar söz vereyim size.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Tamam.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ - Aynı mahiyette 3 adet önerge var.

Önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4018) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Müzeyyen Şevkin	Kadim Durmaz
Kocaeli	Adana	Tokat
Ahmet Vehbi Bakırlioğlu	Çetin Osman Budak	Tacettin Bayır
Manisa	Antalya	İzmir

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Gerekçe...

Gerekçe:

Teklifle TEİAŞ’ın mal varlığının artırılmasını hedefleyen düzenleme TEİAŞ’ın özelleştirilmesi süreci için bir hazırlık adımı olduğundan teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun Tahsin Bey.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet, sorumu tekrarlıyorum: İşte, Etibank, TEK, TEİAŞ’ta kaç tane mülkiyet vardır, hangisinde ne kadar mülkiyet? Ve bu mülkiyetlerin TEDAŞ ve TEİAŞ’a kaçır tanesi devredilecek? Bunun listesini istiyoruz biz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Abdullah Bey...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Sayın Vekilim, öncelikle şunu ifade edeyim: Bu aslında Sayıştayın -TEDAŞ’ı, biliyorsunuz, bütün KİT’leri Sayıştay denetliyor yıllık olarak- denetim raporuna konu olmuş; Sayıştayın bizatihi -raporun ilgili

sayfalarını getirdim- kendisinin tespit etmiş olduğu rakamlar ve liste. Sayıştay diyor ki: “TEDAŞ adına benim yaptığım denetimde, tescil yapılması gerektiği hâlde Türkiye Elektrik Kurumu adına hâlâ kayıtlı görünen 57.025 adet...” Bu, 2019’taki Sayıştay raporu. Yine “Aslında, TEDAŞ’ın mülkiyetine geçmiş olması gerektiği hâlde, elektrik dağıtım şirketleri adına kayıtlı 6.745 adet taşınmaz tespit ettim. Bununla alakalı söz konusu taşınmazların TEDAŞ adına tescilinin sağlanması için Türkiye Büyük Millet Meclisi nezdinde kanun değişikliği için girişimlerde bulunması gerekmektedir.” Bunlar zaten “Kanun çıkmasa da devir yapılıyor da bedelsiz olarak yapılması için kanun değişikliği gerekmektedir.” diye Sayıştay raporuna da konu olmuş; biz bu Sayıştay önerisini de yerine getirebilme adına, bedelsiz olması adına... Yoksa bunlar bedelli olarak devrediliyor zaten, yani bedelli derken harç bedelini kastediyorum. 2019’daki tespitlerde 57.025 adet TEK adına kayıtlı olan yer var, 6.745 adet de dağıtım şirketleri adına. Bir sayının vekilimiz sanki bunların özel dağıtım şirketlerine devredileceği gibi bir ifade kullandı ama tam tersi; bilakis, yanlışlıkla, özelleştirilmiş dağıtım şirketleri adına kayıtlı tesisler varsa onlar kamuya geçiyor.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Abdullah Bey, Etibankla ilgili kısım...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Bunların içinde Etibankla ilgili kısım ne kadardır şu anda...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Bunların içinde değil de haricinde galiba...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Haricinde var ama sayısını şu anda...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Neden Etibank’ı da alıyorsunuz o zaman?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Vaktizamanında Etibank da dağıtım işi yapmış, onun üzerinde de hâlâ dağıtım tesislerinin mülkiyeti söz konusu. Yani sadece Türkiye Elektrik Kurumu değil, hatta Etibank’ın haricinde başka kurumlar da var.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Etibank’taki sayıları biliyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN - Sayıyı şu an bilmiyorum ama kayıtlarımızda mutlaka vardır, onu da en azından Genel Kurul aşamasında...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Peki, o Etibank’a ait olanlarda maden sahası da var mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Onu bilmiyorum, onu da sormam lazım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ - Abdullah Bey, bu konuda bir liste talebi var, onu Komisyonumuza ulaştırırsınız, olur mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Yalnız 57 bin tane listeden bahsediliyor.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – 57 bin mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Evet.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – 57 bin adet.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – 57 bin adet.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yani, o da olsun olsun 500 sayfa eder.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Olur, olur, tabii. Biz dijital ortamda veririz, hiç mahzuru yok yani.

Şunu da ifade etmek isterim yani biraz, konuşulan ifadelere cevap olsun: Zaten, dediğim gibi, bu tesisleri TEDAŞ ve TEİAŞ gerekli harçları ödemek suretiyle devralıyor. Bu kanun teklifi, bunların bedelsiz ve hızlı yapılmasını temin etmekten öte bir şey değil; TEİAŞ'ın özelleştirilmesiyle hiç alakası yok. Zaten TEİAŞ bunu yapıyor yani şu anda, Türkiye Elektrik Kurumundan kendisine devredilmesi gereken tesisleri, bedeli mukabilinde, tapuya gidip alıyor; bu kanun teklifi, bunun bedelsiz yapılmasını temin ediyor. Bunu -Özelleştirme İdaresi Başkanımız da burada- TEİAŞ'ın da özelleştirilmediğini, sadece muhtemelen yüzde 10'luk bir kısmının halka arz edileceğini gerek Plan ve Bütçe Komisyonumuzda gerek değişik platformlarda ifade ettik, tekrar hatırlatmakta fayda görüyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – O nasıl olacak peki şimdi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Yani bir blok hisse satışı yok.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Halka arz olduğu zaman satış olmuyor mu? Halka arz olunca satış olmuyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Yok, bir blok satış söz konusu değil.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ayhan Hocam, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Yönetim yine kamuda.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum, maksat hasıl oldu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ama sıkıntı olur orada.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Anlamadım?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – İkili konuşmuyoruz.

Ayhan Bey, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Ben de üniversitede güç sistemleri analizi dersi veren bir hoca olarak TEİAŞ konusunu çok önemli buluyorum; burada çok ciddi durmamız lazım, çok hassas bir konu.

Kısaca özetlemem gerekirse, elektrik bir yerde üretiliyor, sonra iletiliyor, sonra da dağıtılıyor. Şimdi, biz, iletim kısmından bahsediyoruz. Dağıtım kısmında, şehirlerdeki dağıtıcı firmaların yüzde 100'ü özelleştirilmiş durumda; üretimin de -yanlış bilmiyorsam- yüzde 80'i özelleştirilmiş durumda ama iletim devletin elinde, TEİAŞ'ın elinde. TEİAŞ şirket statüsünde ama kâr amacı gütmeyen bir şirket statüsünde ve şirket, istediği fiyatı belirleyemiyor, EPDK tarafından tarifeler belirleniyor çünkü TEİAŞ istediği fiyatı belirlese o zaman elektriği istediği fiyattan dağıtım şirketlerine satar, istediği kârı da eder çünkü rakip yok, tekel durumunda. TEİAŞ, çok büyük bir organizasyon, Avrupa'da en büyük iletim hattına sahip, 70 bin kilometre iletim hattı var. Eğer iletim hattının etrafındaki 50 metre veya 100 metrelik alanın TEİAŞ'a tahsisli olduğunu düşünürseniz, kontrol ettiği alan Lüksemburg'un 2 katı, Bilecik ili kadar -artık neyle karşılaştırırsanız- yani Avrupa ölçeğinde çok değerli bir alanı kontrol ediyor. Peki, biz bunu halka verdik, tamam, özelleştirmedik, sermayeyi tabana yaydık, halka verdik. Halk niye alsın bunu, ben bunu anlamış değilim, niye alsın? Ancak temettü dağıtabilirsiniz belki ama bu temettü de nasıl olur? Elindeki mal varlığını satarak olur. Şimdi, elindeki mal varlığını satarak olursa işte burada "Zamanlama manidar." sözü önem kazanıyor yani bütün bu mal varlığının devri...

TEİAŞ'ın TEK'ten ayrılması 1994 yılında yani kaç yıl geçmiş aradan, şimdi mi hatırlandı bunlar? Demek ki burada başka bir niyet var. Biz, açıkçası, bunun altında başka bir niyet arıyoruz; bugün bunu Sayın Bakana da söyledim. Sayın Bakan dedi ki: "Siz de partiniz olarak özelleştirme taraftarısınız." Ya, biz, iletim hattını özelleştirmeyi hiçbir yerde söylemiyoruz parti olarak. Dolayısıyla olay bu kadar basit değil benim gördüğüm kadarıyla, sermayeyi halka yaymak değil; bunun altında başka bir şeyler var. Oradan belki kaynakları bir şekilde TEİAŞ'a verip, onu da satarak yahut paraya çevirerek temettü dağıtma imkânı olabilir. Eğer o olmayacaksa, elektrik fiyatları artırılarak kâr payı dağıtılacaksa sahip olan kişilere; o zaman bu, haksızlık. Siz şimdi 80 milyondan para toplayacaksınız, sonra da oraya yatırım yapan insanlara parayı vereceksiniz; bu, haksızlık; adil bir durum değil. Dolayısıyla bu iş çok ciddi bir şey. Biz, parti olarak bunun kavgasını sonuna kadar vereceğiz, her yerde de bunu söyleyeceğiz. Bu, Türk halkına atılacak en büyük kazıklardan biri olacak. TEİAŞ'a ben proje de yaptım, çok iyi tanıyorum. TEİAŞ düzgün çalışan bir kurum. Yani bunun gerekçesi nedir? TEİAŞ'ta neyi eksik gördünüz de sermayesini halka yayıyorsunuz? Nesini yanlış yaptı? Elektriği yönetemiyor mu? Daha iyi yöneten birilerini mi getireceksiniz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yönetmek gibi bir zorunluluğu da var.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Yani gerekçesi sağlam değil, zamanlaması sağlam değil; dolayısıyla kafamızda çok büyük soru işaretleri var. Bu konu, hakikaten çok önemli bir konu. Bu konuda sayın milletvekillerimizin de, içinde birazcık vatan sevgisi olan insanların da bu işe karşı çıkacaklarını düşünüyorum samimi olarak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ayhan Bey, teşekkür ederim.

Şimdi...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Hocam, çalışanlar niye itiraz etmiyor, onu merak ediyorum?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ediyorlar, ediyorlar.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ediyorlar mı?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ediyorlar.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, müsaade edin.

Kadim Bey, söz mü istiyorsunuz?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Evet.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Direniş yapsınlar, gidelim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey daha önce söz istemişti, kendisine bir söz vereyim.

Buyurun Çetin Bey.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Burada vardır çalışan. Yani, niye itiraz etmiyorlar. Özelleştirmeye niye karşı gelmiyorlar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Özelleştirmeyecek çünkü, onun için.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, Çetin Bey'e söz verdim.

Buyurun.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Asıl soruyu İYİ Parti milletvekillerimiz zaten sordu. Benim burada sormak istediğim: 57.055 adet gayrimenkulden bahsediyoruz. “6.745 de dağıtım şirketlerinin üzerinde.” dediniz. Ya, burada çok ciddi bir rakam çıkıyor ortaya yani 63.800 küsur, 64 bin gayrimenkulden bahsediyoruz.

Bir de Etibank var; bu, çok doğru bir soru. Etibankın o kadar değerli kupon arazileri var ki; bütün Türkiye’de var ve Antalya’da da var. Antalya -biliyorsunuz yani artık bir şey söylemeye gerek yok- arazi fiyatlarının inanılmaz uçtuğu noktalarda. O yüzden, açık söyleyeyim, burada, biz açık kaynaklardan araştırdık “Birkaç tanesine ulaşabilir miyiz acaba?” diye, hiçbirine ulaşamadık. Yani, o yüzden, bu listeler son derece önemli ve Genel Kurula gelmeden eğer bu listeler bize ulaştırılırsa memnun oluruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Kısa bir açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Abdullah Bey, Kadim Bey de bir sorsun, ondan sonra söz vereceğim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Tamam.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Kadim Bey, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de Sevgili Hocamın ve Çetin Osman Budak Bey’in bıraktığı yerden devam edeceğim.

Şimdi, TEDAŞ özelleşeli yaklaşık olarak bir hayli zaman oldu. Yani bir devlet düşünün, bu kadar mülkünün ve malının farkında değil; yani bu ülkenin nasıl yönetildiğini hep beraber düşünelim. Hâl böyleyken insanın aklına şu geliyor: Günümüzde kaynağa sıkışmış, limanları ileriye doğru satan bir anlayış, bunları bir araya toplayıp Varlık Fonu’na yaslayıp yine Londra’daki tefecilerden yüksek faizle bu ülkenin sırtına yeni yükler bindirecek, bu konuda endişelerimiz var. Bu endişelerimizi gidermenin yolu şudur: Şeffaf bir şekilde bu kaynakların listesinin, nerelerde olduğunun, bugüne kadar kimlerin kullanımında olduğunun, bunlardan bir bedel alındı ise bu bedellerin ve arkadaşımızın dikkat çektiği gibi, Etibank bu ülkenin çok önemli bir kurumu, buradaki belli maden sahaları da şimdiye kadar kim tarafından kullanılıyor, bu ülkeye verdiği vergi, ürettiği bir katma değer var mı, bunların net bir şekilde bize yazılı verilmesini istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Abdullah Bey, kısa bir açıklama alalım, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Uzun uzun cevap versin, dinleriz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Uzun da cevap verebilirim, tabii, vaktiniz ne kadarsa, onu bilemiyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Mümkün olduğunca kısa olsun, gerekirse yazılı cevap verelim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Sayının çok olduğu sizi yanıltmasın. Göreceksiniz listeleri size arz ettiğimizde; bunların büyük çoğunluğu, yüzde 99’a yakını direklerin etrafındaki çok küçük alanlardır yani 57 bin direk etrafındaki 5 metrekarelik, 3 metrekarelik alanlardır, onu söyleyeyim. Listesi de dijital ortamda, hepinize arz edilir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Abdullah Bey, siz onu Komisyonumuza gönderin, biz üyelerimize dağıtalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Tabii, tabii, ben onu hazır ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tamam.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Bunun direk yerlileri olduğunu görürsünüz yani büyük çoğunluğu böyledir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Etibankı da alırsanız seviriniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Tabii, tabii, onu not aldım.

KADİM DURMAZ (Tokat) – TEDAŞ, TEİAŞ ve Etibank...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Tabii, tabii.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkürler.

Aynı mahiyette diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Kenanoğlu

Ömer Öcalan

İstanbul

Şanlıurfa

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, söz istiyor musunuz?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Gerekçe uzun, o yüzden ben söyleyeyim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tamam, buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Gerekçesini biz izah etmiştik zaten, o izah ettiğimiz gerekçeyle maddenin çekilmesini talep ediyoruz. Ben ayrıyeten gerekçe okunmasın diye söz aldım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, teşekkürler.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan (2/4018) sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Yasin Öztürk

Ayhan Altuntaş

Denizli

Ankara

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçe okundu, Ayhan Hocam izah etti.

Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bir sonraki maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan “elli bin Türk lirasından beş yüz bin Türk lirasına” ibaresi “yüz bin Türk lirasından iki milyon Türk lirasına” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4018) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 6-14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 18inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1) Ek 1inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere her bir mal veya hizmet çeşidi için yirmi bin Türk lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ise her bir mal çeşidi için yüz bin Türk Lirası.

Tahsin Tarhan	Müzeyyen Şevkin	Kadim Durmaz
Kocaeli	Adana	Tokat
Çetin Osman Budak	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Tacettin Bayır
Antalya	Manisa	İzmir

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifle birim miktar ceza tutarı esas alınmak suretiyle gerek fahiş fiyat uygulaması gerek stokçuluk yapanlara uygulanacak yaptırımlar düzenlenmektedir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, bu konuyla ilgili Bakanlığımızdan, Bakan Yardımcımızdan da bilgi aldık. Uygulamanın özellikle ürün bazlı olduğunu ifade etti. Buradaki önerge aslında tedarik zincirini kırmaya dönük değil fahiş fiyata dönük, aslında madde metni tedarik zincirine dönük. Şunu ifade edeyim: Fahiş fiyata değil ama tedarik zincirine dönük olarak mevcut uygulamanın madde metnine geçirilip geçirilmemesi hususunda Bakanımızla da istişare edip Genel Kurul aşamasında bu önergeyle ilgili istişaremizi sürdüreceğiz.

Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bu maddeden sonra gelmek üzere 1 madde ihdası var arkadaşlar, okutup oylarınıza sunacağım...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, ama ben bir söz istedim görmediniz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Görmedim ağabey.

KADİM DURMAZ (Tokat) – TOBB'un ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunu hazırım cetvelinde, listesinde gözüküyor, onlardan bir görüş alalım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Neyle ilgili?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Davet edilmiş, az önceki şeyde var, ama biz çırpındık.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Doğrusu görmedim gerçekten.

Arkadaşlar kim var TOBB'dan?

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – TOBB'dan ben varım efendim.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Bu arada Başkanım...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bir saniye, şu konuyu da okutup ikisiyle ilgili bilgi alacağım. Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE - 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2021” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.”

Fahri Çakır

Şahin Tin

Fuat Köktaş

Düzce

Denizli

Samsun

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde ile 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu uyarınca tahsil edilmesi gereken tutarlar için 31/12/2023 tarihine kadar oda ve borsa üyeleri hakkında icra takip işlemlerinin durdurulması ve durma süresince zaman aşımı süresinin işlememesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet, TOBB temsilcisine burada söz veriyorum.

Buyurun, bir de kendinizi takdim edin.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – Efendim, bu madde hakkında mı bir açıklama bekleniyor şu önerge geneli hakkında?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet, evet.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – Önerge geneli hakkında efendim, geçen sene de aynı şekilde biz 2015 aidatlarımızı ertelemiştik, aynen bu sene de 2016’lar zaman aşımına giriyor hem zaman aşımının durması hem de 2016 aidatlarının da icraya konulamaması, böylece oda aidatlarıyla alakalı olarak hiçbir icra takibinin yapılmaması için bu maddeyi istiyoruz efendim.

Komisyonumuzun takdirlerine arz ederiz efendim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bu konuda Ticaret Bakan Yardımcımızdan bir açıklama alalım.

Sezai Bey, buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu madde efendim, bir önceki yapılandırılmada olduğu gibi sadece süresi iki yıl uzatılıyor. Daha önce 5 partimizin ortak şeyiyle ertelenmişti bu aidatlara uygulama çünkü Yönetim Kurulunun sorumluluğu ortaya çıkıyor bunlar zaman aşımına uğrayacağı için -beş yılı geçtiğinden- şimdi onun zaman aşımına uğramaması için iki yıl daha ertelenmesini istedik.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Teklif e ihdas edilen madde teselsül sırasına göre konulacaktır.

Madde 7’yi okutuyorum:

MADDE 7- Bu Kanunun;

a)6 ncı maddesi 1/1/2022 tarihinde,

b)Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.



BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 8'i okutuyorum:

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, tümü üzerinde bir şeyler söyleyeceğim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teklifin tümünü oylama yapayım, vereceğim.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Teklifin tümü kabul edilmiş ve teklif Komisyonumuzun kabulüyle Genel Kurula gönderilecektir.

Değerli arkadaşlar, teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Başkanlığımıza yani Sanayi, Ticaret, Enerji Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Başkanlığına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca bu konuyla ilgili özel sözcüler olarak Ahmet Çolakoğlu, Metin Bulut, Semra Kaplan Kıvırcık ve Mehmet Cihat Sezal'ı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi söz isteyen arkadaşlarımız var. Sizlerden birkaç dakika daha yerlerinizden ayrılmamanızı rica ediyorum.

Önce Yasin Bey söz istediği için Yasin Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Yasin Bey.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bizler ağırlıklı olarak belki limanlara çok odaklandık ama sonuçta kamuoyunda “stokçulukla mücadele yasası” diye lanse edildi bu torba yasa teklifi ve torba yasa teklifinin sadece bir maddesi bu konuyla ilgili, o da sadece idari para cezasının artırılmasından ibaret. Yine de aslında kapsamlı değerlendirilmesi gereken bu konunun en azından cezai hükümleriyle Adalet Komisyonunda görüşülmesi gerekli olduğunu düşünme durumundayız. Türk Ceza Kanunu'nda suç teşkil eden bir eylem söz konusuysa bunun Adalet Komisyonunda değerlendirilmesi gerekiyor.

Arazi tesciliyle ilgili maddeler ve liman işletme sözleşmelerinin uzatılmasıyla ilgili maddenin de kesinlikle bu metnin içinde olmaması gerektiğinde hâlâ ısrar ediyoruz çünkü çok açık söyleyeyim, aslında bu torba kanun teklifinin içinde yani 3 tane maddesinin özellikle kamu yararına uygun olduğunu bizler de düşünüyoruz. Bizler de isteriz ki bu maddelerin böyle tamamen bütün partilerin oy birliğiyle geçmesini ama bu şekilde içine koyduğunuz hatta sütün içine attığınız çamurlar yüzünden de süt de bozuluyor. Bu anlamda inşallah hayırlı olur diyeyim.

Ama bir de şu stokçulukla ilgili Ticaret Bakanlığından özel görüş alacağımızı söylediniz. Her ne kadar şu anda piyasada gerek dövizin artışından gerek ekonomik durumların değişkenliğinden dolayı, maliyetlerin artışından kaynaklı zararlar söz konusuysa bile... Ben, yaşım itibarıyla şu stokçulukla ilgili 80 öncesinde çok şeyler duydum ama sizin döneminizde de ilk defa olduğu için önemli görüyorum. Şu stokçular kimlerse hepimiz öğrensek de bir yandan da bu stokçularla mücadele anlamında doğru şeyler yaparsak diye düşünüyorum. Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliği diye bir yönetmelik söz konusu. Orada da böyle zincir marketlerle ilgili bu tarzda, bu işi, bu cezayı, bu suçu işleyenlere

zaten katlamalı cezalar söz konusu. Katlamalı cezaların olduğu yerde, burada idari bir para cezasının sadece gündeme getirilmesi ve kamuoyunda da stokçuluk yasası olarak bu işin algılanması, limanlarla ilgili kırk dokuz yılına devri de makyajı olarak görüyorum.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Yasin Bey, teşekkür ediyorum.

Tahsin Bey, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ben de katkı sunan Komisyon üyelerine, milletvekili arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Çok değerli arkadaşlar, milletvekili arkadaşlarımız geliyor, burada bizlere katkı sunmaya çalışıyor ama Komisyonumuzda öyle bir alışkanlık oluştu ki her gelen milletvekiline “Ya, biz burada uyumlu çalışıyoruz, sanki biz anlaşıyoruz, anlaşmalı çalışıyoruz.” gibi bir algı yaratılıyor. Özellikle sizler tarafından gelen milletvekillerine “Aman, susun, biz anlaşıyoruz, biz uyumlu çalışıyoruz.” diye... Şunu söylemek istiyorum: Biz özellikle bu limanların mülkiyet haklarının kullanılmasıyla ilgili kırk dokuz yıla uzatılmasına parti olarak karşıyız. İç Tüzük’ün bize verdiği yetkiyi kullanarak hem Komisyon üyelerimiz hem de milletvekilleriyle bu direnişimizi dile getirerek açıklık getirmeye çalışıyoruz. Onun için karşı geldiğimiz kanun maddelerinde böyle direnişle karşılaştığımız zaman şaşırmanın, bu, doğaldır çünkü biz parti olarak karşı geliyoruz limanların mülkiyet haklarının kırk dokuz yıla uzatarak özelleşmesine karşı geldiğimiz için, onun için biz anlaşıyoruz gibi değil, biz teknik bir Komisyonuz. Bu teknik Komisyon olarak da uyumlu olarak milletin, vatandaşın özellikle esnafın, üreticilerin çıkarları olduğu zaman anlaşıyoruz ama yanlılara da karşıyız. Böyle bir algıyı yaratmayalım ama şunu da belirteyim: “Cumhurbaşkanına hakaret ediyor.” diyorsunuz, hakaret edenlere öncelikli olarak biz karşı geliriz, eleştiririz ama hakarete asla izin vermeyiz. Tabii ki milletvekillerinin de biraz daha üsluplarına dikkat etmeleri gerekir diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

İFFET POLAT (İstanbul) – Sayın Başkan, sizin bu üslubunuzu takdir ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, ben de öncelikle hem Tahsin Bey’e hem Yasin Bey’e hem Ali Bey’e hem tüm muhalefet partisi üyesi, Komisyon üyesi değerli arkadaşlarımıza gerçekten Komisyona verdikleri katkı, teknik Komisyon olması sebebiyle ortaya konulan tavır... Tabii ki sonuç itibarıyla, farklı parti temsilcileri var aramızda, partilerin konularla ilgili farklı görüş ve düşüncelerinin olması son derece doğal, farklı pozisyon almaları son derece doğal. Bunlara saygımız gerçekten sonsuz ve bunları bu Komisyonunda bugüne kadar hep harmanladık, hep anlayışla karşıladık ve saygı duyduk, istifade etmeye çalıştık. Bugün de benzer bir yaklaşımı gördük.

Ben gerçekten teşekkür ediyorum tüm arkadaşlarımıza, tüm sözcülerimize ve üyelerimize. Sadece sizlerden istirhamım şu: Komisyonumuza dışarıdan gelen çok kıymetli milletvekillerimizin burada zaman zaman -özellikle tırnak içerisinde söylüyorum- sanki bir hakkın suiistimaline gidecek kadar yirmi dakikaya varan konuşmaları biraz bizim çerçevemizdeki çalışmalarını zorluyor. Bu konuda da arkadaşlarımızla belki öncesinden konuşarak bu konuyu disipline edebilirsek bugünkü yaşadığımız hadiseyi de yaşamamış oluruz ve ülkemize ve gerçekten Komisyonumuzdan katkı bekleyen, çalışma bekleyen 84 milyona bugüne kadar olduğu gibi hakkıyla hizmet etme anlayışımıza devam ederiz.

Ben Bakan Yardımcılarımıza, Enerji Bakanlığımıza, Ticaret Bakanlığımıza ve Hazine ve Maliye Bakanlığımıza, tüm genel müdürlerimize, Özelleştirme İdaresine ve kamu kurum, kuruluşlarımıza; hepinize teşekkür ediyorum.

Ayrıca salona hizmet eden tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum ve çalışmamızın hayırlı olmasının diliyorum, saygı sunuyorum.

**Kapanma Saati: 21.26**

